

AKCIONI PLAN I

UZ STRATEGIJU REFORME JAVNE UPRAVE

KAZALO

DIO I IZRADA POLITIKA I KOORDINACIJSKI KAPACITETI	4
IP 1. Jačanje središnjih kapaciteta za politike	5
IP 2. Poboljšanje kapaciteta u pojedinačnim ministarstvima	9
IP 3. Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima	13
IP 4. Poboljšanje procesa donošenja zakona	18
IP 5. Poboljšanje pristupa propisima	20
DIO II JAVNE FINACIJE	22
JF 1. Dimenzija politike sustava javnih financija	22
JF 2. Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti upravljanja proračunom	23
JF 3. Promicanje računovodstvenoga okvira i funkcije sustava trezora	27
JF 4. Uvođenje PIFC sukladno relevantnim EU standardima	29
JF 5. Poboljšanje organizacijske strukture i investiranje u izgradnju kapaciteta	32
DIO III UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA	34
LJP 1. Opći pristup modernim politikama upravljanja ljudskim potencijalima	34
LJP 2. Organizacijsko uređenje	35
LJP 3. Upravljanje informacijama	37
LJP 4. Planiranje ljudskih potencijala	38
LJP 5. Rekrutiranje i odabir	40
LJP 6. Upravljanje učinkom	45
LJP 7. Obuka i razvitak	47
LJP 8. Plaće	48
LJP 9. Disciplina	49
LJP 10. Potpora osoblju	50
LJP 11. Upravljanje različitostima	51
DIO IV UPRAVNI POSTUPAK	52
UP 1. Strategija pojednostavljenja upravnoga postupka	52
UP 2. Strategija pojednostavljenja upravnoga postupka (procesno pravo)	53
UP 3. Pojednostavljenje upravnoga postupka (materijalno pravo)	57
UP 4. Pojednostavljenje upravnoga postupka (proces redizajniranja)	58
UP 5. Organizacija i izvori	59
UP 6. Interna kontrola	61
UP 7. Upravna inspekcija	63
DIO V INSTITUCIONALNA KOMUNIKACIJA	65
IK 1. Ključni propisi	65
IK 2. Komunikacijsko planiranje	65

IK 3. Institucionalni odnosi/odnosi s rukovodstvom	67
IK 4. Pitanja ustroja	68
IK 5. Koordinacija i postavljanje standarda	68
IK 6. Pružanje usluga/Zajednička resursna središta	69
IK 7. Ljudski potencijali	69
IK 8. Obuka	70
IK 9. Proračunska raspodjela	71
IK 10. Aktivnosti glede medija	71
IK 11. Praćenje medija/Media monitoring	72
IK 12. Izravna komunikacija s javnošću - ZOSPI	72
IK 13. Web stranice	73
IK 14. Izravna komunikacija s građanima	73
IK 15. Branding i promocija države	74
IK 16. Mjerenje rezultata	74
IK 17. Interna komunikacija	75
DIO VI RAČUNALNE TEHNOLOGIJE	76
IT 1. Opće politike, propisi i standardi	76
IT 2. Organizacija i ljudski potencijali	80
IT 3. IT infrastruktura	84
IT 4. Računalni sustavi i e-usluge	87
IT 5. Ostalo	92

ANEKSI:

Aneks A: Vremenski okvir akcija

Aneks B: Kronologija ključnih reformskih akcija

Uvod

Ovaj Akcioni plan je prvi od dva akciona plana koji su prateći dokumenti Strategije reforme javne uprave. Temeljen na osnovnoj ideji Strategije reforme javne uprave, on sadrži dogovorene radnje, predviđene za šest ključnih oblasti politika u javnoj upravi, kako bi se povećali opći kapaciteti javne uprave.

Plan je izrađen kroz rad šest međuvladinih radnih skupina – po jedna za svaku vodoravnu oblast – i to u formi tabele koja određuje aktivnosti koje je neophodno poduzeti glede postizanja cilja, predložene mjere za postizanje cilja, te instituciju(-e) i predviđeni vremenski okvir za provedbu navedenih aktivnosti.

Provedba Akcionoga plana započinje odmah. Težilo se sveobuhvatnom pristupu; Vijeće ministara i sve vlade, relevantni projekti i aktivnosti donatora uzete su u obzir i svi su pozvani da daju svoj doprinos izradi Strategije/Akcionoga plana. Akcioni će plan dati smjernice međunarodnoj zajednici i donatorima da identificiraju projekte u oblasti reforme javne uprave koje bi trebalo financirati.

Od nastanka Akcionoga plana, neke su se aktivnosti mogle usporedo razvijati, ili su već provedene. Zbog toga je predviđeno da Ured koordinatora za reformu javne uprave redovito vrši monitoring i procjenu Akcionoga plana. Temeljem nalaza monitoringa i procjene, Akcioni će plan biti ažuriran i prema tomu prilagođavan, vodeći računa o svim bitnim razvojima događaja.

DIO I IZRADA POLITIKA I KOORDINACIJSKI KAPACITETI

Svrha je ovoga dijela Akcionoga plana poboljšanje strukture, kapaciteta i načina rada tajništva vlada, kao koordinatora sveukupnoga sustava izrade politika, što će dovesti do jačanja sustava izrade politika na svim razinama vlasti, te poboljšati koordinaciju između različitih razina vlasti.

SIGMA program (Potpora poboljšanju upravljanja i menadžmenta u zemljama Srednje i Istočne Europe) već je pripremio preglede organizacije i funkcioniranja vladinih službi na razini države i entiteta. Ovi pregledi sadrže određene preporuke za razvitak kapaciteta vlada BiH i entiteta za izradu politika i koordinaciju, kao i za bolje povezivanje ove tri vlade. Bit će potrebno da se ove preporuke razmotre, te da se usuglasi zajednički pristup reformi središnjega kapaciteta za izradu politika, kako bi se osigurala dosljednost u različitim reformskim inicijativama na raznim razinama vlasti, kao i tijekom vremena.

Polazna je točka *Twinning projekta Europske komisije sa Glavnim tajništvom Vijeća ministara BiH* (VM) da je Glavno tajništvo VM-a jedna od ključnih institucija središnje vlasti koju, u suštini, treba ojačati u tri glavne oblasti: (i) priprema "rada vlade" i sjednica Vijeća ministara, (ii) sveukupna koordinacija svih institucija BiH - uključujući entitete, koordinaciju između ministarstava, središnja tijela vlasti u sklopu Kabineta premijera, te donatorsku koordinaciju za projekte povezane s reformom javne uprave, (iii) strateška izrada politika i monitoring.

Opći je cilj *Twinning projekta* sukladan zahtjevima Europskoga partnerstva za BiH da:

- Radi na uspostavi pune odgovornosti domaćih tijela vlasti za pripremu i izradu politika.
- Osigura odgovarajuću koordinaciju izrade politika na svim razinama vlasti.

Specifični ciljevi *Twinning projekta* su:

- Da doprinese sveukupnome jačanju aktivnosti Glavnoga tajništva BiH i uopće svih institucija koje rade u sklopu Vijeća ministara BiH;
- Da promovira dosljedan razvitak kapaciteta za izradu politika u institucijama BiH, kao i na drugim razinama vlasti;
- Da doprinese učinkovitoj suradnji institucija BiH i drugih razina vlasti;
- Da promovira uspostavu odgovarajućega računalnog sustava za rad Vijeća ministara BiH.

Potpora će se Glavnome tajništvu Vijeća ministara provesti u tri (3) glavne faze:

- (1) Vršenje temeljne procjene trenutačne situacije, kao i pregled pravnoga okvira, nadležnosti, funkcija i aktivnosti Vijeća ministara, njegove organizacijske strukture i kadrova;
- (2) Iznošenje preporuka za sveukupno jačanje Glavnoga tajništva za njegove četiri (4) glavne nadležnosti (priprema rada Vijeća ministara, sveukupna koordinacija i odnosi s drugim institucijama i entitetima, strateška izrada politika i računalni sustav). Ovo uključuje sveobuhvatnu reformu Glavnoga tajništva, uz prijedloge da se razmotre nadležnosti i pravni okvir, organizacija, kadrovi, pravilnik o radu, obuke, kao i izlaganje dobroj praksi EU-a.
- (3) Praćenje provedbe predloženih poboljšanja Glavnoga tajništva u ovim oblastima.

Twinning projekt obuhvata četiri (4) glavna sastavna dijela:

- Dio 1: Procjena rada središta vlade BiH i priprema programa reforme za Glavno tajništvo BiH
- Dio 2: Prijedlog dosljednoga pristupa izradi politika u institucijama BiH i ostalih razina vlasti

- Dio 3: Osigurati preporuke za učinkovitu suradnju institucija BiH i drugih razina vlasti
- Dio 4: Osigurati preporuke za uspostavu odgovarajućega računalnog sustava za rad Vijeća ministara BiH

Osim Twinninga, Europska komisija također postavlja tzv. Twinning "lights" sa ključnim ministarstvima, kao što su Ministarstvo civilnih poslova, Ministarstvo pravde, ili Ministarstvo vanjskih poslova, te sa Direkcijom za europske integracije (DEI), u svrhu povećanja njihovih kapaciteta za europske integracije.

Konačno, Europska je komisija upravo pokrenula CARDS projekt u vrijednosti od jedan milijun eura (Projekt obuke u državnoj službi, CSTP) kao potporu Agenciji za državnu službu BiH u pronalaženju odgovarajućih modula obuke državnih djelatnika i povezanih programa.

Projekt UNDP-a usredotočen je na *Jačanje kapaciteta predstavnika VM BiH i vlada u BiH za izradu politika, razvitak strategija i implementaciju reforme javne uprave (PAR)*. U okviru projekta formirane su radne skupine za pripremu odluka glede osiguravanja jasnijega temelja za razvitak strategija i politika koji će jače obvezivati tijela vlasti u BiH. Nacrti odluka obuhvataju sljedeće dijelove:

1. Odluka o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Vijeća ministara BiH;
2. Odluka o metodologiji za strateško planiranje i pripremu godišnjega programa rada VM;
3. Odluka o metodologiji za pripremu, ocjenu i odabir politika u procesu pripreme pravnih akata i drugih značajnih strateških dokumenata.

Nekoliko donatorskih projekata pružaju potporu radu Odjela za ekonomsku politiku i planiranje (EPPU).

Na razini dva entiteta UK DFID *program, Faza II Institucionalne potpore reformi javne uprave u BiH, uključujući nastavak potpore Vladi Republike Srpske*, posebice će se fokusirati na reformu javne uprave u Republici Srpskoj. Drugi program UK DFID-a, pod nazivom "Pristup pravdi", odnosi se na ministarstva unutarnjih poslova i pravde.

Državnim je institucijama također dostupna potpora kroz *USAID-ov projekt za razvitak pravosudnoga sektora*, kao i putem OESS-a za funkcioniranje parlamentarnih službi.

Reforma će biti povezana sa svim ovim inicijativama.

IP 1. Jačanje središnjih kapaciteta za politike

IP.1.1 Jačanje središnjih kapaciteta (država i entiteti)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Ojačati ulogu i kapacitet Glavnoga tajništva VM BiH i tajništva vlada na ostalim razinama vlasti u BiH (dalje: tajništva vlada), kako bi se razvili u središnje jedinice za koordinaciju politika sposobne da: <ul style="list-style-type: none"> • Koordiniraju pripremu programa i prioriteta vlade, te nadgledaju provedbu programa rada i 	Oformiti zajedničku radnu skupinu koja će razmotriti preporuke za jačanje ovlasti, organizacijske strukture i sredstava tajništva vlada, sukladno poboljšanju izrade politika od strane vlada, te usuglašenim zajedničkim pristupom reformi.	VM BiH i entitetske vlade Tajništvo VM BiH i tajništva entitetskih vlada Uredi za zakonodavstvo	Do kraja 2006. godine; Do sredine 2007. godine
	Uz potporu stručnjaka, utvrditi mogućnosti za reformu. Posebice razmotriti prijedloge za:	Članovi radne skupine	

<p>po potrebi ga revidiraju;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pripremaju dnevni rad za sjednice vlada; • Koordiniraju odnose sa parlamentom u odnosu na zakonodavstvo inicirano od vlade; • Koordiniraju odnose sa ostalim razinama vlasti; te • Nadziru rad ministarstava u pogledu pridržavanja rokova utvrđenih u odlukama vlade. <p><i>Veze sa: Twinning projektom sa Generalnim tajništvom VM BiH; pregledima središnjega kapaciteta za izradu politika u BiH koje je provela SIGMA</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Konsolidaciju vladinih službi u jedinstvena tajništva u službi, usporedo, premijera i Vijeća ministara (vlade). - Dogovore za koordinaciju s ostalim središnjim strukturama (vodoravna koordinacija) i okomitu koordinaciju sa ministarstvima. - Koordinaciju s ostalim razinama vlasti. - Prijedlozima za jačanje zadaća i odgovornosti tajništva VM BiH i entitetskih vlada, uključujući davanje ovlasti ovim tajništvima da: <ul style="list-style-type: none"> • Koordiniraju proces postavljanja vladinih strateških prioriteta, nakon konzultacija s drugim odgovornim institucijama, unutar i izvan strukture odnosne vlade; • Nadgledaju provedbu, kako bi se osiguralo da su inicijative ministarstava za izradu politika sukladne strategijama Vijeća ministara BiH (Strategija europskih integracija, Srednjoročna razvojna strategija) i Europskim partnerstvom; te vrše koordinaciju s Ministarstvom financija, kako bi osigurali povezanost politike s proračunom; • Vrše pregled nacрта i drugih podnesaka iz ministarstava, te ih prema potrebi vraćaju na doradu. Pregled se može odnositi, kako na formalne aspekte (primjerice, da li su uključeni svi potrebni potpisi i dodaci, te pribavljena sva potrebna mišljenja), tako i na materijalne aspekte prijedloga. Pregled materijalnih aspekata mora osigurati: da je predmet u dovoljnoj mjeri suštinski razmotren; da su alternativne mogućnosti politike uzete u obzir i prikladno razmotrene; da su riješena pitanja među ministarstvima; da su prikladno ramotrena važna međusektorska pitanja; te da je prijedlog sukladan vladinim prioritetima i politikama, uključujući i prijedloge politika koji su još u razmatranju; 		
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Nadziru rad ministarstava u pogledu pridržavanja rokova utvrđenih u odlukama vlade • Vršu koordinaciju sa ostalim razinama vlasti i parlamentom. <p>- Prijedlozi za izmjene Pravilnika o radu vlade kako bi oni na odgovarajući način tretirali i obrađivali razne aspekte pripreme politika, konzultacija između ministarstava, te pregleda politika i koordinacije</p>		
	Provesti konzultacije o utvrđenim mogućnostima.	VM BiH i sve vlade	Sredina 2007. godine
	Sačinuti određene prijedloge za davanje dovoljnih ovlasti tajništvima, sukladno novim zadaćama i odgovornostima.	VM BiH i sve vlade Tajništva VM BiH i vlada	Do kraja 2007. godine; kontinuirano
	Izvršiti neophodne izmjene Pravilnika o radu vlada. Nakon toga, nadgledati impementaciju i po potrebi, unositi nove promjene u Pravilnik o radu.	VM BiH i sve vlade	Do kraja 2007. godine; kontinuirano
	Izvršiti neophodne izmjene Pravilnika glede unutarnje organizacije i sistematizacije poslova, te kadrovskih pitanja na svim razinama, sukladno novim zadaćama i odgovornostima tajništva vlada, uključujući odgovornost za njihovo međusobno povezivanje. Naknadno periodično pregledati potrebe i izvršiti neophodne prilagodbe.	VM BiH i sve vlade Generalno tajništvo VM BiH i tajništva vlada FBiH i RS	Do kraja 2007. godine, nakon toga kontinuirano
	Tajništvo će Vlade FBiH poboljšati svoj kapacitet (primjerice, po pitanju osoblja, organizacijske strukture) za koordinaciju odnosa sa kantonima.	Vlada FBiH	Do kraja 2007. godine; kontinuirano
2. Osigurati odgovarajući rad središnjih zakonodavnih ureda. <i>NB: Veza s reformom tajništva vlada kao glavnih koordinatora sveukupnoga sustava politika.</i>	Ojačati kadrovske mjere na razini BiH, RS, FBiH temeljem utvrđenih potreba.	VM BiH i entitetske vlade Uredi-tajništva za zakonodavstvo	Kraj 2007. godine
3. Poboljšati proces izrade	Dopuniti pravilnike o radu VM BiH i	VM BiH i vlade	Sredina 2008.

godišnjega programa rada.	vlada svih razina, kako bi bolje razrađivali proces izrade godišnjega programa rada, postavljajući minimalne standarde opravdanosti podnošenja regulatornih projekata. Temeljem toga, pravilnici će o radu zahtijevati otvorene konzultacije između različitih resora za vrijeme izrade njihovoga plana rada, što će rezultirati regulatornim programom koji će biti bolje koordiniran, realniji i sa bolje postavljenim prioritetima.	na svim razinama Generalno tajništvo VM BiH i tajništva vlada; uredi – tajništvo za zakonodavstvo na svim razinama	godine
---------------------------	--	---	--------

IP.1.2 Jačanje središnjih kapaciteta (Brčko Distrikt)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Jačanje središnjih kapaciteta za izradu politika i koordinaciju.	Izvršiti pregled potreba. Sačiniti prijedloge za jačanje središnjega kapaciteta. Provesti neophodne promjene, primjerice, glede osoblja, procedura, organizacijskoga ustrojstva, itd.	Vlada BD	Sredina 2007. godine, nakon toga kontinuirano
	Učvrstiti vezu između odgovornih za politike i za izradu nacrtu. Osigurati da Pravna služba Vlade Brčko Distrikta uposli i obučni dovoljan broj stručnjaka za izradu nacrtu, uzimajući u obzir mogućnost da se nadležnost za izradu nacrtu prenese na odjele, ili barem da se stručnjaci trajno rasporede u određene odjele.		Kraj 2007. godine

IP.1.3 Jačanje središnjih kapaciteta (kantoni)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Jačanje središnjih kapaciteta (kantoni).	Izvršiti pregled potreba. Sačiniti prijedloge za jačanje središnjega kapaciteta. Provesti neophodne promjene, primjerice, glede osoblja, procedura, organizacijskoga ustrojstva, itd.	Kantonalne vlade (u suradnji s Vladom FBiH)	Kraj 2007. godine, nakon toga kontinuirano
	Ojačati urede za zakonodavstvo u kantonima, gdje je njihova potpora institucijama sa slabijim kapacitetima za izradu nacrtu osobito važna. Sve će kantonalne vlade uspostaviti urede za zakonodavstvo i broj će stručnoga osoblja uposlenoga u tim uredima biti povećan.		Kraj 2007. godine

IP 2. Poboljšanje kapaciteta u pojedinačnim ministarstvima

IP.2.1 Jačanje kapaciteta za kreiranje politike u pojedinačnim institucijama

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>1. Poboljšanje procedura za pripremu prijedloga za vladu.</p> <p><i>NB: Veza s reformom središnjega kapaciteta za izradu politika (iznad)</i></p> <p><i>Veza s projektom UNDP-a za Jačanje kapaciteta predstavnika VM BiH i vlada u BiH za izradu politika, razvitak strategija i provedbu reforme javne uprave</i></p>	<p>Pregledati procedure za pripremu prijedloga za vladu i pri tomu posebice obratiti pozornost na pojašnjavanje i jačanje procedura za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usklađivanje sa strateškim dokumentima VM ili vlade; • Kreiranje godišnjega plana rada; • Konzultiranje eksternih interesnih skupina; • Konzultacije na razini ministarstava; • Odobravanje nacrtu zakona unutar ministarstava; • Nadzor, procjenu i izvješćivanje o rezultatima i nedostacima politika. <p>Procedure za usklađivanje sa strateškim dokumentima osigurati će sposobnost ministarstava za utvrđivanje i učinkovito ispunjavanje prioriteta VM BiH i vlada u okviru njihove nadležnosti, a sukladno nacrtu strateških dokumentata.</p> <p>Ove će procedure također osigurati da ministarstva raščlane odobrene strateške dokumente VM BiH i vlada, odgovaraju na njih vlastitim prijedlozima politika sukladno strategiji, te pridonose njihovoj realizaciji.</p> <p>Procedure će za godišnje planiranje politika jamčiti da prijedlozi za program VM BiH i vladine godišnje programe rada u dovoljnoj mjeri uzimaju u obzir vladine i prioritete VM BiH, posebice one koji se odnose na usuglašavanje sa zakonodavstvom EU-a (primjerice, BiH NPAA). Ovi procesi moraju osigurati da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svi sektori/odjeli unutar ministarstva budu uključeni u utvrđivanje prioriteta toga ministarstva, prema kojima će se sačinjavati prijedlozi politika i 	<p>Pojedinačne institucije na svim razinama</p> <p>Vijeće ministara BiH i vlade entiteta</p> <p>Generalno tajništvo VM BiH i tajništva entitetskih vlada</p>	<p>Od 2007. godine, nakon toga kontinuirano</p>

	<p>zakona za sljedeću godinu;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Da postoji proces unutarnje koordinacije koji osigurava da sveukupni podnesci ministarstva budu realni i uravnoteženi; i • Da ministarstvo ima kapacitet da na odgovarajući način ispuni svoj djelatni plan. 		
2. Jačanje organizacijskih okvira i kadrovskih kapaciteta u pojedinačnim institucijama.	<p>Ministarstva će, i druga tijela uprave, izvršiti procjenu svojih postojećih organizacijskih i kadrovskih kapaciteta za provedbu procesa strateškoga planiranja, raščlambu politika i pripremu nacrtu zakona, te će osigurati najprikladniju unutarnju organizacijsku strukturu (ovisno o obujmu posla i raspoloživih kadrova za obavljanje ovih funkcija), prema kojoj će ove funkcije biti smještene u njezinome središtu.</p>	<p>Generalno tajništvo VM BiH i tajništva vlada</p> <p>Sve pojedinačne institucije</p>	<p>Krajem 2007. godine, nakon toga kontinuirano</p>
	<p>Temeljem izvršene procjene, pojedinačne institucije mogu dopuniti svoje pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova, kako bi uspostavili odjel ili odjele, ili jednoga stručnjaka za ove funkcije.</p>		
	<p>Institucije trebaju izraditi odgovarajuće opise poslova za ove funkcije.</p>		

IP.2.2 Uspostava dosljedne politike o kvaliteti propisa

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati da se izrada zakona u cijeloj BiH temelji na zajedničkim standardima.	<p>Pregledati pravila za izradu zakona i napraviti neophodne izmjene kako bi se omogućila primjena zajedničkih standarda za izradu zakona u cijeloj BiH.</p>	<p>Vijeće ministara BiH i vlade na svim razinama</p> <p>Generalno tajništvo tajništva vlada, uredi – tajništva za zakonodavstvo</p> <p>Parlamenti (tajništva parlamenata)</p>	<p>Sredina 2007. godine</p>
	<p>FBiH, Brčko Distrikt i kantonalne vlade i/ili parlamenti će razmotriti, u bližoj budućnosti, usvajanje jednoga kodeksa za izradu zakonskih propisa, kao što su Jedinствena pravila za izradu zakonskih propisa u institucijama BiH (u daljem tekstu: Jedinствena pravila) koje je usvojila Pralamentarna skupština BiH.</p>		
	<p>Pravila će za izradu zakonskih propisa primjenjivati i vlada i parlament, kako bi se osiguralo da nacrti zakona ili izmjene i dopune koje iniciraju članovi</p>		

	parlamenta ne zaobilaze i/ili, prevazilaze sveukupni sustav izrade zakona, i obrnuto.		
	Vladini uredi za zakonodavstvo i tajništva će, u suradnji s tajništvima parlamenta, provesti nekoliko aspekata provedbe (uključujući obuku i periodičnu reviziju samih Pravila) kao zajedničke projekte različitih razina vlasti.		Kraj 2007. godine i nakon toga kontinuirano

IP.2.3 Dozvoliti raspodjelu kapaciteta među institucijama

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Stimulirati i regulirati funkcioniranje međuinstitucionalnih i međuvladinih radnih skupina.	Službeno ustanoviti bolje definirana pravila o ulozi takvih radnih skupina, metodologiji rada i internome mehanizmu odlučivanja, putem izmjena i dopuna Pravilnika o radu vlada, ili na neki drugi odgovarajući način.	Generalno tajništvo VM BiH, tajništva vlada, uredi – tajništva za zakonodavstvo (svi zajedno) DEI BiH (i entitetske institucije odgovorne za europske integracije)	Krajem 2007. godine

IP.2.4 Olakšati specijalizaciju osoblja

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osmisliti obuku. <i>Veza s projektom UNDP-a za Jačanje kapaciteta predstavnika VM BiH i vlada u BiH za izradu politika, razvitak strategija i provrdbu reforme javne uprave.</i>	Osmisliti detaljan program obuke za postojeće i novo osoblje zaduženo za strateško planiranje, raščlambu politika i izradu propisa – uključujući početnu dodjelu certifikata, specijalizaciju i periodičnu profesionalnu nadogradnju.	Generalno tajništvo VM BiH, tajništva vlada, uredi-tajništva za zakonodavstvo, DEI BiH (svi zajedno)	Krajem 2007. godine
	Program mogu izraditi vladina tajništva u suradnji s uredima za zakonodavstvo i Direkcijom za europske integracije, kao i u suradnji s agencijama za državnu službu/upravu. Njihovoj izradi mogu doprinijeti i sveučilišta (primjerice, pravni i ekonomski fakulteti, itd.).		
	Program će se ažurirati svake godine, pri čemu će ministarstva utvrditi		

	posebna područja u kojima će promicanje vještina biti prioritet.		
2. Predvidjeti način financiranja, upošljavanja i obuke specijaliziranoga osoblja.	Predvidjeti sredstva za upošljavanje i obuku specijaliziranoga osoblja za strateško planiranje, raščlambu politika i izradu propisa u institucijama, kao i sredstva za aktivnosti koje će se poduzimati na razvitku politika i izradi nacрта.	Sve pojedinačne institucije	Krajem 2007. godine
3. Uporaba priručnika i drugih pomagala.	Izraditi priručnike i druga pomagala koja će osoblju olakšati obavljanje ovih specijaliziranih funkcija. Promicati uporabu postojećih pomagala.	Sve pojedinačne institucije	Sredina 2007. godine, nakon toga kontinuirano

IP.2.5 Kvalitetnije korištenje vanjskih stručnih usluga (outsourcing)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Predvidjeti neophodna sredstva za korištenje usluga vanjskih stručnjaka (outsourcing). U nekim slučajevima postoji potreba za angažmanom vanjskih stručnjaka (pravnik i analista) koji pružaju potporu procesu izrade zakonskih propisa.	Svaka će institucija transparentno predvidjeti potrebe za dodatnim sredstvima i proračun za tu svrhu na temelju planiranih normativnih aktivnosti, nakon što se izvrši jasna raščlamba o raspoloživosti stručnjaka unutar njihove i drugih institucija.	Institucije Ministarstva financija	Do kraja 2008. godine
2. Uspostaviti transparentne kriterije i pravila za korištenje usluga vanjskih stručnjaka.	Odabir će se vanjskih stručnjaka vršiti temeljem jasnih kriterija, sukladno pravilima koja zahtijevaju maksimalnu kvalitetu, otvorenost i učinkovitost - općenito za popise stručnjaka koji pokrivaju određena područja potreba. Rad će odabranih vanjskih stručnjaka nadgledati državni djelatnici, te će ih upoznati s osnovnim pravilima izrade nacрта propisa u upravi.	VM BiH i vlade svih razina Generalno tajništvo VM BiH tajništva vlada i uredi-tajništvo za zakonodavstvo	

IP.2.6 Informatička (IT) potpora izradi nacрта

Ova je akcija u vezi s projektom e-Uprave kojega financira EK (1,5 M) kroz koji će se izvršiti kompjutorizacija rada Vijeća ministara BiH (2006.-2007. godine), uključujući ministarstva, te će se izgraditi jedinstvena platforma za VM. U razdoblju od 2007. do 2008. godine bit će predstavljen sustav za upravljanje dokumentima, s prikazom obujma protoka posla (workflow), nakon redizajniranja poslovnoga procesa, za ukupni rad Vijeća ministara-a.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
-----------	------------------	-----------------------	-----------------

1. Izraditi software za potporu izradi nacрта, sposoban da kreira standardizirane pravne tekstove, koji bi se potom lako uklopili u sustav obujma protoka posla (workflow) i bazu podataka (po izboru).	Sada kada su Jedinствена pravila za izradu zakonskih propisa usvojena na državnoj razini, preporuka je da se ostvari suradnja Tajništva Parlamentarne skupštine BiH i Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara (uz donatorsku potporu) na izradi jednostavnoga software-a za potporu izradi zakonskih propisa, kao vida pomoći osoblju koje radi na izradi propisa pri primjeni novih Pravila.	Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH	Sredina 2008. godine
	Ovaj će software poslužiti kao pilot projekt za ostale razine vlasti.	Vlade na svim razinama (uredi-tajništvo za zakonodavstvo)	
2. Počevši od pilot projekta na državnoj razini, uspostaviti računalni sustav za upravljanje obujmom protoka posla, koji će omogućiti elektronsku razmjenu materijala.	Poslovnici će o radu Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH biti prilagođeni, i uključit će obvezu razmjene materijala u elektronskoj formi.	Generalno tajništvo Vijeća ministara BiH Ostali: Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH	Krajem 2008. godine
	Iskustva će se stečena pilot projektom prenijeti na druge razine vlasti.	Vlade na drugim razinama (tajništva)	Sredina 2009. godine

IP 3. Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima

IP.3.1 Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (općenito)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Utvrđiti standardne metode i kriterije za provjeru usklađenosti s propisima kao formalne instrumente koji bi omogućili jedinstven pristup u procesu razmatranja propisa.	Pripremiti pismene smjernice i obrasce za provjeru predloženih/nacrta propisa. Time će se osigurati da se svi nacrti/prijedlozi normativnih akata ubuduće razmatraju na jednostavan i dosljedan način.	VM BiH i vlade na svim razinama	Sredina 2008. godine

IP.3.2 Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (nomotecnika i stil)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (nomotecnika i stil).	Primjena nomotecnčkih i stilističkih aspekata "Jedinstvenih pravila za izradu propisa u institucijama BiH" i sličnih pravila za izradu zakona na ostalim razinama smatrat će se prioritetima i uživati aktivnu potporu.	Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH, Ured za zakonodavstvo BiH	Početak: odmah Kontinuirana aktivnost
	Na svim će se razinama potaknuti uporaba materijala za obuku, kao što je	Uredi-tajništvo za	

	praktični priručnik za osoblje zaduženo za izradu zakona, kako bi se na taj način demonstrirala primjena standarda izrade propisa u konkretnim slučajevima, te ukazalo na moguće načine prevazilaženja određenih poteškoća pri izradi propisa.	zakonodavstvo na ostalim razinama i parlamenti	
--	--	--	--

IP.3.3 Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (ostale pravne provjere)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšanje ostalih pravnih provjera, kako bi se osigurala potpuna raščlamba nacrtu zakona s aspekta njihove usklađenosti s važećim ustavnim i pravnim sustavom.	Izmijeniti poslovnike o radu vlada na svim razinama kako bi uključivali popis provjera kojega se mora pridržavati osoblje koje radi na izradi propisa (uz odgovarajuća mišljenja ostalih specijaliziranih institucija, ako je to moguće). Ovo može zahtijevati uvođenje novih provjera tamo gdje one nedostaju, kao što je to u slučaju uvođenja krivičnih sankcija, organizacije tijela uprave i elemenata upravnoga postupka.	Vijeće ministara BiH i vlade na svim razinama	Sredina 2008. godine

IP.3.4 Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (EU acquis)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Uspostaviti formalne pretpostavke za blisku suradnju s DEI na svim razinama. <i>Povezano sa Twinningom s Uredom za zakonodavstvo (i kao drugim korisnikom, Odjelom za pravnu usuglašenost, DEI) koji počinje rujna/listopada 2006. godine.</i>	Institucije FBiH, RS, BD i kantona bez sumnje se neće moći same nositi sa složenošću procesa približavanja svojih zakonodavstava acquis-u. Stoga je veoma važno uspostaviti formalne pretpostavke za blisku suradnju između DEI-a, kao središnjega koordinacijskog tijela, i ministarstava i drugih institucija na ovim razinama vlasti u BiH, na vršenju provjere usklađenosti s acquis-om novih i već postojećih zakona.	Vlade na razini FBiH, kantona, BD i RS-a DEI	Sredina 2007. godine
2. Osigurati obuku. <i>Veze sa: Twinning "lights"-ima s ključnim ministarstvima; projektom obuke za europske integracije koji počinje krajem 2006. godine glede obuke 1000 državnih djelatnika o osnovama sustava EU.</i>	Osmisliti i održati obuke o metodologiji usklađivanja. Osmisliti i održati obuke za odgovorno osoblje u javnoj upravi na svim razinama o općim načelima pravnoga sustava EU, kao i specifičnostima materijalnoga acquis-a koje se tiču oblasti politike za koju su se specijalizirali.	Institucije DEI	Sredina 2008. godine

3. Osigurati sredstva za svrhe prevođenja, adaptacije i lektoriranja primarnoga i sekundarnog zakonodavstva EU.	Postoji očita potreba da državne vlasti BiH, kao i entiteti, počnu osiguravati značajna sredstva u svojim proračunima namijenjena prevođenju, adaptaciji i lektoriranju odgovarajućega primarnog i sekundarnoga zakonodavstva EU. Dogovoriti se sa susjednim zamljama o razmjeni prevedenih tekstova.	Vijeće ministara BiH i vlade na svim razinama	2007.godina i kontinuirano
---	--	---	----------------------------

IP.3.5 Poboljšanje provjere usklađenosti s propisima (utjecaj na proračun)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati odgovarajuću ocjenu utjecaja propisa na proračun.	Ministarstva će financija na svim razinama (uključujući BD) uspostaviti jasnu metodologiju i obrasce za potrebne proračune.	Ministarstva financija, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Sredina 2008. godine
	Osoblje koje se bavi izradbom zakona i financijama u institucijama na svim razinama vlasti, kao i odjelima za proračun u resorima financija, bit će obučeno za njihovu primjenu.	Ministarstva financija, Vlada BD (odjel nadležan za financije) Institucije (u suradnji s ADS/U)	
	Procedure će VM BiH i vlada na svim razinama uvesti obvezu ocjene utjecaja propisa na proračun.	VM BiH i vlade na svim razinama	

IP.3.6 Poboljšanje provjere učinka (konzultacije)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Kako bi se bolje procijenio mogući utjecaj propisa na ostale oblasti politika, institucije će razviti kapacitete za međusobnu koordinaciju na rutinskome načelu.	Pravilnici o radu vlasti na svim razinama detaljno će propisati obveze, temeljem kojih će predlagač prosljeđivati nacрте propisa svim drugim institucijama i ministarstvima na komentiranje, te im tako omogućiti da daju svoje komentare u predviđenome vremenskom roku. Konzultacije će se, u pravilu, održavati u što je moguće ranijoj fazi procesa izrade politike djelovanja, kako bi se što veći broj sukoba riješio prije nego se prijedlog uputi vladi.	VM BiH i vlade na svim razinama	Krajem 2007. godine
2. Međusobne konzultacije vlada na svim razinama.	Konzultantska skupina sastavljena od tajnika vlada i ključnih ministarstava,	VM BiH i vlade na svim razinama	Kraj 2007. godine i

Pitanje je međusobnih konzultacija unutar federalnoga sustava veoma važno, te je institucionalizacija ovdje vrlo korisna.	voditelja zakonodavnih odjela i tajnika parlamenata sa razina države, entiteta i Brčko Distrikta sastajat će se u fazi pripreme godišnjega plana rada Vijeća ministara BiH za oblast zakonodavstva; kao i u slučaju pripreme ključnih zakona koji imaju utjecaj na različite razine vlasti. Sličan će se mehanizam uspostaviti unutar Federacije BiH.	Generalno tajništvo VM BiH i tajništva vlada i uredi-tajništvo za zakonodavstvo Parlamenti (tajništva parlamenata)	kontinuirano
3. Javne debate.	Provesti javne konzultacije tijekom faze izrade nacрта teksta. Svrha će tih konzultacija biti usmjerena ka dobivanju mišljenja određenih nevladinih organizacija ili interesnih skupina, radije nego mišljenja “javnosti” u cjelini.	VM BiH i sve vlade	Krajem 2007. godine; kontinuirano
	U tomu smislu, bit će ustanovljeni minimalni uvjeti za najsloženije zakonodavne projekte koji će zahtijevati da bude uključeno formalno mišljenje najmanje jedne (ili više) kompetentnih nevladinih organizacija.	VM BiH i sve vlade	
4. Komparativni rad.	Premda je pravni sustav na svim razinama u BiH veoma specifičan, komparativni rad može biti relativno jeftin način da se identificiraju moguće greške u strateškome pristupu propisima. Ova praksa zahtijeva uključenje minimuma pozorno razmotrenih komparativnih pregleda (primjerice, 3 EU zemlje) uz obrazloženje, što će biti propisano odgovarajućim pravilnicima o radu vlada na svim razinama.	VM BiH i vlade na svim razinama	Krajem 2007. godine

IP.3.7 Poboljšanje provjere učinka (procjena učinka)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Sve će razine vlasti uvesti metodologiju za procjenu učinka zakonodavstva. Ta će se metodologija temeljiti na “načelu proporcionalnosti”, tj. vrijeme, sredstva i naponi koji se ulažu u procjenu učinka bit će sukladni	Uvesti metodologiju za procjenu učinka koja, proporcionalno važnosti razmatranoga pitanja, u obzir uzima sljedeća pitanja: <ul style="list-style-type: none"> Proračunski, socijalni, ekonomski troškovi i koristi, kao i troškovi i koristi za prirodni okoliš; Raspodjela troškova i koristi po različitim razinama vlasti u BiH, ako ona postoji; 	VM BiH i vlade na svim razinama	Sredina 2009. godine i kontinuirano

<p>veličini i značaju problema na koji se odnosi data politika i/ili pravni akt.</p> <p><i>Veza s projektom UNDP-a za Jačanje kapaciteta predstavnika VM BiH i vlada u BiH za izradu politika, razvitak strategija i implementaciju reforme javne uprave.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raspodjela troškova i koristi na pučanstvo i njegove podskupine; • Mogući problemi s provedbom, prihvatanjem i poštovanjem; • Mogući nedostaci, proturječnosti, nejasnoće i propusti u preliminarnome nacrtu; te • Neželjene popratne pojave. 		
	<p>Metodologija će odražavati sljedeća načela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politike će i akti biti usklađeni s vladinim strateškim prioritetima; • Politike će i akti biti fiskalno ostvarivi; • Politike će i akti biti zasnovani na očitim potrebama; • Postupak će izrade politika i akata biti transparentan i uključivat će konzultacije; • Politike će i akti obuhvatati provedbene planove, čime će se osigurati njihova učinkovita i djelotvorna provedba. 		
	<p>Metodologija će obuhvatiti popis provjera koji će služiti kao naputak institucijama o načinu vršenja procjene učinka.</p> <p>Popis će provjera biti dovoljno fleksibilan da odražava “načelo proporcionalnosti” tako da, primjerice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standardizirane/ograničene procjene učinka vrše se za inicijative srednjega i niskog prioriteta, sadržane u godišnjem planu rada odgovarajuće vlade; • Proširena se procjena učinka vrši za sve inicijative visokoga prioriteta sadržane u godišnjemu programu rada odgovarajuće vlade; te • Raščlamba učinka za koju je poželjno da se izvrši za inicijative visokih prioriteta za koje je vrlo vjerojatno da će dovesti do značajnih i sveobuhvatnih promjena unutar sustava (primjerice, reforma poreznoga sustava, reforma sustava socijalne sigurnosti i zdravstvenoga sustava, itd.), i/ili onih koji će vjerojatno proizvesti značajne troškove (primjerice, izgradnja 		

	novoga autoputa ili brane, itd.). U poređenju s proširenom procjenom učinka, ova procjena često zahtijeva izvanjsku profesionalnu ekspertizu, složena istraživanja i više vremena, te je samim time skuplja.		
	Metodologija će točno definirati odgovornosti za provjeru relevantnih izvjava ministarstva-predlagača putem formalnoga mišljenja.		
	Na svakoj razini vlasti, sveukupna koordinacija procjene učinka za značajne politike i zakonodavstvo povjerit će se središnjoj jedinici nadležnoj za politike u odnosnoj vladi. Ova će jedinica ujedno biti zadužena za organizaciju obuke za osoblje (uključujući i osoblje iz nepravnog sektora) u pojedinačnim institucijama.		

IP 4. Poboljšanje procesa donošenja zakona

IP.4.1 Informiranje tijela nadležnih za donošenje odluka o sadržaju nacrtu propisa

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uključiti imena osoblja koje je radilo na izradi zakonskoga propisa u sklopu obrazloženja svakoga propisa.	Kako bi se tijela nadležna za donošenje odluka opskrbila što potpunijom informacijom o sadržaju nacrtu propisa, poslovnik svake vlade, ili neki drugi odgovarajući akt, propisat će obvezu unošenja imena osoblja koje radi na izradi zakonskih propisa ili članova radne skupine u obrazloženje za svaki propis.	VM BiH i vlade na svim razinama	Krajem 2007. godine

IP.4.2 Parlamentarno razmatranje zakonodavstva

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Obzirom da parlament i sam može predlagati zakone, osigurati će se da zakonodavstvo koje izravno iniciraju članovi parlamenta podliježe istim zahtjevima kvalitete kao i akti koji potječu od vlade.	Razviti formalne procedure koje će osigurati da parlament pri pripremi nacrtu bude upoznat s ograničenjima vlada (primjerice, finansijskim i operativnim), što će biti uzeto u obzir kod svake zakonodavne aktivnosti.	VM BiH i vlade i parlamenti svih razina vlasti	Kraj 2007. godine
	Uspostaviti formalne pretpostavke, kako bi nacrti predloženi u parlamentu bili podvrgnuti procjenama učinka, istim ili sličnim onima koje primjenjuje vlada na prvobitni nacrt zakona.	Parlamenti svih razina vlasti (uz suradnju s VM BiH i vladama)	Sredina 2009. godine i kontinuirano

	<p>Kako bi se osiguralo da zakonodavstvo inicirano izravno od strane članova parlamenta bude izrađeno sukladno zahtjevima kvalitete, zajedničkim za cijeli sustav izrade zakonskih propisa, formirat će se odjel za zakonodavne poslove pri Tajništvu Parlamentarne skupštine BiH. Ostali će parlamenti u BiH također osigurati postojanje specijaliziranih radnih mjesta za svoje osoblje (analitičari; osoblje koje radi na izradi zakonskih propisa).</p>	<p>Parlamenti (tajništva parlamenata)</p>	<p>Kraj 2007. godine</p>
	<p>Ustanoviti formalne procedure koje će osigurati da amandmani članova parlamenta na vladin prijedlog zakona, a koji se odnosi na približavanje <i>acquis-u</i>, ne krši odgovarajuće odredbe/odredbu <i>acquis-a</i> s kojima se vladin prijedlog zakona treba uskladiti.</p> <p>Ovo može uključiti formiranje zajedničkoga tijela sastavljenog od tehničkoga osoblja vlada i parlamenata koje bi savjetovalo i/ili upozoravalo članove parlamenta o eventualnoj implikaciji/implikacijama takvih amandmana; promjenama u pravilnicima o radu, itd.</p>	<p>VM BiH i vlade i parlamenti svih razina vlasti</p>	<p>Početak 2008. godine i kontinuirano</p>

IP.4.3 Formiranje Povjerenstva za jezičnu politiku

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Obzirom na trojezični sustav u zakonodavstvu BiH, Parlamentarna će skupština BiH postaviti za prioritet uspostavu Povjerenstva za jezičnu politiku koje će biti nadležno za:</p> <p>a) Odlučivanje o primjedbama koje se tiču jezične preciznosti i ispravnosti, te ustanovljavanje da li se pojmovi dosljedno koriste u važećim propisima;</p> <p>b) Sačinjavanje i ažuriranje trojezičnoga službenog</p>	<p>Povjerenstvo će biti sastavljeno od šest istaknutih lingvističkih stručnjaka, koje predlaže Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. Povjerenstvo će imati jednak broj članova iz reda tri konstitutivna naroda. Sastanci će se Povjerenstva održavati kad to bude potrebno, a najmanje jednom godišnje. Služba za oglašavanje Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH služiti će kao njegovo tajništvo.</p>	<p>Parlamentarna skupština BiH</p>	<p>Sredina 2007. godine</p>

leksikona pojmova koji se koriste u propisima; c) Utvrđivanje rječnika i gramatičkih pravila koja će se koristiti u sljedećoj godini.			
--	--	--	--

IP.4.4 Priprema propisa za objavljivanje

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšati pripremu propisa za objavljivanje.	Potrebno je izmijeniti i dopuniti Pravilnik o internoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Tajništva Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, kako bi se otvorila najmanje dva dodatna radna mjesta u Službi Doma naroda, sa posebnom zadaćom pripreme propisa za objavljivanje. Parlamenti će na ostalim razinama razmotriti slične promjene na temelju utvrđenih promjena.	Tajništvo Parlamentarne skupštine BiH Parlamenti na ostalim razinama	Sredina 2007. godine

IP 5. Poboljšanje pristupa propisima

IP.5.1 Baza podataka zakonskih propisa

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Ustanoviti i održavati sveobuhvatnu bazu podataka zakonskih propisa, kojoj se može pristupiti s jednoga mjesta i kroz integrirani web portal. <i>Veza s Projektom baze podataka za zakonodavstvo (UNDP u suradnji s Vijećem ministara i Delegacijom Europske komisije).</i>	Svi će važeći zakoni (uključujući zakonske propise koji trenutno nisu dostupni u elektronskom formatu) biti uključeni u bazu podataka. Oni će biti označeni i klasificirani prema raznim kriterijima. Ove će oznake odgovarati organogramima koji prikazuju usklađivanje zakonodavstva BiH s EU <i>acquis-om</i> . Postaviti prijevod zakona na engleskom jeziku na website Ureda PAR koordinatora.	Vijeće ministara BiH i vlade na svim razinama Ostali: Službeni list BiH i FBiH, Centar za obuku sudaca i tužitelja RS-a (hosting institucije); Ured PAR koordinatora	Od 2007. godine i nakon toga kontinuirano

IP.5.2 Bolji pristup sekundarnim propisima

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati puni pristup sekundarnim propisima.	Kako bi se osigurao potpuni pristup sekundarnim propisima, uvest će se zakonski uvjet koji jasno propisuje koje se vrste podzakonskih akata moraju objaviti u Službenome listu.	VM BiH i vlade na svim razinama Uredi-tajništvo za zakonodavstvo na	Krajem 2007. godine

	Za sve ostale propise, uredi će za zakonodavstvo na svakoj razini vlasti održavati registar svih sekundarnih propisa na snazi. Kada se oni uspostave, ovim će registrima građanstvo moći pristupiti putem on-line baze podataka.	svim razinama	
--	--	---------------	--

IP.5.3 Prečišćene verzije zakona

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Glede pojašnjenja statusa zakonodavstva koje je na snazi, neophodno je pripremiti i objaviti prečišćene verzije zakona.	Od izuzetnoga je značaja da se sve razine vlasti u BiH aktivnije uključe u izradu i objavljivanje prečišćenih tekstova svojih propisa.	Svi	Sredina 2007. godine i kontinuirano

IP.5.4 Zbirke primarnoga i sekundarnog zakonodavstva

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Kako bi se osigurao radni pristup ključnome zakonodavstvu, preporučljivo je da svako ministarstvo ili institucija s važnim normativnim funkcijama objavi zbirke primarnoga i sekundarnog zakonodavstva, koje se odnosi na njihove odgovarajuće oblasti djelovanja.	<p>Svako ministarstvo ili institucija s važnim normativnim funkcijama u svojim će proračunima predvidjeti dovoljna sredstva za objavljivanje zbirki primarnoga i sekundarnog zakonodavstva.</p> <p>Isti će tekst također biti dostupan on-line.</p>	Pojedinačne institucije na svim razinama	2007. godina i kontinuirano

DIO II JAVNE FINANCIJE

JF 1. Dimenzija politike sustava javnih financija

JF.1.1 Ojačavanje mehanizma za fiskalnu koordinaciju

Novoosnovano Fiskalno vijeće trenutno djeluje temeljem Ugovora o Fiskalnome vijeću koji je potpisan od strane Vlada entiteta, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, te Vlade Brčko Distrikta. Neophodno je ojačati temelj za postojanje i rad Fiskalnoga vijeća kroz zakon koji će preciznije odrediti radne procese Fiskalnoga vijeća, te regulirati rad tijela Fiskalnoga vijeća i drugih institucija koje će mu pružati analitičku potporu.

Aktivnosti u okviru ove akcije izravno su povezane s *Projektom fiskalne potpore za BiH* Europske komisije. Svjetska banka i MMF nadgledaju javne troškove na svim razinama vlasti, kao i sveukupnu makroekonomsku stabilnost.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Izraditi nacrt Zakona koji će detaljno razraditi način rada FV i uspostaviti njegova radna tijela i način njihovoga funkcioniranja.	Žurno završiti nacrt Zakona o Fiskalnome vijeću.	Radna skupina za izradu nacrtu Zakona o Fiskalnome vijeću	Kratkoročni (odmah)
2. Uspostaviti Tajništvo Fiskalnoga vijeća.	Izraditi Pravilnik o radu. Izvršiti sistematizaciju radnih mjesta.	Fiskalno Vijeće/Radna tijela Fiskalnoga vijeća	Kratkoročni (što je prije moguće)

JF.1.2 Redovita izrada makrofiskalnoga okvira za čitavu BiH

Ovo je jedan od osnovnih analitičkih dokumenata koji su neophodni za donošenje odluka o politici svake vlade. Naime, Bosni i Hercegovini je nedostajala takva iscrpna raščlamba, što je ograničavalo rad pojedinaca koji odlučuju o politici u procesu donošenja odluka, i činilo ih ovisnima o stranoj potpori u ovoj oblasti. Neophodno je razviti koherentan, iscrpan i jedinstven okvir za čitavu državu.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Potrebno je razviti jedinstven makroekonomski i fiskalni okvir za BiH.	Potrebno je pitanje izrade Makrofiskalnoga okvira postaviti pred Fiskalno vijeće [osobito uloge Odjela za ekonomsku politiku i planiranje (EPPU) i Uprave za neizravno oporezivanje (UIO)/Odjela za makroekonomsku raščlambu (OMA)].	Fiskalno vijeće, UIO/Upravni odbor	Kratkoročni (početi odmah)

JF.1.3 Redovita izrada konsolidiranoga računa javnoga sektora

Nedostatak informacija o veličini javnoga sektora i njegovim prihodima/rashodima ukazao je na nedostatak osnovnih statističkih podataka o Bosni i Hercegovini, njezinome javnom sektoru, i utjecaju na cjelokupnu ekonomiju. Postoji potreba da se uspostave konsolidirani računi vlade kao glavni izvor konsolidiranih podataka javnoga sektora. Mogući je preduvjet za ovu zadaću usklađivanje računovodstvenih standarda unutar BiH.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Neophodno je razviti konsolidirane vladine račune kao glavni izvor konsolidiranih podataka o javnome sektoru.</p> <p>Ovo uključuje bolju suradnju i razmjenu podataka između različitih razina vlasti.</p>	<p>Pitanje izrade konsolidiranoga računa postaviti pred Fiskalno vijeće.</p> <p><u>Bilješka:</u> Po Europskome partnerstvu odgovorna institucija za ovu aktivnost je OMA.</p>	<p>Fiskalno vijeće/UIO OMA</p>	<p>Kratkoročni (početi odmah)</p>

JF.1.4 Umanjiti fiskalni debalans kroz implementaciju sustava fiskalnoga izjednačavanja u entitetima
 Zakoni koji uvode fiskalno izjednačavanje na lokalnoj razini i razini kantona usvojeni su u oba entiteta travnja 2006. godine. Njihova će provedba poboljšati trenutačni značajni vodoravni i okomit fiskalni debalans u javnoj upravi u oba entiteta. Napori bi se trebali fokusirati na implementaciju novoga okvira.

Ova je aktivnost povezana s radom USAID-a/Švedske agencije za međunarodni razvitak (SIDA) na izgradnji kapaciteta lokalnih tijela vlasti (GAP projekt).

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Implementacija zakona koji uvode fiskalno izjednačavanje u entitetima.</p>	<p>Izrada podzakonskih akata koji su neophodni za implementaciju zakona.</p>	<p>Ministarstvo financija (MF) FBiH, MF RS</p>	<p>Kratkoročni (kraj 2006. godine)</p>

JF 2. Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti upravljanja proračunom

JF.2.1 Srednjoročni je okvir rashoda proces koji se implementira u čitavoj BiH

Proces uvođenja Srednjoročnoga okvira rashoda počeo je prije nekoliko godina u oba entiteta, a 2005. godine se proširio na razinu Bosne i Hercegovine. Ovaj je proces nedavno uključio Brčko Distrikt u pripremu Srednjoročnoga okvira rashoda.

Dalji napredak Srednjoročnoga okvira rashoda iziskuje dodavanje novih elemenata Dokumentu okvira proračuna (DOB). DOB treba imati zajedničke makroekonomske i fiskalne projekcije za sve vlade (što se tiče projekcija prihoda UIO-a, korisit će se prognoze i izravnih poreskih i neporeskih prihoda na državnoj i entitetskoj razini), utvrđene limite potrošnje po proračunskome korisniku i uvrštene zajedničke strateške ciljeve različitih sektora kroz resorna ministarstva. Proces kreiranja DOB-a treba biti usuglašen, što zahtijeva usuglašene proračunske kalendare na svim razinama vlasti.

Trenutačni proračunski proces treba ojačati poboljšanjem komunikacije između Ministarstva financija i korisnika proračuna, osobito tijekom pripreme proračuna. Iako će programsko planiranje proračuna čvrsto povezati politike i proračun, neophodno je da institucije postave prioritete politika tijekom procesa kreiranja proračuna, usuglašene sa sektorskim strategijama i strategijama na državnoj razini, kako bi se jasnije vidjeli prioritete uprava utvrđeni u njihovim politikama.

Trenutačno, ručno unošenje proračunskih zahtjeva oduzima previše kapaciteta unutar odjela za proračun Ministarstva financija i na taj način limitira dostupno vrijeme za analitički posao. Uvođenje bi IT modela za pripremu proračuna (koji je kompatibilan sa sustavom trezora) ubrzalo tok ovoga procesa i povećalo učinkovitost Ministarstva financija.

Aktivnosti su u okviru ove akcije izravno povezane s potporom PKF/DfiD-a sa procesom planiranja Srednjoročnoga okvira rashoda i proračuna na svim razinama vlasti u BiH. Potpora je povezana s

implementacijom Kredita Svjetske banke za strukturalnu prilagodbu ekonomskoga upravljanja (EMSAC).			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Uključiti Brčko Distrikt u proces Srednjoročnoga okvira rashoda.	Izrada Srednjoročnoga okvira rashoda za razdoblje od 2007. do 2009. godine, i kasnije.	Vlada Brčko Distrikta	Kratkoročni (kraj 2006. godine) Kontinuirano
2. DOB ima nove elemente: zajedničke makroekonomske i fiskalne projekcije, ciljni suficit/deficit, limite potrošnje po proračunskome korisniku, ugrađene zajedničke strateške ciljeve preko resornih ministarstava.	Izrada izmjena i dopuna Zakona o financiranju BiH. Implementacija organskih zakona o proračunu na državnoj i entitetskoj razini. Organizacija seminara i radionica za financijske djelatnike uposlene u institucijama BiH, entiteta i BD.	Ministarstvo financija i trezora (MFT) BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (kraj 2006. godine) Kontinuirano
3. Usuglašavanje procesa izrade DOB-a na državnoj i entitetskoj razini.	Uključiti BD u sastav Koordinacijskoga odbora.	Koordinacijski odbor (pomoćnici ministara za proračun, OMA)	Kratkoročni (kraj 2006. godine) Odmah
	Izraditi usuglašen proračunski kalendar. Izraditi izmjene i dopune organskih zakona o proračunu, prateći preporuke Koordinacijskoga odbora.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (sredina 2007. godine)
4. Izrada konsolidiranoga DOB-a za čitavu BiH.		MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), OMA, EPPU	Kratkoročni
5. Proračunski proces ima nove elemente: postavljanje prioriteta institucija, komunikacija između MF i korisnika i uključivanje DOB-a u paket informacija za Parlament.	Implementacija organskih zakona o proračunu na državnoj i entitetskoj razini. Izrada procedura i unificiranih obrazaca za korisnike proračuna. Organizacija seminara i radionica za financijske djelatnike uposlene u institucijama BiH i entiteta.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni Kontinuirano
6. Razviti software za izradu proračuna koji je kompatibilan sa sustavom trezora.	Izraditi projektni plan za traženje sredstava.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Početak - kratkoročni Implementacija - dugoročni cilj

JF.2.2 Transparentna potrošnja javnih sredstava			
<p>Kapitalne se investicije trenutačno planiraju proračunom na godišnjoj osnovi, što otežava i čini nesigurnim upravljanje njima i njihovo planiranje. Neophodno je izraditi novu metodologiju kapitalnoga investiranja koja bi uklonila trenutačne slabosti unutar sustava. Također je potrebno temeljitije razmatrati implikacije povratnih troškova kapitalnih investicija.</p>			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvođenje višegodišnjega planiranja kapitalnih investicija.	Uspostaviti radnu skupinu radi izrade zajedničke metodologije tretiranja kapitalnih investicija.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (sredina 2007. godine)
JF.2.3 Uključivanje menadžmenta institucija u izradu DOB-a i proračuna			
<p>Nedostatak komunikacije između rukovodstva institucije i jedinice za financije unutar institucija ugrožava povezivanje prioriteta utvrđenih u politikama institucija i proračuna. Ova se komunikacija treba ojačati već u pripremi Dokumenta okvira proračuna i kroz odgovarajuće dostavljanje informacija, te uključivanje rukovodstva u radni proces. Tijekom procesa izrade proračuna, komunikacija se između korisnika proračuna treba odvijati na različitim razinama odgovornosti, kako bi se osiguralo da prijedlog proračuna točno odražava potrebe i prioritete određenoga sektora/institucije.</p>			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Potrebno je pojačati komunikaciju između menadžmenta institucija i jedinica za financije.	<p>Komunikacija se može poboljšati prilikom izrade Srednjoročnoga okvira proračuna kroz informiranje i uključivanje menadžmenta u rad.</p> <p>U slučaju nedovoljno obrazloženoga Srednjoročnog okvira proračuna uvesti vraćanje zahtjeva i podizanje rasprave na višu razinu.</p> <p>Uspostaviti razine rasprave proračunskoga zahtjeva – sa jedinicom za financije, na razini ministarstava, i na razini vlade.</p>	Sve institucije	Kratkoročni (kraj 2007. godine)
JF.2.4 Uvesti programsko planiranje proračuna u javnoj upravi u BiH			
<p>Programsko je planiranje proračuna moderna metodologija planiranja proračuna koja zahtijeva od institucija da sastave proračun na temelju programa i aktivnosti institucija planiranih za srednjoročno razdoblje. Ova će proračunska metodologija ojačati vezu između ciljeva utvrđenih u politikama sektora i proračuna (gdje su i uočene slabosti). Svaka će raspodjela proračuna biti u vezi sa ciljem utvrđenim u politici. Programski su proračuni obično vezani za nacionalne razvojne planove ili slične strateške dokumente. Ovaj je cilj dugoročnoga karaktera i iziskuje izgradnju kapaciteta unutar Ministarstava financija, te pojedinačnih institucija, kao preduvjet za uspjeh.</p>			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Potrebno je uvesti novu metodologiju planiranja proračuna – programsko planiranje proračuna (PP).	<p>Jačanje sektora za proračun - upošljavanje djelatnika odgovornih za uvođenje sustava.</p> <p>Obuka djelatnika.</p>	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	<p>Kratkoročne aktivnosti (početi odmah)</p> <p>Dugoročni cilj</p>

	Izrada metodologije za uvođenje PP – definirati po potrebi izmjene zakona. Jačanje jedinica za financije u institucijama.	Sve institucije javne uprave	
--	--	------------------------------	--

JF.2.5 Pravodobno uključivanje Parlamenta u proces donošenja proračuna

Proces parlamentarnoga usvajanja proračuna trenutačno kasno počinje s radom za sljedeću fiskalnu godinu. Postoji mogućnost za poboljšanje procesa usvajanja proračuna kroz informativne sastanke s relevantnim parlamentarnim povjerenstvima gdje bi bile predstavljene informacije o Dokumentu okvira proračuna i rezultati procesa fiskalne koordinacije.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Parlamentarna tijela moraju imati dovoljno vremena za razmatranje nacrt proračuna.	Implementacija organskih zakona o proračunima BiH i entiteta. Redovito upoznavanje članova povjerenstva za proračun i financije Parlamentarne skupštine s okvirom rashoda i s rezultatima procesa fiskalne koordinacije.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Kratkoročni (kraj 2007. godine) Kontinuirano

JF.2.6 Uvesti prošireno izvješćivanje prema parlamentu i javnosti

Izvješća koja se trenutačno podnose Parlamentu na usvajanje obično sadrže podatke vezane za troškove i ograničene raščlambe ili preporuke za korektivne aktivnosti. Ova izvješća obično nisu dostupna javnosti i obično se ne objavljuju u Službenome glasniku ili na web stranici Ministarstva financija. Neophodno je poboljšati izvješćivanje Parlamentu i javnosti, uključujući detaljnu raščlambu troškova, objašnjenja o odstupanjima od originalnoga proračuna i o popratnim aktivnostima, sukladno preporukama Glavnoga ureda za reviziju.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Proširenje izvješća za Parlament i javnost sa raščlambama rashoda, obrazloženjima odstupanja i očitovanja o aktivnostima po preporukama revizije.	Izraditi format izvješća uz konzultacije s revizorima, parlamentarnim povjerenstvima i korisnicima. Revidirati Pravilnik o izvješćivanju. Objavljivati izvješća na sajtovima institucija.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Kratkoročni (sredina 2007. godine) Kontinuirano

JF.2.7 Sva izvanproračunska sredstva i izvanproračunski fondovi moraju biti u potpunosti uključeni u Srednjoročni okvir rashoda i proračunski proces

Iako postoji pravna obveza, sredstva iz izvanproračunskih fondova još uvijek nisu uključena u proces Srednjoročnoga okvira rashoda. Njihovo će uvrštavanje značiti da je cijeli proces Srednjoročnoga okvira rashoda zaokružen i da pokriva cijeli sektor u BiH.

Donacije često nisu evidentirane u proračunu, tako da je raščlamba njihova učinka nemoguća. Njihovo će uključivanje u proračun osigurati mogućnost izgradnje baze podataka primljene pomoći, te omogućiti raščlambu njezina učinka.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Izvanproračunski	Uključiti donacije u proračun.	MFT BiH, MF	Kratkoročni

fondovi trebaju biti uključeni u izradu DOB-a. Sve donacije moraju biti izražene u proračunu.	Implementirati zakone o proračunima entiteta i uključiti fondove u DOB.	FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona Rukovodstvo fondova	(kraj 2007. godine)
--	---	--	---------------------

JF.2.8 Poboljšanje proračunskoga procesa u FBiH

FBiH ima najkompliciraniju upravnu strukturu, s tri različite razine vlasti. Neophodno je provesti mehanizme fiskalne koordinacije između tri razine vlasti, i povećati razinu konzultacija o utjecaju politika (osobito kada više razine vlasti uvode nove politike koje imaju financijski učinak na niže razine vlasti).

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Potrebno je uvesti adekvatne mehanizme za suradnju sve tri razine vlasti.	Implementacija Zakona o proračunima FBiH.	MF FBiH, MF kantona	Srednjoročni (2008. godina)

JF 3. Promicanje računovodstvenoga okvira i funkcije sustava trezora

JF.3.1 Uvođenje obračunskoga modela računovodstva u javni sektor

Obračunski je model računovodstva model koji se trenutačno koristi u poslovnoj zajednici. Uvođenje ovoga modela u javni sektor može povećati transparentnost i pouzdanost javne uprave. Ovo je jedan ambiciozan cilj, jer se čak ni zemlje EU nisu prebacile na ovaj sustav računovodstva. Ovo će zahtijevati značajna ulaganja u kapacitet (obuka i IT) i zbog toga se smatra dugoročnim ciljem.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvođenje suvremenih međunarodnih računovodstvenih standarda i obračunskoga modela računovodstva u javnoj upravi u BiH.	Izrada projektnoga plana za traženje donatorske potpore. Provedba standarda. Implementacija zakonskih rješenja iz Zakona o računovodstvu i reviziji BiH (okvirni zakon). Proširiti Akcioni plan (EBRD) i na javni sektor. Uključiti uspostavu javnoga nadzora u Akcioni plan.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije) Ostali: sve institucije javne uprave	Dugoročni cilj

JF.3.2 Usuglašavanje računovodstvenih standarda u BiH

U BiH svaka vlada koristi svoje vlastite standarde računovodstva. Usuglašavanje računovodstvenih standarda u BiH neophodan je preduvjet za uspostavu konsolidiranoga računa vlade i trebao bi imati prioritet.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Radi izrade konsolidiranoga računa javnoga sektora, potrebno je pristupiti	Uspostaviti radnu skupinu za usuglašavanje standarda javnoga sektora.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (šest mjeseci)

usuglašavanju računovodstvenih standarda koji se trenutačno primjenjuju u BiH.	Izrada izmjena zakonskih/podzakonskih akata, prateći preporuke radnih skupina na svim razinama.		
--	---	--	--

JF.3.3 Uspostava tehničke koordinacije trezora raznih razina vlasti

Nakon uvođenja Jedinственoga računa trezora na razini BiH, entitetskim i kantonalnim razinama, tehnička je koordinacija između različitih korisnika istoga sustava bila nepostojeća. Uvođenje će tehničke koordinacije donijeti niz pogodnosti javnoj upravi: učinkovitiju uporabu IT resursa, jer će rješenja tehničkih problema biti razmijenjena između vlada; te ekonomičnost, jer uprave mogu zajednički pristupiti dobavljaču sustava i očekivati uštede koje nisu mogli ostvariti zasebno.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Tehnička će koordinacija stvoriti niz koristi: rješavanje raznih tehničkih problema, te bolji nastup prema dobavljaču trezorskoga sustava.	Uspostava tijela za tehničku koordinaciju – sastavljenoga uglavnom od IT profesionalaca.	MFT BiH za uspostavu, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Kratkoročni (sredina 2007. godine) Kontinuirano

JF.3.4 Uvođenje funkcije trezora u čitavoj javnoj upravi

U vrijeme kada je uspostavljen, Jedinственi sustav trezora nije obuhvatao razinu lokalne vlasti i izvanproračunske fondove. Radi transparentnije uporabe javnih sredstava, sve će institucije vlasti uvesti Jedinственi račun trezora za svoje funkcije (uključujući lokalna tijela vlasti i fondove).

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Radi transparentnoga korištenja javnih sredstava JRT će biti uspostavljen u svim institucijama vlasti.	Uspostava trezora u općinama i izvanproračunskim fondovima.	MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona, načelnici općina, ravnatelji fondova	Srednjoročni (2008. godina)

JF.3.5 Promicanje funkcije trezora

USAID je nedavno pružio potporu uspostavi funkcija trezora i uvođenju računalnih sustava financijskoga menadžmenta na entitetskim i podentitetskim razinama. Iako je sustav trezora relativno nov, još uvijek zahtijeva konstantna poboljšanja koja bi trebala dovesti do učinkovitosti njegove uporabe. Neophodna poboljšanja uključuju tehničko ažuriranje sustava, osiguranje pravnoga temelja za neke od funkcija (kao što su upravljanje novcem i likvidnost funkcije ulaganja) koje su orijentirane ka ažuriranju usluga - jer trezor je u suštini usluga cijeloj upravi i treba osigurati, primjerice, potporu korisnicima/help desk.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Potrebno je implementirati funkciju upravljanja novcem (primjerice, ulaganje kratkoročne likvidnosti).	Izrada izmjena Zakona o financiranju BiH i Zakona o investiranju javnih sredstava FBiH radi provedbe zakona. Izrada izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama radi usklađivanja sa zakonima koji reguliraju	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (kraj 2007. godine)

	investiranje. Imenovanje investicijskih menadžera (BiH i FBiH).		
2. Rad i održavanje sustava trezora zahtijevaju stalna ulaganja u IT kapacitete, uključujući osoblje i opremu.		MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Kratkoročni (početi odmah) Kontinuirano
3. Razviti službu za klijente (engleski: help desk).	Uposliti djelatnike. Formirati help desk jedinicu.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (kraj 2007. godine)
4. Potrebno je poštovati načelo pravodobnih isplata.	Osigurati dosljedno poštivanje Naredbe za uplatu javnih prihoda. Uvesti mjere sankcioniranja za korisnike proračuna koji stvaraju obveze bez pokrića u sustavu. Pružati povratnu informaciju o izvršenim uplatama.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Kratkoročni (kraj 2007. godine)
5. Uvezati sve korisnike proračuna u trezorski sustav s izravnom vezom.	Integracija manjih proračunskih korisnika u sustav trezora.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, MF kantona	Srednjoročni (2008. godina)
6. Kompjutorizacija JRT u Brčko Distriktu.	Uvesti elektronsku vezu između aplikacija JRT-a i OBF (odjel nadležan za financije). Pojednostavljivanje procedura isplate.	Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Kratkoročni (u tijeku)

JF 4. Uvođenje PIFC sukladno relevantnim EU standardima

JF.4.1 Izrada strategije za uvođenje PIFC (javna unutarnja financijska kontrola)

Uvođenje je javne unutarnje fiskalne kontrole (engleski: PIFC) jasan zahtjev EU u oblasti javnih financija. PIFC sustav sadrži unutarnju kontrolu, ali i unutarnju reviziju. Njegov je cilj osiguranje odgovornoga, transparentnog, učinkovitog i djelotvornog pružanja usluga pučanstvu. Elementi unutarnje kontrole sadrže: kontrolu okruženja, procjenu rizika, procjenu informacija i komunikacija, kontrolne aktivnosti i monitoring. Funkcija je interne revizije funkcionalno neovisna i treba poseban pravni temelj. Treći je element sustava uspostava Središnje jedinice za usuglašavanje, koja odražava standarde ove oblasti.

Prvi korak u uvođenju PIFC-a je razvitak dokumenta Strategije koji će naglašavati glavne elemente PIFC sustava, kako bi se osigurala provedba usklađenoga PIFC sustava na svim razinama vlasti.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Izrada dokumenta Strategije koji bi detaljno isplanirao uvođenje PIFC, njegova glavna načela i strukturu	Uspostava radne skupine za razvitak Strategije. Radna skupina će obavljati	MFT BiH kao nositelj aktivnosti MF FBiH, MF RS,	Kratkoročni (sredina 2007. godine)

sustava.	<p>konzultacije s Glavnim uredom za reviziju.</p> <p>Radna skupina će revidirati odgovornosti postojećih tijela čije se funkcije preklapaju s funkcijom interne revizije (osobito inspekcija za upravu i proračun).</p> <p>Radna skupina će definirati elemente sustava IK i IR, Središnju jedinicu za usuglašavanje, uvođenje međunarodnih standarda i vremenski okvir za uvođenje sustava.</p> <p>Radna skupina će tražiti pomoć u prevođenju strane literature iz ove oblasti za podjelu korisnicima.</p>	Vlada BD (odjel nadležan za financije)	
----------	--	--	--

JF.4.2 Uvođenje PIFC sukladno relevantnim EU stadardima u BiH

Ovo je sljedeći korak koji prati nastavak usvojene Strategije koja određuje parametre institucionalizacije Jedinice za središnju usuglašenost i modalitete za uvođenje interne kontrole i revizije.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Implementacija Strategije - raditi na uvođenju PIFC sustava u čitavoj BiH.	Izrada projektne dokumentacije za traženje donatorskih sredstava za ovu oblast.	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	Srednjoročni (do 2010. godine)

JF.4.3 Uvođenje unutarnje revizije

Ovaj cilj zahtijeva formiranje zajedničke radne skupine koja će stvoriti usklađen nacrt zakonodavstva interne revizije za Bosnu i Hercegovinu, entitete i Brčko Distrikt. Zakon će bliže odrediti koji model interne revizije treba uvesti - centralizirani, decentralizirani ili kombinacija ova dva pristupa. Bitno je naglasiti da uvođenje interne revizije potražuje značajno investiranje u obrazovanje internih revizora, jer ova funkcija još uvijek nije potpuno razvijena u privatnome sektoru BiH. Također, bit će imenovana institucija koja će biti odgovorna za dodjelu certifikata internim revizorima (u nekim zemljama Jedinica za središnje usuglašavanje ima ovu funkciju).

NB: Vlasti su oformile unutarnju radnu skupinu za reviziju koja se sastoji od viših djelatnika ministarstava državne i entitetskih vlada, ostalih dužnosnika i donatora. Skupina radi na izradi usuglašenih zakona o reviziji, čije će usvajanje biti sukladno Kreditu za strukturalnu prilagodbu ekonomskoga upravljanja (EMSAC) Svjetske banke.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Izrada Zakona o unutarnjoj reviziji.	<p>Uposliti osobu odgovornu za internu reviziju na razini BiH.</p> <p>Završiti rad radne skupine za izradu usuglašenih nacrta Zakona s predstavnicima RS, BiH, FBiH i BD.</p>	MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)	<p>Kratkoročni (kraj 2006. godine)</p> <p>Kontinuirano</p>

	ZoIR će regulirati pitanje dodjele certifikata internim revizorima.		
	Započeti obuku kadrova za poslove interne revizije.		

JF.4.4 Uvođenje interne kontrole

Interna je kontrola do sada samo djelomice uvedena u javnu upravu. Na različitim razinama postoje različite pravne odredbe koje stvaraju temelj za njenu provedbu i postavljanje rukovodstva određene institucije odgovornim za njenu implementaciju. Entiteti i BiH su napravili akcijske planove za njeno uvođenje. Institucije će nastaviti s uvođenjem sustava interne kontrole, koji je baziran na procjeni rizika i podešavanjem njegovih sustava interne kontrole, kako bi se odgovaralo na pojedinačne rizike s kojima se suočava svaka institucija. Standarde interne kontrole treba uskladiti na različitim razinama vlasti.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Predlaže se da institucije nastave raditi na uvođenju i usavršavanju svojih sustava interne kontrole. Ovaj je pristup temeljen na procjeni rizika i pravljenju nacrtu registara rizika za svaku instituciju. Interne kontrole trebaju biti uvedene kao mjere ublažavanja rizika.</p> <p>Potrebno je uskladiti standarde interne kontrole.</p>	<p>Uspostava sustava interne kontrole realizacijom Akcionoga plana za promicanje internih kontrola na državnoj i entitetskoj razini.</p>	<p>MFT BiH, MF FBiH, MF kantona, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije)</p> <p>Ostali: institucije javne uprave</p>	<p>Kratkoročni</p> <p>Kontinuirano</p>

JF.4.5 Jačanje kontrolnoga okruženja

Cjelokupno kontrolno okruženje koje obuhvata pitanja kao što su cjelokupni stavovi, svjesnost, te postupci rukovodstva i osoblja trebaju biti ojačani. Ovo posebice uključuje osobni, profesionalni i etički integritet rukovodstva i osoblja; filozofiju rukovodstva i operativni stil; organizacijsku strukturu i metode za davanje ovlasti i odgovornosti; praksu i politike u oblasti ljudskih potencijala, kao i angažiranje kompetentnoga osoblja. Ovi će ciljevi biti ispunjeni zajedno sa reformama koje su dio komponente ljudskih resursa.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Potreban je zakon koji će točno definirati plaće i naknade na razini BiH i entiteta.</p>	<p>Uspostaviti radnu skupinu sa predstavnicima svih razina vlasti da se usuglase oko usklađenoga pristupa reformi plaća na svim razinama.</p> <p>Izrada nacrtu Zakona o plaćama.</p>	<p>MFT BiH, MF RS, MF FBiH, Vlada BD (odjel nadležan za financije)</p> <p>ADS/U na svim razinama i Pododjel za LJP u BD</p>	<p>Kratkoročni (sljedećih šest mjeseci)</p> <p>Kratkoročni (kraj 2007. godine)</p>

JF 5. Poboljšanje organizacijske strukture i investiranje u izgradnju kapaciteta

JF.5.1 Poboljšanje organizacijske strukture unutar MF

Postoji potreba za jasnim definiranjem organizacijske strukture koja će eliminirati trenutačno preklapanje funkcija, odražavati nove i povećane odgovornosti različitih sektora Ministarstva financija, i strateške ciljeve reforme sustava upravljanja javnim financijama.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Razviti novu organizacijsku strukturu.		MFT BiH, MF F BiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona Rukovodstvo institucija	Kratkoročni (kraj 2007. godine)

JF.5.2 Implementacija organizacijske strukture uz jačanje kapaciteta unutar MF

Svaka je od reformi istakla u oblasti javnih financija potrebu ili za novim upošljavanjem ili značajnim ulaganjima u razvitak kapaciteta postojećih uposlenika. Izgradnja kapaciteta unutar Ministarstva financija od ključnoga je značaja za osiguravanje održivosti prošlih, sadašnjih i budućih reformi koje su ugrožene velikom mobilnošću radne snage iz ministarstava financija. Primjerice, primijećeno je da se sektori proračuna unutar ministarstava financija trebaju sadržajno ojačati, ugledajući se na najbolja iskustva međunarodne prakse (primjerice, angažiranje analitičara koji bi pratili pojedinačne sektore).

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Neophodno je uposliti i obučiti osoblje unutar ministarstava financija. Jačanje jedinica koje su odgovorne za proračun i fiskalnu politiku unutar Ministarstva financija u BiH, entitetima i kantonima. Osigurati dovoljan broj IT eksperata da održavaju elektroničke sustave. Osigurati dovoljan broj državnih djelatnika za reforme unutar fiskalne oblasti, proračuna, trezora i PIFC oblasti.	Izraditi dugoročni program za upošljavanje, određujući obuku i platne razrede. Izmjene Pravilnika. Upošljavanje državnih djelatnika.	MFT BiH, MF F BiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona	Početi odmah Kontinuirano

JF.5.3 Jačanje kapaciteta u jedinicama za javne financije unutar institucija

Kao prvi korak, neophodna je jasna pozicija Jedinice za javne financije unutar organizacijske strukture svake institucije. Reforme zahtijevaju značajna ulaganja u kapacitet Jedinice za javne financije unutar

institucija.			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Izraditi organizacijsku strukturu koja će jasno definirati mjesto jedinice za javne financije unutar institucija.</p> <p>Upošljavanje (u slučaju potrebe) i obuka kadra.</p>	<p>Izrada izmjena Pravilnika.</p> <p>Upošljavanje i obuka državnih djelatnika.</p>	<p>Rukovodstvo institucija</p> <p>MFT BiH, MF FBiH, MF RS, Vlada BD (odjel nadležan za financije), MF kantona</p>	<p>Kratkoročno (kraj 2007. godine)</p> <p>Kontinuirano</p>

DIO III UPRAVLJANJE LJUDSKIM POTENCIJALIMA

Nekoliko će donatorskih projekata potpore pružiti potporu upravama u BiH u provedbi Akcionoga plana. Ovo uključuje, primjerice, potporu Europske komisije za program obuke za državnu službu, kao i potporu ADS-u na državnoj razini. Projekt "Reforma javne uprave u BiH na državnoj i entitetskoj razini" koji financira DFID, koji provodi Nacionalna škola za upravu Ujedinjenoga Kraljevstva, pruža potporu, kako Republici Srpskoj, tako i na razini cijele BiH, za razvitak modernoga i usuglašenog pristupa ULJP-u. UNDP pomaže u usuglašavanju i moderniziranju prakse institucija u pogledu ljudskih potencijala, s fokusom, između ostalog, na praksu upošljavanja, uključujući ocjenu rada, zajedno s odgovarajućom obukom. UNDP također pruža potporu ADS-u FBIH.

LJP 1. Opći pristup modernim politikama upravljanja ljudskim potencijalima

LJP.1.1 Usuglašavanje i usmjeravanje politika upravljanja ljudskim potencijalima i odgovarajuće zakonske regulative

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Utvrđiti oblasti politika u kojima je potrebno usuglašavanje i kontinuirani razvitak, kako na trenutačnoj, tako i na dugoročnoj osnovi.	Usuglasiti i usvojiti program koji određuje oblasti u kojima je odmah potrebno usuglašavanje.	ADU/S Pododjel za LJP Brčko Distrikta Ministarstva pravde i Ministarstvo uprave i lokalne samouprave	Do kraja 2006. godine
	Izraditi i usvojiti nove zakone/propise koji su potrebni za usuglašavanje procedura usuglašenih u gornjem dijelu teksta.		Sredina 2007. godine
	Usuglasiti radne pretpostavke za zajednički razvitak modernih politika upravljanja ljudskim potencijalima/zakonskih uvjeta, uključujući kontinuirane konzultacije između raznih razina uprave (radne skupine, itd.).		Do kraja 2006. godine
	Usuglasiti oblasti politika u kojima je potreban stalni razvitak i izraditi vremenski okvir za usvajanje i provedbu do 2010. godine (uzimajući u obzir Strategiju reforme javne uprave i Akcioni plan).		Do sredine 2007. godine
	Izraditi i usvojiti nove zakone/propise, kako bi se postigao stalni razvitak, kako je prethodno usuglašeno.		Do 2010. godine

LJP.1.2 Usuglasiti definiciju i obujam državne službe

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Definirati domet i obujam 'državne službe'	Uspostaviti kombiniranu radnu skupinu BiH za pregled postojećih definicija "državnoga djelatnika".	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko	Početak 2007. godine

glede zadovoljenja potreba različitih razina uprave u BiH.	Utvrđiti sve moguće opcije koje će uključiti, primjerice: <ul style="list-style-type: none"> • Sve javne djelatnike; • Središnji, kantonalni i općinski nivo javnih djelatnika; • Samo javne djelatnike uposlene u središnjim institucijama vlasti; • Sve uposlene u institucijama vlasti; • Sve uposlene u institucijama vlasti u odnosu na samo one uposlene s određenim stupnjem obrazovanja. 	Distrikta VM BiH i sve vlade Parlamenti	Do sredine 2007. godine
	Pripremiti i distribuirati dokument za diskusiju koji će istražiti prednosti i nedostatke svake od istraženih opcija.		Kraj 2007. godine
	Poduzeti unakrsne konzultacije državnih službi o utvrđenim opcijama.		Kraj 2007. godine
	Usuglasiti najprikladniji model za cijelu BiH i pripremiti nacrt amandmana na odgovarajuće zakone/propise.		Do sredine 2008. godine
	Usvojiti odgovarajuće izmjene u zakonima o državnoj službi.		Sredina 2008. godine

LJP 2. Organizacijsko uređenje

LJP.2.1 Uloga središnjih jedinica

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Ojačati ulogu ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta u pogledu politika, s ciljem uspostave učinkovitih tijela nadležnih za izradu politika ULJP-a, definiranje općih ciljeva i prioriteta u razvitku LJP, uključujući: <ul style="list-style-type: none"> • Razvitak i pregled politika i načela LJP-a; • Postavljanje standarda i monitoring; • Davanje smjernica i savjeta; • Orkestraciju, razmjenu i 	Usuglasiti kontinuirani razvitak položaja i uloge ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta kao budućih vodećih tijela u uvođenju i primjeni iskustava dobre prakse LJP-a na svim razinama uprave.		Sredina 2007. godine
	Zahtijevati da ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta podržavaju i razvijaju kapacitete ULJP-a u posebnim institucijama kroz dostavljanje politika, savjeta i naputaka, te obuka.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Sredina 2007. godine; kontinuirano
	Prema potrebi izmijeniti zakonodavstvo i pravilnike, kako bi odražavali ovu razvijenu ulogu.	VM BiH, Vlade FBiH, RS, BD	Kraj 2007. godine
	Razviti kapacitete osoblja i stručnjaka u ADU/S (Pododjelu za LJP Brčko Distrikta) kako bi se osiguralo da oni budu središta dobrog i modernog poznavanja ULJP-a, sposobni da		2006.–2008. godina

<p>komunikaciju dobre prakse, uključujući i onu širom BiH;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smatranje ministarstava odgovornim za učinkovitu provedbu; • Izvješćivanje Vlade/Parlamenta. 	<p>pružaju odgovarajuće savjete i naputke menadžerima i sporednom osoblju nadležnom za LJP.</p>		
--	---	--	--

LJP.2.2 Povećati koordinaciju i suradnju između ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta

Agencije su najprikladnija razina za postizanje veće usuglašenosti među članovima državne službe – kroz njihovu potporu razvitku, kako prava, tako i prakse širom BiH – ukoliko nastave raditi zajedno, razmjenjivati iskustva i učiti jedni od drugih.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Gradeći na postojećoj dobroj praksi, neophodno je poboljšati suradnju između ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta, kako bi se osiguralo, primjerice:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usklađivanje propisa i procedura; • Omogućila mobilnost državnih djelatnika; • Pojašnjavanje definicije i obujma državne službe; • Unifikacija metodologije planiranja; • Izgradnja kompatibilnih računalnih sustava za ULJP; • Poboljšanje ocjene učinka i promicanja; • Reorganizacija sustava plaća i nagrađivanja; • Jačanje kapaciteta ULJP-a u pojedinačnim institucijama (ministarstva, ravnateljati, agencije i slično); • Imenovanje 	<p>ADU/S će usvojiti formalni skup zajedničkih radnih pretpostavki za kontinuiranu suradnju i koordinaciju razvitka politika i izvršavanje zajedničkih operativnih zadaća, koje će uključivati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zajedničko godišnje planiranje; • Vremenski okvir redovitih (kvartalnih) sastanaka; sa • Rotiranjem odgovornosti za sastanke, programe, itd.; • Organizaciju <i>ad hoc</i> sastanaka specijalističkoga osoblja prema potrebi; • Zajedničke komunikacijske planove za razmjenu informacija između i unutar različitih razina uprave. <p>Ovo se može postići potpisivanjem zvaničnoga Memoranduma o razumijevanju ili Protokola o suradnji, ili na drugi odgovarajući način.</p>	<p>ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta</p> <p>Ured PAR Koordinatora</p>	<p>Do sredine 2007. godine</p> <p>Kontinuirano</p>

zajedničkih projekata koji će biti provedeni na svim razinama vlasti.			
LJP.2.3 Uloga perifernih kapaciteta			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati specijalizirane kapacitete za ULJP u upravnim organizacijama, i razviti razumijevanje za moderno ULJP kod menadžera, kako bi se oni aktivnije uključili u razvitak i motivaciju osoblja.	Formirati kombiniranu radnu skupinu s predstavnicima ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta, te ostalih pojedinačnih institucija, za rad na razvitku kapaciteta LJP-a u pojedinačnim institucijama.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta Pojedinačne institucije	Do sredine 2007. godine
	Pojedinačne će institucije izvršiti pregled postojećih organizacijskih uređenja, te uvesti neophodne promjene glede razvitka ULJP-a kao strateške funkcije u svakoj instituciji.	Pojedinačne institucije uz potporu ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2007. godine
	Uspostaviti suradnju između ADU/S i perifernih specijalista/menadžera za ULJP u oblasti kadrovskega planiranja, obuka, uvođenja računalnih sustava za ULJP, poboljšanja u provedbi trenutačnih funkcija ULJP-a, itd.	ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta Pojedinačne institucije	Do kraja 2007. godine; kontinuirano
	Ispitati potrebe za vještinama/znanjem u ULJP-u u institucijama i razviti program obuke za razvitak kapaciteta specijalista i linijskoga menadžmenta.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2007. godine
	Održati specijalističku obuku za specijaliste za ULJP (osoblje pojedinačnih institucija i ADU/S-a) prema potrebi.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od kraja 2007. godine i kontinuirano prema potrebi
	Utvrđiti i razviti trenerski kadar iz cijele državne službe (specijalisti za ULJP) koji će kontinuirano održavati potrebne obuke linijskoga menadžmenta.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2007. godine, i kontinuirano poslije toga
	Održati obuke linijskih menadžera kako bi se osiguralo učinkovito upravljanje osobljem na svim razinama javne službe.	Treneri preko ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta	2007.–2009. godine (i poslije toga kontinuirano za nove menadžere)
	LJP 3. Upravljanje informacijama		
LJP.3.1 Podaci o ljudskim potencijalima			

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Razviti i implementirati zajedničko softversko rješenje koje će omogućiti svakoj pojedinačnoj instituciji ažuriranje i pristup podacima o svojim državnim djelatnicima i ostalim uposlenicima. U isto vrijeme, svaka ADU/S će imati pristup podacima iz svih institucija odgovarajuće razine vlasti. Na ovaj način, baza će se podataka redovito ažurirati na lokalnim razinama, te će agencije moći praviti realnija izvješća o osoblju angažiranome u državnoj službi.</p> <p>Bilo bi idealno da se na svim razinama koristi jedinstveno softversko rješenje.</p>	<p>Pripremiti tehničke specifikacije, utvrditi sredstva za razvitak zajedničkoga softverskog rješenja i implementirati ga.</p>	<p>ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta</p>	<p>Do kraja 2006. godine i nakon toga kontinuirano</p>

LJP 4. Planiranje ljudskih potencijala

LJP.4.1 Osigurati odgovarajuće planiranje ULJP-a u središnjoj i perifernim kadrovskim jedinicama

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>1. Uvesti i implementirati procedure za učinkovito planiranje LJP-a u institucijama i između njih, kako bi se osiguralo učinkovito ispunjavanje prioriteta institucija i vlada.</p>	<p>Usuglasiti zajedničku metodologiju za ocjenu rada koju će ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta usvojiti i promovirati.</p>	<p>ADU/S</p>	<p>Do kraja 2006. godine</p>
	<p>Razviti i održati obuke o metodologiji za identificirane pojedince iz ADU/S i pojedinačnih institucija, kako bi se formirali lokalni timovi za ocjenu.</p>	<p>ADU/S Pojedinačne institucije</p>	<p>Kraj 2006.–sredina 2007. godine</p>
	<p>Usuglasiti vremenski okvir prioriteta ministarstava/institucija s vladom.</p>	<p>VM BiH i vlade</p>	<p>Do sredine 2007. godine</p>
	<p>Završiti raščlambu poslova u svim institucijama na svim razinama u cilju procjene trenutačne situacije i zahtjeva;</p>	<p>ADU/S-ovi timovi za pregled ocjena rada</p>	<p>Do kraja 2007. godine</p>

	ovo može pomoći institucijama da utvrde da li trenutačni kadar zadovoljava zahtijevane radne norme.	Pojedinačne institucije	
	Uvesti godišnje planiranje radne snage u svim institucijama sukladno vremenskome okviru strateškoga i proračunskog planiranja.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	2007.–2008. godina
	Osigurati redovito i kontinuirano planiranje ljudskih potencijala kako bi institucije mogle nastaviti s učinkovitim i djelotvornim radom u budućnosti.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta Institucije	Od 2008. godine; kontinuirano

LJP.4.2 Zajednička klasifikacija poslova/razreda u cijeloj BiH

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvesti zajedničku klasifikaciju poslova/razreda širom BiH.	Formirati kombiniranu radnu skupinu iz cijele BiH koja će razmotriti i pregledati trenutačnu klasifikaciju poslova, uključujući potrebne vještine, znanje, kvalifikacije, itd., za različite stupnjeve odgovornosti i aktivnosti.	ADU/S	Do sredine 2007. godine
NB: Povezano s aktivnostima na ocjeni rada (ispod).	Uz potporu stručnjaka, utvrditi opcije za zajedničku strukturu razreda.	ADU/S	Do kraja 2007. godine
	Provesti unakrsne konzultacije u ADU/S-ima o utvrđenim opcijama.	ADU/S, relevantna ministarstva	Do sredine 2008. godine
	Izmijeniti postojeće i usvojiti nove zakone/propise i strukture u odnosu na klasifikaciju.	ADU/S, relevantna ministarstva	Do kraja 2008. godine

LJP.4.3 Uvođenje zajedničkih profila nadležnosti za specifične pozicije u svim razredima/sektorima

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvođenje zajedničkih profila nadležnosti za specifične pozicije u svim razredima/sektorima.	Formirati radne skupine iz različitih razreda širom državne službe, koje će razviti okvire nadležnosti.	ADU/S	Sredina 2007. godine
	Uspostaviti okvire za pilot projekte u određenim institucijama, te ih prerađivati u slučaju potrebe.	ADU/S, identificirane pilot institucije	Sredina - kraj 2007. godine
	Razviti i izraditi strategiju komunikacije i obuke za cjelokupno osoblje.	ADU/S	Do kraja 2007. godine
	Usvojiti i uvesti okvire nadležnosti u sve opise poslova, procedure upošljavanja, te način upravljanja učincima.	Svi	Od 2008. godine

LJP 5. Rekrutiranje i odabir

Proteklih je godina u BiH ostvaren napredak glede uvođenja kompetitivnijih procedura za upošljavanje kadrova. Samo je popunjavanje pozicija jedna stvar, ali optimalna razina rezultata upošljavanja – privlačenje i prepoznavanje «najboljih i najpametnijih» - zahtijeva bolje koordiniran i aktivniji pristup.

LJP.5.1 Utvrđivanje potreba u vezi s aktivnostima na ocjeni rada i klasifikaciji poslova

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati da se popunjavaju samo odgovarajuće pozicije potrebne za ispunjenje promjenjivih zahtjeva za pružanje javnih usluga, te vladinih prioriteta.	Usuglasiti i usvojiti opsežne procedure za utvrđivanje potreba za upošljavanjem sukladno dokumentima planiranja radne snage.	ADU/S, ministarstva pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave, ministarstva financija	Do početka 2008. godine
2. Obujmne i eksplicitne specifikacije posla i tražene osobe dostupne su u svrhu privlačenja i ocjenjivanja odgovarajućih kandidata.	Sukladno razvitku okvira nadležnosti, pregledati i revidirati specifične i opće zahtjeve, kako bi se omogućila fleksibilnost u upošljavanju. Razviti usuglašeni format za specifikaciju posla i osobe, koji uključuje zahtjeve za kvalifikacijom i iskustvom, vještine, svojstva i sposobnosti sukladno razvijenoj okvira nadležnosti (iznad).	ADU/S, pojedinačne institucije	Do sredine 2007. godine
	Pripremiti i distribuirati napatke za institucije i menadžere.	ADU/S	Do kraja 2007. godine
3. Odgovarajuća objava natječaja širom BiH.	Kroz zajedničke aktivnosti ADU/S usuglasiti zajednički format natječaja. Objavljivati sve natječaje za državnu službu preko web stranica ADU/S (uključiti linkove između web stranica) i putem novina širom BiH. Revidirati postojeće obveze objavljivanja u službenim glasnicima. Uvesti uslugu obavještanja uposlenih državnih djelatnika o otvorenim pozicijama (elektronski, gdje je moguće).	ADU/S	Do kraja 2006. godine
	Provoditi «ljubazne» postupke obavještanja svih kandidata o napretku postupaka po njihovim prijavama.		Od kraja 2006. godine
	Izmijeniti zakonodavstvo/propise prema potrebi.		Sredina 2007. godine

LJP.5.2 Vremenski učinkovitiji i troškovno prihvatljiviji proces prijavljivanja

Cilj je da se proces prijavljivanja na natječaj napravi što privlačnijim. Postojeći je trend da se zahtijevaju dodatne kvalifikacije - viši stupanj obrazovanja - čak i ako to nije potrebno za posao. Neophodno je da se

fokus pomjeri s trenutačnoga naglaska na kvalifikacije na papiru i duljinu radnoga staža, te da se više uzimaju u obzir vještina, motivacija, sposobnost, stav i potencijal.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Razviti vremenski učinkovitiji i troškovno prihvatljiviji proces prijavljivanja, i za aplikante i za upravu.	Smanjiti trenutačno opterećenje osoba prijavljenih na natječaj usuglašavanjem i usvajanjem zajedničkih zahtjeva pri prijavljivanju za cijelu BiH.	ADU/S	Do sredine 2007. godine
	Zajednički osmisliti i usvojiti zajedničku formu prijave (koja će odražavati nove zahtjeve za vještinama i sposobnostima).		Sredina 2007. godine
	Utvrđiti koja se dokumentacija nepotrebno traži pri prijavljivanju i u tom smislu izmijeniti postojeće propise.		Sredina 2007. godine
	Uvesti proces on-line prijavljivanja.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2008. godine

LJP.5.3 Učinkovito provjeravanje prijave

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Središnje su personalne jedinice odgovorne za provjeru prijave i prosljeđivanje Povjerenstvu za odabir samo onih koji zadovoljavaju minimum kriterija.	Identificirati opterećenja i rizike za ADU/S i uvesti procedure za njihovo ublažavanje, uključujući odgovarajuću obuku za osoblje ADU/S. Usuglasiti zajedničku metodologiju i usvojiti izmjene propisa.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta VM BiH i vlade	Do sredine 2007. godine

LJP.5.4 Proces odabira

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Kreirati učinkovitiju provjeru kandidata na temelju novih specifikacija posla/osobe, okvira nadležnosti i aktivnosti na ocjeni rada.	Formirati radnu skupinu da razmotri alternativne metode ocjene kandidata – koje, primjerice, uključuju: <ul style="list-style-type: none"> • Poboljšane prijavne obrasce koji omogućavaju ocjenu dokumenata; • Središta za procjenu; • Strukturirane intervjuue; te • Uspostavu Povjerenstva za državnu službu da upošljava i imenuje osoblje na više pozicije. 	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta VM BiH i vlade	Od sredine 2006. godine
	Usuglasiti najprikladnije metode		Sredina 2007.

	upošljavanja u državnoj službi BiH i testirati ih kroz pilot projekte na svim razinama.		godine
	Pregledati i revidirati metodologiju na temelju iskustava pilot projekata.		Kraj 2007. godine
	Koristeći specifikaciju posla/osobe i dokaze o sposobnostima, ocijeniti kandidate prije intervjua.		U toku faze pilot projekta
	Usuglasiti i provoditi maksimum intervjua, obzirom na upražnjenu poziciju.		Sredina 2007. godine
	Izvršiti potrebne izmjene u zakonima/propisima sukladno novim procedurama i provoditi te izmjene.		Kraj 2007. godine
Osigurati da svi članovi Povjerenstva za odabir posjeduju vještine neophodne za objektivno intervjuiranje i ocjenu kandidata.	Kreirati i osigurati (ili naručiti) zajednički program obuke za cjelokupno osoblje uključeno u ocjenu prijava. Koristeći naprednu metodologiju odabira, pripremiti napatke i osigurati obuku o uspostavi kriterija za ocjenu kandidata, vještini vođenja intervjua, kao i objektivnim tehnikama bodovanja, krajnjem izboru, te čuvanju podataka.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od sredine 2007. godine; kontinuirano

LJP.5.5 Standardizacija i uzajamno priznavanje strukovnih ispita među različitim razinama vlasti

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Na svim razinama osigurati standardizaciju i uzajamno priznavanje strukovnih ispita između različitih razina vlasti.	Formirati radnu skupinu koja će usuglasiti zajedničku politiku ispita u BiH, te iznijeti prijedloge na svim razinama.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do sredine 2008. godine
	Angažirani će eksperti razviti veliki fond zajedničkih ispitnih pitanja za svaku oblast javne uprave, koji će se koristiti na svim razinama vlasti.		
	Godišnje pregledati i revidirati ispitna pitanja, kako bi se uskladila s promjenama okolnosti.		Sredinom 2008. godine
	Uključiti poboljšane i alternativne metode ocjene kandidata, kako bi se potaknuo širi krug aplikanata, uključujući mlade ljude, za službu, primjerice: - testovi temeljeni na učinku; - središta procjene za uposlenike na		

	višim razinama; - nepripremljeni testovi (objektivni pregled prijave ili CV-a, praćen intervjuem).		
2. Uvesti troškovno prihvatljiv ispitni proces.	Smanjiti/ukinuti troškove prvoga ispita za sve kandidate. Ponovljeni ispit ide na trošak kandidata.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do sredine 2007. godine
LJP.5.6 Postavljanje			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Povećati stupanj neovisnosti ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta u oblasti postavljanja.	Formirati kombiniranu radnu skupinu iz cijele BiH koja će razmotriti koristi i rizike povezane s odgovornošću ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta za imenovanje svih državnih djelatnika. Pripremiti dokument s opcijama za razmatranje od strane vlada. Usvojiti neophodne izmjene zakona.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta VM BiH i vlade	Do kraja 2007. godine
LJP.5.7 Mobilnost uposlenika između razina vlasti/institucija			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Izrada pravičnoga i otvorenog sustava kretanja uposlenika između razina vlasti.	Revidirati trenutačne zakone i propise kako bi se omogućilo kretanje uposlenika između svih razina vlasti.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta /ministarstva pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave	Sredina 2007. godine
2. Osigurati pravične i učinkovite odredbe o prekobrojnosti uposlenika.	Pregledati, revidirati prema potrebi, te provesti zajedničku politiku o prekobrojnosti širom BiH. Osigurati pisane naputke za pojedince i menadžere, kako bi se osigurala provedba odgovarajućih procedura.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta, odbori za žalbe	Kraj 2007. godine
3. Dozvoliti međuentitetsku/ međuinstitucionalnu mobilnost osoba koje traže uposlenje.	Razmotriti razvitak zajedničke politike djelovanja, kako bi se omogućio rast unutarnjega tržišta u BiH. Kreirati i uvesti u primjenu bazu podataka pojedinaca koji su zainteresirani za dobrovoljne prelaske iz institucije u instituciju na svim	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	2007.-2008. godina

	<p>razinama.</p> <p>Razmotriti primjenu pojednostavljenih (ali otvorenih) procesa internoga upošljavanja kako bi postojeći državni djelatnici bili uzeti u obzir za otvorene pozicije na svim razinama.</p>		
LJP.5.8 Izgledi za napredak u karijeri u državnoj službi			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Razvitak strategija za privlačenje pripadnika različitih „ugroženih skupina“ i mladih ljudi u državnu službu.	Razvitak i provedba strategije, kako bi se stvorila svijest o karijeri u državnoj službi.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Početak 2007. godine
	Osigurati punu zastupljenost državne službe na sajmovima za upošljavanje, sveučilištima i školskim danima karijere, te na događajima u lokalnim zajednicama.		Od proljeća 2007. godine; nakon toga kontinuirano
	Objavljivati natječaje u alternativnim medijima, kako bi se privukle prijave osoba iz različitih „ugroženih skupina“.		Od proljeća 2007. godine
	Uvesti procedure za objavu svih natječaja za rad u državnoj službi na svim razinama u BiH, te za osiguranje njihove dostupnosti preko web stranica svih ADU/S.		Od kraja 2006. godine
2. Kreirati radnu sredinu koja dozvoljava razvitak visokopotencijalnoga osoblja.	Dalje razviti koncept pripravničkih programa za obuku budućih menadžera.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2007. godine
	Pripremiti priručnike za pojedince i osoblje koje obučava pripravnike, kako bi se osigurale mogućnosti za kontinuiran razvitak.		Do kraja 2007. godine
	Implementirati raspored pripravnika za prvu godinu.		2008. godina
	Ukloniti uvjet minimalnoga razdoblja prethodnoga radnog iskustva za ulazak u program pripravnika.		Do sredine 2007. godine
	Utvrđiti za koje pozicije (koristeći raščlambe poslova) NIJE potrebna sveučilišna diploma za nove kandidate, te izmijeniti odgovarajuće propise gdje je to potrebno.		Institucije
Dalje razviti okvire sposobnosti i vještina, kako bi se omogućilo interno promicanje pojedinaca s visokim učinkom.		2008. godina	

3. Koristiti promicanja za razvitak karijere i zadržavanje osoblja (posebice za mlade uposlenike s visokim učinkom).	Promijeniti postojeće propise koji se odnose na praksu promicanja.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	2007. godina
--	--	---	--------------

LJP 6. Upravljanje učinkom

LJP.6.1 Upravljanje učinkom (uopćeno)

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati konzistentnu primjenu važećih zakona i propisa za procjenu učinka u svim javnim institucijama u BiH.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta izvršit će ocjenu provedbe procjene učinka za 2006. godinu.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta Institucije	Do kraja 2006. godine
	Kompletirati postavku krajnjih rokova u kojima se izvješća o procjeni učinka moraju sastaviti, te dostaviti ADU/S i Pododjelu za LJP Brčko Distrikta za 2006. godinu završno s prosincem.		Do kraja 2006. godine
	Implementirati strategije za komunikacije, kako bi se podigla razina svijesti o važećim propisima i postupcima – među menadžerima i pojedincima.		Do kraja 2006. godine
	Razviti i održati treninge za menadžere o intervjuiranju i izvješćivanju o procjeni učinka (prema postojećim zahtjevima).		Do kraja 2006. godine
	Izraditi i distribuirati priručnike.		Do kraja 2006. godine
	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta provest će drugu ocjenu provedbe procjene učinka za 2007.		Sredina 2007. godine
	2. Osigurati da primjena upravljanja učinkom motivacijski djeluje na uposlene i da se koristi za promicanje uposlenika.		Širom BiH razviti ciklus učinka, te procedure koje će odražavati razvitak okvira nadležnosti i uključivati pojedinačno postavljene ciljeve, godišnje intervjue za procjenu, kao i planiranje za budućnost.
Isprobati novi sustav upravljanja učinkom na odabranim institucijama.		Ministarstva pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave	2008. godina
Pregledati i revidirati politiku i procedure na temelju iskustva iz pilot projekata.			2008. godina
Promijeniti zakone i propise sukladno novom uređenju.		Institucije	Do kraja 2008. godine
Izraditi i distribuirati ažurirane			Do kraja 2008.

	priručnike, te provesti radionice za obuku menadžera i pojedinaca.		godine
	Pokrenuti novi sustav upravljanja učinkom u svim institucijama.		2009. godina
LJP.6.2 Probni rad i uvođenje u dužnost			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Izrada zajedničkih standarda i vremenskih razdoblja za probni rad.	<p>Usuglasiti zajedničko maksimalno razdoblje trajanja probnoga rada za sve strukture javne uprave u BiH.</p> <p>Razviti i provesti poseban sustav upravljanja učinkom za osoblje na probnome radu, uključujući usuglašeni program aktivnosti i očekivanoga napretka u tijeku probnoga razdoblja.</p> <p>Osigurati naputke/obuku za menadžere o prepoznavanju i poboljšanju slaboga učinka tijekom probnoga razdoblja.</p> <p>Usuglasiti i provesti širom BiH politike za okončavanje uposlenja/produženje probnoga razdoblja, odnosno ako uposleni ne ispuni očekivanja njegovoga/njezinog supervizora tijekom probnoga razdoblja, trebalo bi produžiti probno razdoblje na još tri (3) mjeseca, uz usuglašenje jasnih pravaca za poboljšanje. Ako ne dođe do poboljšanja učinka, voditelj institucije može otpustiti uposlenika.</p> <p>Osigurati da pojedinci i menadžeri dobro razumiju što se očekuje od probnoga rada - uključujući i uvođenje u dužnost.</p>	ADU/S i relevantna ministarstva	Do kraja 2007. godine
2. Razviti procedure za uvođenje novih uposlenika u dužnost.	Formirati radnu skupinu od iskusnih i novih državnih djelatnika koja će razviti minimum 'zbirnih' procedura uvođenja u dužnost, kao i pakete za uvođenje u dužnost novih uposlenika.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Kraj 2006. godine
	Distribuirati (elektronski i printano) pakete za uvođenje u dužnost svim institucijama.	Pojedinačne institucije	Od sredine 2007. godine
	Prilikom prvoga sastanka osigurati svim novim uposlenicima pakete za		Od sredine 2007. godine

	uvođenje u dužnost.		
	Posebne će institucije/timovi dodati odgovarajuće i specifične zahtjeve za uvođenje u dužnost.	Institucije	Kontinuirano
	Ocijeniti provedbu i učinkovitost novoga sustava uvođenja uposlenika u dužnost.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta Pojedinačne institucije	Kraj 2008. godine

LJP 7. Obuka i razvitak

LJP.7.1 Obuka će biti temeljena na osobnim, organizacijskim i potrebama učinka

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Obuka će biti temeljena na osobnim, organizacijskim i potrebama učinka. Ovo zahtijeva obuku menadžera za utvrđivanje potreba za obukom.	Izraditi i održati obuku za menadžere za utvrđivanje potreba za obukom, kako bi ih osposobili da pruže prave informacije o vrsti obuke koja je potrebna ADU/S i Pododjelu za LJP Brčko Distrikta, kao i potencijalnim pojedinačnim donatorima.	ADU/S, Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od početka 2007. godine
	Sve će institucije izvršiti raščlambu potrebe za obukom svojega postojećeg osoblja.	Institucije	Kraj 2008. godine
	Obuka novih uposlenika i zahtjevi za razvitak identificiraju se tijekom probnoga razdoblja.	Linijski menadžeri	Od 2007. godine i kontinuirano
	Potrebe za pojedinačnom obukom i razvitkom razmatraju se i utvrđuju kao dio ciklusa upravljanja učinkom.	Linijski menadžeri	Od 2007. godine i kontinuirano

LJP.7.2 Agencije će izraditi i provesti strategiju obuke i program aktivnosti, na temelju zajedničkih potreba za razvitkom osoblja i vještina utvrđenih u svim institucijama

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Agencije će izraditi i provesti strategiju obuke i program aktivnosti, na temelju zajedničkih potreba za razvitkom osoblja i vještina utvrđenih u svim institucijama.	Pojedinačne ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta će razviti trogodišnji plan obuke, koji će se godišnje revidirati, sukladno novim potrebama koje se utvrde.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od 2006. godine
	Vlade će osigurati godišnji proračun za obuke (3% od proračuna za plaće) kako bi se plan obuke i razvitka mogao provesti.	VM BiH i vlade	Od 2007. godine
	Razviti kadrove državnih djelatnika koji će kao 'unutarnji' treneri provoditi	ADU/S kao vodeće institucije (i	Od kraja 2006. – do kraja 2007.

	obuku u cijeloj državnoj službi.	Pododjel za LJP Brčko Distrikta)	godine i kontinuirano po potrebi
	Uvesti godišnje zajedničko planiranje aktivnosti između ADU/S i Pododjela za LJP Brčko Distrikta, kako bi se dovela na maksimalnu razinu raspoloživa sredstva i razmjena iskustava dobre prakse.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od početka 2007. godine i kontinuirano
2. Ustanoviti Institut za javnu upravu.	Ustanoviti Institut za javnu upravu (za cijelu BiH) koji će kreirati programe obuke/utvrđivati sadržaj za državnu službu.	VM BiH i vlade	Do kraja 2007. godine
<i>Veza s Programom tehničke potpore Europske komisije.</i>	Postići punu operativnost Instituta.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Do kraja 2008. godine

LJP.7.3 Posebni zahtjevi za tehničkom ili strukovnom obukom

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Upravljanje i koordinacija posebnim zahtjevima za tehničkom ili strukovnom obukom od strane pojedinačnih institucija.	Pojedinačne će institucije pripremiti godišnji plan obuke i podnijeti ga ADU/S i Pododjelu za LJP Brčko Distrikta.	Pojedinačne institucije	Od 2007. godine
	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta koordinirat će zajedničke razvojne potrebe/aktivnosti (unutar i između razina uprave) kako bi se osigurala učinkovita uporaba raspoloživih sredstava.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Kontinuirano

LJP 8. Plaće

Plaće su zajednički problem na svim razinama, a konkurencija privatnoga sektora koja nudi više za najbolje i najpametnije, te proračunska ograničenja, čine situaciju još težom. Prilika da se natječu za dodatke/bonuse na plaću (tj. komponente plaće koje ovise o učinku), vjerojatno bi bila mnogo privlačnija za ljude koji trenutačno traže posao nego plaćanje po sustavu hijerarhije koji i dalje dominira kod naknada. Slično tome, osoblje bi na višim pozicijama moglo postizati veću naknadu, ukoliko platni razredi/klasifikacije budu odgovarali složenosti zadaća.

Potreba za revizijom platnoga sustava i sustava razreda usuglašena je između tijela vlasti BiH i Svjetske banke kao dio obveza u sklopu EMSAC-a. Ove obveze uključuju potrebu za uvođenjem struktura platnih razreda sa platnim ljestvicama, sukladno kategorijama poslova koje su ustanovljene zakonima o državnoj službi i drugim relevantnim propisima.

Izvršeno je nekoliko pregleda od strane donatora (Svjetska banka, DfID), te je izneseno nekoliko određenih preporuka. Već postoje nacrti zakona o plaćama u RS-u i na razini BiH.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Promijeniti strukturu plaća, kako bi se učinila privlačnijom za	Formirati radnu skupinu koja će uključivati stručnjake za LJP i predstavnike ministarstava financija,	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od 2006. godine

<p>postojeće i potencijalne uposlenike, te razviti zajedničku shemu osnovne plaće i zajednički pristup na razini cijele BiH za transfere i usklađivanje plaća.</p> <p>Ova se načela mogu dodatno razraditi na svim razinama, kako bi se uzeli u obzir različiti troškovi života i različite mogućnosti u proračunskome smislu.</p>	<p>koja će izvršiti raščlambu postojećih platnih razreda na temelju raščlambe posla, i novih opisa/specifikacija poslova, te istražiti buduće zahtjeve i potrebe, uzimajući u obzir trenutne tržišne cijene za pojedine poslove.</p> <p>Radna će skupina razmotriti relevantna izvješća i pripremiti prijedloge promjena.</p>	<p>VM BiH i vlade</p> <p>Nadležna ministarstva</p>	
	<p>Radna će skupina sačiniti izvješće o zaključcima i predati ga tijelima na svim razinama vlasti.</p> <p>Vlade će odgovoriti na izvješće radne skupine glede savjetovanja o sljedećim koracima.</p>		Sredina 2007. godine
	<p>Radna će skupina predložiti novu platnu/razrednu shemu prihvatljivu svim razinama vlasti, koja će uključiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razmatranje objedinjenja osnovne plaće, zajedno s razlikama u naknadama za troškove života; • Razmatranje plaćanja po učinku; • Mogućnost uključivanja dodatka i ostalih povećanja u osnovnu plaću; • Ponovno razmatranje broja platnih razreda, s ciljem ukidanja nepotrebnih razina; • Načine privlačenja odgovarajućih uposlenika za pozicije koje se teško popunjavaju; • Posebne prijedloge za pravljenje odgovarajućih platnih razlika. 	<p>VM BiH i vlade</p>	Kraj 2007. godine
	<p>Ministarstva će financija uraditi cost-benefit raščlambu prijedloga i pripremiti prijedlog za Vladu.</p>	<p>Ministarstva financija</p>	Početak 2008. godine
	<p>Međuvladino će povjerenstvo razmotriti, diskutirati i usuglasiti budući platni sustav temeljen na prijedlozima radne skupine.</p>		Do sredine 2008. godine
	<p>Usuglasit će se nova struktura plaća i razreda, usvojiti odgovarajući zakoni, dopuniti proračuni i te promjene će biti primijenjene.</p>	<p>VM BiH i vlade</p>	2009./2010. godina

LJP 9. Disciplina

LJP.9.1 Suočiti se s problemima discipline na menadžerski, radije nego na legalistički način

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Suočiti se s problemima discipline na menadžerski, radije nego na legalistički način.	Razviti kapacitete pojedinačnih menadžera za ULJP. Pripremiti i distribuirati naputke za pitanja discipline, te pravila i procedure koje će se odnositi na sve razine vlasti, kao i naputke za postupke po žalbama.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	2007. godina

LJP.9.2 Osigurati da članovi Odbora za žalbe budu upoznati s osnovnim načelima ULJP-a

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati da članovi Odbora za žalbe budu upoznati s osnovnim načelima ULJP-a.	Članovi će Odbora za žalbe biti obučeni o osnovama ULJP-a.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	2007. godina

LJP.9.3 Odbori će za žalbe primjenjivati dobru praksu temeljenu na iskustvima, te kontinuirano razvijati procedure i obuke za menadžere u suradnji s ADU/S i Pododjelom za LJP Brčko Distrikta

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Odbor će za žalbe primjenjivati dobru praksu temeljenu na iskustvima, te kontinuirano razvijati procedure i obuke za menadžere u suradnji s ADU/S i Pododjelom za LJP Brčko Distrikta.	Članovi će Odbora za žalbe unutar i među institucijama organizirati radionice o podizanju razine svijesti i o razvitku.	Odbori za žalbe	Od kraja 2006. godine
	Pojašnjenje zakona u odnosu na ulogu i odgovornosti Odbora za žalbe i menadžera u oblasti stegovnih postupaka.	Odbori za žalbe Ministarstva pravde, Ministarstvo uprave i lokalne samouprave	Sredina 2007. godine
	Odbor će za žalbe pripremiti godišnji pregled razmotrenih slučajeva, koji će sadržavati preporuke menadžerima za razvitak kapaciteta.	Odbori za žalbe	Kraj 2006. godine i kontinuirano

LJP 10. Potpora osoblju

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati da su uposlenici u svakoj instituciji u potpunosti upoznati sa svojim pravima i obvezama.	Razviti priručnik za osoblje u svakoj instituciji koji sadrži detalje o politikama LJP-a i ostalim politikama (primjerice, za zdravstvo, sigurnost), te odgovarajućim procesima i procedurama.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od početka 2008. godine

	Priručnik će za osoblje biti revidiran i ažuriran najmanje jednom godišnje, kako bi se osiguralo da je cjelokupno osoblje upoznato s novostima u razvitku.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od 2008. godine
	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta osigurati će redovite obavijesti osoblju, upućujući ih u promjene politika djelovanja ULJP-a, te ih poticati da daju prijedloge i uključe se u kontinuiranu modernizaciju prakse.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Od 2006. godine i kontinuirano

LJP 11. Upravljanje različitostima

Različite zemlje imaju različita tumačenja koncepta različitosti i različite pristupe prioritetima djelovanja. EU *acquis* uključuje smjernice o antidiskriminaciji i jednakim mogućnostima, uključujući i oblast upošljavanja.

LJP.11.1 Razviti politiku za ispunjavanje uvjeta u odnosu na nacionalnu zastupljenost

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Razviti politiku za ispunjavanje uvjeta u odnosu na nacionalnu zastupljenost.	Formirati tim stručnjaka za LJP (iz cijele zemlje) koji će predložiti zajedničku politiku usmjerenu na povećanje nacionalne zastupljenosti u državnoj službi u cijeloj BiH. Tim će izvršiti pregled dostupnih raščlamba i izvješća, te formulirati određene prijedloge, aktivnosti i vremenske okvire.	VM BiH i vlade ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta	Sredina 2008. godine
	Kontinuirano nadgledanje stupnja zastupljenosti, kako bi se osiguralo ispunjavanje ustanovljenih obveza, kao i da bi se politike mogle prilagođavati promjenama okolnosti.	ADU/S i Pododjel za LJP Brčko Distrikta Institucije	Sredina 2008. godine; nakon toga kontinuirano

LJP.11.2 Usvojiti i provoditi EU *acquis* o antidiskriminaciji i jednakim mogućnostima

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Usvojiti i provoditi EU <i>acquis</i> o antidiskriminaciji i jednakim mogućnostima.	Izraditi zakone sukladno zahtjevima EU <i>acquis communautaire</i> .	VM BiH i vlade Relevantna ministarstva DEI	Do kraja 2008. godine

DIO IV UPRAVNI POSTUPAK

UP 1. Strategija pojednostavljenja upravnoga postupka

UP.1.1 Strategija pojednostavljenja upravnoga postupka za cijelu državu

Upravni su postupci temelj odnosa između javne uprave i javnosti u čijoj je službi. Zakoni o upravnome postupku u BiH vode podrijetlo iz snažne pravne tradicije, ali je kvalitet upravnoga odlučivanja često narušen upravo zbog neadekvatne organizacije i resursa i izuzetno složenoga sustava odlučivanja u upravnim stvarima, što nameće preveliko opterećenje stranama. Primarni izazov predstavlja uspostava prakse upravnoga odlučivanja koja će biti okrenuta korisnicima usluga. Primjerice, programi poboljšanja pružanja javnih usluga u drugim zemljama predviđaju: povećanu uporabu IT-a u javnoj upravi; uvođenje e-komunikacija između tijela javne uprave i stranaka; registraciju posebnih upravnih postupaka kako bi se reducirao i racionalizirao postupak primjene zakona; sustavnu primjenu mjera pojednostavljenja upravnoga postupka na najvažnije postupke (primjerice, 'one-stop-shop' za poslovne ljude i građanstvo); dodjela certifikata i profesionalna obuka osoblja koje je uključeno u upravno odlučivanje i primjena modela za upravljanje kvalitetom.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Usvojiti program za poboljšanje upravnoga odlučivanja. O glavnim bi značajkama takvoga programa trebalo postići suglasnost na svim razinama vlasti, dok bi se posebne, dodatne mjere, mogle poduzimati od strane svake pojedine razine vlasti.</p>	<p>Povjerenstvo za usvajanje Programa poboljšanja kvaliteta upravnoga odlučivanja bit će sastavljeno od predstavnika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • MP BiH; • MP FBiH; • MULS RS; • Vlade BD. 	<p>Ministarstvo pravde (MP) BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD</p> <p>VM BiH i vlade</p>	<p>Do sredine 2007. godine</p>
	<p>Utvrđiti mjere koje će se, po mogućnosti, uvrstiti u program, uključujući zakonodavne, organizacijske, IT i mjere jačanja kapaciteta. U obzir uzeti, primjerice:</p> <ul style="list-style-type: none"> - primjenu modela upravljanja kvalitetom (primjerice, ISO, CAF) na interne procese i odnose s trećom stranom; - 'sve na jednome mjestu' (one-stop-shop) ili pravna i organizacijska rješenja koja će strankama omogućiti da na jednome mjestu obave sve formalnosti koje se tiču neke usluge, čak i kada su uključena druga tijela javne uprave. <p>Odabrati mjere na temelju ove Strategije i Akcionoga plana, te prema potrebi uvrstiti dodatne mjere.</p>		<p>Kraj 2007. godine</p>
	<p>Priprema i distribucija nacrtu programa. Obaviti konzultacije s glavnim akterima u procesu odlučivanja u upravi, te s poslovnim zajednicama, civilnim društvom i građanima.</p>		<p>Od kraja 2007. godine</p>

	Dostaviti programe vladama i, po njihovu odobrenju, početi provedbu.		Do sredine 2008. godine, kontinuirano
--	--	--	---------------------------------------

UP 2. Strategija pojednostavljenja upravnoga postupka (procesno pravo)

UP.2.1. Usuglašavanje i poboljšanje procesnoga prava

Kako bi se premostila trenutačna odstupanja od standardne pravne zaštite koju uživaju stranke na različitim razinama vlasti, neophodno je izvršiti usuglašavanje.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Usuglašavanje postojećega procesnog prava koje regulira upravno odlučivanje.	Formirati Radnu skupinu da revidira postojeće ZUP-ove.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH i vlade, parlamenti	Do sredine 2007. godine
	Pored članova sa svake razine vlasti, u rad bi se Skupine mogli uključiti i pravni stručnjaci iz oblasti praktične primjene prava, ali i pravne teorije (naučni i stručni radnici).		Do kraja 2007. godine
	Radna će skupina ustanoviti sva moguća rješenja za usuglašavanje pristupa upravnome odlučivanju, kako bi uključili: <ul style="list-style-type: none"> • Na temelju poboljšanih verzija postojećih tekstova verzija donijeti jedinstven Zakon o upravnome postupku na državnoj razini. Ova opcija dozvoljava da svaki sustav zadrži vlastite mehanizme provedbe (uključujući i zasebne inspekcije/inspektorate); • ZUP na državnoj razini treba utvrditi uvjete za oblast svoje primjene u upravi na entitetskoj razini i nižim razinama upravnoga odlučivanja. Radna skupina će predočiti konkretne prijedloge za poboljšanje i objedinjavanje postojećih tekstova zakona koji reguliraju upravni postupak (na temelju ove Strategije i Akcionoga plana). Radna skupina će također razmotriti promjene zakona o upravnome sporu i iznijeti prijedloge za njihovo usklađivanje sa standardima država članica EU, koji zahtijevaju potpunu sudsku reviziju upravnih slučajeva.		
Pripremiti i distribuirati materijal za	Kraj 2007.		

	raspravu koji obrađuje prednosti i nedostatke istraženih opcija.		godine
	Obaviti konzultacije širom zemlje o utvrđenim opcijama.		Od kraja 2007. godine
	Usuglasiti se oko najprikladnijih rješenja za usklađivanje i poboljšanje upravnih postupaka u BiH i pripremiti nacrt zakona.		Do sredine 2008. godine
	Usvojiti odgovarajuća zakonodavna rješenja.		Do kraja 2008. godine

UP.2.2 Opća načela upravnoga djelovanja

Pitanja koja nisu upravna u klasičnome smislu, kao što su prava stranaka prema davateljima usluga, ostaju potencijalno neobuhvaćena ZUP-ovima. U ovim slučajevima, neka tijela uprave selektivno primjenjuju pojedine aspekte odgovarajućega ZUP-a po načelu analogije. Kako bi se izbjegla selektivna primjena temeljena na ovim spornim analogijama, potrebno je utvrditi minimalne procesne zahtjeve (koji su primjenjivi na veći broj subjekata, kao što su davatelji usluga, itd.), i uključiti ih u Zakon o upravnome postupku.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Utvrđivanje općih načela upravnoga djelovanja primjenjivih za izvršenje bilo koje javne ovlasti.	Radna će skupina za usuglašavanje ZUP-ova raščlaniti odredbe postojećih ZUP-ova i pripremiti prijedloge za izmjenu istih radi proširenja oblasti njihove primjene na različite skupine davatelja usluga (škole, bolnice, itd.) Ovi će prijedlozi uključiti minimum proceduralnih zahtjeva u obliku općih načela upravnih radnji primjenjivih na izvršenje bilo kojih javnih ovlasti.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	Do kraja 2007. godine

UP.2.3 Raspodjela ovlasti za odlučivanje u upravi

Postoji tendencija da sve odluke donesene u upravnome postupku u BiH formalno donosi voditelj tijela uprave, koji zadržava odgovornost za cjelokupni proces odlučivanja. Dio se značajnih odgovornosti može delegirati podređenima, ali obujam u kojem je to moguće različit je u pojedinim ZUP-ovima. Obično se delegiraju samo pripreme aktivnosti koje prethode donošenju konačne odluke, dok u praksi još uvijek preovladava pretpostavka da sve odluke formalno treba donositi voditelj tijela uprave. Praksa će se delegiranja uvesti na svim razinama, omogućavajući prijenos odgovornosti za upravno odlučivanje na razinu djelatnika na višim pozicijama, koji su jedini djelatnici koji imaju vremena i sposobnosti za procjenjivanje pojedinačnih slučajeva. Praksa se u zemljama članicama EU također kreće u ovome smjeru.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
ZUP-ovi će svih razina eksplicitno propisivati delegiranje ovlasti za donošenje odluka u upravnome postupku od strane voditelja tijela uprave na njemu subordinirano osoblje.	Radna će skupina za usuglašavanje ZUP-ova razraditi i predložiti konkretna rješenja koja će regulirati pitanje delegiranja ovlasti za pripremu akta, kao i za potpisivanje akta.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	Kraj 2007. godine
	U primjeni zakona, aktivnije će se potaknuti delegiranje ovlasti na djelatnike na višim pozicijama	Sve institucije s ovlastima za upravno odlučivanje	U tijeku

(primjerice voditelji odjela).

UP.2.4 Zakonodavne mjere za pojednostavljenje upravnoga postupka (ZUP)

Jedan je od najčešćih problema u upravnome odlučivanju vrijeme potrebno za donošenje odluka, tj. postupak relativno dugo traje, a rokovi za donošenje odluka propisani ZUP-ovima i materijalnim zakonodavstvom se ne poštuju. Situacija se pogoršava često dugotrajnim žalbenim postupkom i slanjem predmeta od jedne do druge instance.

U slučaju da tijelo uprave formalno ne donese odluku, kao opće pravilo, ZUP-ovi nedonošenje odluke smatraju "negativnom odlukom", što povlači pravo stranke da podnese žalbu drugostupanjskome tijelu. Takve žalbe obično završe vraćanjem predmeta prvostupanjskome tijelu na ponovno odlučivanje. Ovaj proces pokazuje da stranka ima mogućnost primorati upravu da donese formalnu odluku, ali ne u vremenski prihvatljivome razdoblju.

Problemi ove vrste zahtijevaju ponovno ispitivanje klasičnoga pristupa koji upravnu šutnju smatra negativnim odgovorom. U drugim se državama, sve više u upravni postupak uvodi "šutnja kao pristanak". Ovo se koristi, bilo kao tehnika da se izvrši veći pritisak na upravu da donese odluku, bilo kao mjera pojednostavljenja upravnoga postupka, smanjenjem birokratskoga opterećenja za građane i poslovne ljude, osobito u slučajevima zahtjeva za izdavanje dozvola, gdje se uglavnom ne zadire u prava i interese trećih osoba. Primjerice, u Italiji je ZUP uveo pretpostavku da šutnja znači pristanak, osim ako materijalnim zakonodavstvom nije drugačije propisano. U drugim je slučajevima, u kojima stranka nema pravo na žalbu, ona ovlaštena da, na šutnju uprave radi zaštite svojih prava odgovori izravnim obraćanjem sudu, podnošenjem tužbe, čime pokreće upravni spor.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvesti procesno jamčenje za donošenje prvostupanjske odluke uključivanjem odredbe koja bi izričito zahtijevala od prvostupanjskih tijela da donesu odluku.	Radna će skupina za usuglašavanje ZUP-ova: <ul style="list-style-type: none"> • Sagledati dobra iskustva iz prakse drugih zemalja kada se radi o "šutnji uprave"; • Utvrditi slučajeve u kojima je moguća obrnuta pretpostavka, bar za neke vrste odluka, tako da "šutnja uprave" označava suglasnost (donošenje pozitivne odluke); • Procijeniti prednosti i nedostatke nekih opcija; te • Na temelju tih procjena, sačiniti konkretne prijedloge za izmjene zakona.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	Do kraja 2007. godine

UP.2.5 Donošenje meritorne drugostupanjske odluke

Drugostupanjska tijela često ne rješavaju predmete u meritumu. Ova tijela ograničavaju svoju intervenciju na poništavanje prvostupanjske odluke iz formalnih razloga, vraćajući predmet prvostupanjskome tijelu na ponovno odlučivanje. ZUP-ovi ne ograničavaju mogućnost apelacionoga tijela da vraća slučaj prvostupanjskome tijelu, što može dovesti do vraćanja istoga predmeta i po nekoliko puta. Također, postoji i pravna praznina, budući da apelaciono tijelo nije nadležno odlučivati u meritumu ako je već u ranijoj fazi uočilo nedostatke prvostupanjske odluke. U Austriji, drugostupanjsko tijelo donosi odluku izravno, na temelju stanja spisa i kada završi s prikupljanjem dokaza, može vratiti slučaj tijelu nižega stupnja na ponovnu raspravu ili samo održati raspravu.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
-----------	------------------	-----------------------	-----------------

1. Obveza drugostupanjskoga tijela da odluči u meritumu.	Radna će skupina za usuglašavanje predložiti izmjene i dopune postojećih ZUP-ova u kojim će se unijeti odredba koja obvezuje drugostupanjsko tijelo da odluči u meritumu, posebice u slučajevima kada prvostupanjsko tijelo učestalo krši zakon.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	Do kraja 2007. godine
2. Posebice će se pratiti slučajevi vraćeni prvostupanjskome tijelu na ponovni postupak i odluku.	Pojava vraćanja predmeta prvostupanjskome tijelu treba biti posebice praćena i navođena u periodičnim izvješćima o praksi upravnoga odlučivanja, kao dio mehanizma interne kontrole.	Sve institucije MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD	Sredina 2007. godine i kontinuirano

UP.2.6 Apelaciono povjerenstvo Brčko Distrikta

Apelaciono je povjerenstvo Brčko Distrikta jedinstveno središnje tijelo koje odlučuje u upravnim stvarima u drugom stupnju. Ima stalan sastav, što dovodi u sumnju njegovu sposobnost da donosi odluke u širokome spektru upravnih pitanja.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Sastav će se Apelacionoga povjerenstva Brčko Distrikta mijenjati, kako bi se osiguralo da njegovi članovi raspolažu znanjem bitnim za materiju o kojoj se odlučuje.	Vlada Brčko Distrikta mora predložiti neophodne izmjene, kako bi se osiguralo da članovi Povjerenstva koji odlučuju o određenim slučajevima imaju stručnost i iskustvo.	Vlada BD Ostali: Apelaciono povjerenstvo Pravna služba	Kraj 2006. godine

UP.2.7 Izvanredni pravni lijekovi

Neki od ovih izvanrednih pravnih lijekova značajno kompliciraju primjenu ZUP-ova. Isti su se pokazali nepotrebnima, budući da se rijetko koriste u praksi.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Pojednostaviti sustav pravnih lijekova predviđen ZUP-ovima ukidanjem i mijenjanjem postojećih izvanrednih pravnih lijekova.	Radna će skupina za usuglašavanje ZUP-ova razmotriti postojeće izvanredne pravne lijekove na svim razinama "ukidanje ili mijenjanje pravomoćnoga rješenja uz pristanak ili po zahtjevu stranke" i "zahtjev za zaštitu zakonitosti" i načiniti konkretne prijedloge za njihovo ukidanje ili modifikaciju.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	Kraj 2007. godine

UP.2.8 Kazne

Različiti se ZUP-ovi značajno razlikuju po pitanju kazni/sankcija. Neki (BiH, FBiH) propisuju kazne za slučajeve povrede njihovih odredaba, dok drugi (RS, BD) ne dozvoljavaju upravnim inspektorima da izriču takve kazne; tako znatno smanjujući učinkovitost njihova rada.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
ZUP-ovi treba da sadrže	Radna će skupina za usuglašavanje	MP BiH, MP FBiH,	Kraj 2007.

novčane i druge kazne koje se mogu izricati za povrede njihovih ključnih odredaba, i to za službene i odgovorne osobe (službena osoba koja vodi postupak, službene osobe koje poduzimaju radnje prije donošenja odluke u upravnome postupku, te rukovodstvo tijela uprave).	ZUP-ova sačiniti konkretne prijedloge za izmjene ZUP-ova svih razina glede unošenja u iste odredaba koje bi predviđale sankcije za službene i odgovorne osobe.	MULS RS, Vlada BD Ostali: VM BiH, vlade, parlamenti	godine
---	--	--	--------

UP 3. Pojednostavljenje upravnoga postupka (materijalno pravo)

UP.3.1 Središnji registri postupaka

Posebna ovlast upravnoga tijela da donosi različite odluke (primjerice, odluke kojima se priznaju određene pogodnosti) uvijek je propisana u materijalnome zakonodavstvu koje regulira oblast u kojoj tijelo donosi odluku. Održavanje registara različitih postupaka u upravi može biti korisno za vršenje uvida u postojeće stanje ustroja, te pri odlučivanju o optimalnoj raspodjeli novih ovlasti i racionalizaciji postojećih. Središnji je registar postupaka kreiran u Sloveniji i danas je jedan od važnih instrumenata pojednostavljenja upravnoga postupka.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Na svakoj razini vlasti, središnja institucija zadužena za upravni postupak (MP BiH, MULS RS, MP FBiH i sektori Vlade BD odgovorni za UP), zatražit će od svih tijela uprave da sačine popis svih svojih ovlasti (ovlasti za odlučivanje u konkretnim upravnim stvarima) koja su im povjerena materijalnim zakonima, a u svrhu uspostave registra.	MP BiH, MULS RS, MP FBiH i Vlada BD će pokrenuti postupak izmjene relevantnih zakona/propisa koji reguliraju nadležnost ministarstava, kako bi se ministarstva zadužena za UP na svim razinama, ovlastila da od svih institucija koje odlučuju u upravnome postupku (primjerice, tijela uprave, upravnih organizacija, organizacija kojima je povjereno vršenje javnih ovlasti) zatraže dostavljanje popisa svih njihovih ovlasti za odlučivanje u upravnim stvarima. Ovaj bi popis trebao sadržavati materiju u kojoj se odlučuje, naziv zakona, uz navođenje članka koji daje ovlasti tijelu uprave za odlučivanje u određenoj materiji.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak) Sva tijela uprave s ovlastima za odlučivanje u upravnome postupku	Do kraja 2007. godine
2. Ažurirani će popis povremeno biti dostavljan središnjoj instituciji odgovornoj za UP na svakoj razini, koja će voditi potpun i točan registar postupaka.	Središnja institucija odgovorna za UP na svim razinama treba uspostaviti i održavati registar postupaka.		Od kraja 2007. godine, kontinuirano

UP.3.2 Opravdanost uvođenja posebnih postupaka

Brojni su primjeri "posebnih postupaka": onih u kojima materijalno zakonodavstvo uvodi izuzetke od općih procesnih pravila. Broj će se takvih izuzetaka kontrolirati i smanjiti, kako bi se povećala pravna sigurnost za stranke.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Nakon uspostave registra postupaka, svaka bi nadležna središnja institucija (MP BiH, MP FBiH, MULS RS, tijelo u Vladi BD) trebala izvršiti uvid u postojeće ovlasti (nadležnosti), kako bi utvrdila da li je neki od elemenata specijalnosti neopravdano uveden.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak) će provesti reviziju postojećih postupaka i predložiti neophodne izmjene i dopune materijalno-pravnih propisa, vodeći računa da poseban postupak bude propisan samo kao izuzetak, i to u opravdanim slučajevima.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	Do kraja 2007. godine
	Uspostaviti Radnu skupinu sa članovima iz cijele BiH da razmotri ovaj prijedlog.	VM BiH i vlade	Do kraja 2007. godine
	Pripremiti i usvojiti neophodne promjene zakona/propisa.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak) VM BiH, vlade, parlamenti	Do sredine 2008. godine (ukoliko prođe proces usvajanja do kraja 2008. godine)
2. Uбудuće bi središnje institucije trebale vršiti standardne provjere prilikom izrade zakona i drugih akata i davati mišljenja o elementima specijalnosti, kao i o mogućim mjerama pojednostavljenja unutar novih zakona koje razmatra vlada.	Središnja institucija odgovorna za odlučivanje u upravi treba regulirati provedbu standardnih provjera prilikom izrade zakona.	VM BiH, vlade	Do kraja 2007. godine
	Središnja institucija se treba izjasniti o: - elementima specijalnosti; - mogućim mjerama simplifikacije u okviru novoga zakona.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	Od kraja 2007. godine, kontinuirano

UP 4. Pojednostavljenje upravnoga postupka (proces redizajniranja)**UP.4.1 Poboľjšati razmjenu informacija**

Tijela uprave u BiH postupno ulaze u proces integracije osnovnih registara (baze ključnih podataka čije je kreiranje u potencijalnome interesu svih institucija), kao što je registar stanovnika za cijelu državu, koji je izrađen u okviru CIPS projekta. Međutim, čini se da se pogodnosti koje ovi registri pružaju tijelima koja ih vode ne uživaju druga tijela uprave, koja uglavnom nemaju izravan pristup ovim podacima iz cijele države.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Korist koju će donijeti integriranje osnovnih registara staviti će se na	Integrirati osnovne registre. Razmjena informacija (izravni pristup	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni	2008. – 2010. godina

raspolaganje svim zainteresiranim tijelima uprave, kako bi se olakšala bolja komunikacija tijela i stranka i manje ovisilo o javnim obavještenjima.	za druga zainteresirana tijela uprave ovim podacima iz cijele države, uključujući i osobne podatke, te promjene adrese).	za upravni postupak) Agencija za računalno društvo (ARD) i vladini centri za IT na drugim razinama	
---	--	---	--

UP.4.2 Elektronska komunikacija sa strankama

Sva četiri ZUP-a odlikuju zastarjele koncepcije prema kojim je komunikacija između tijela uprave i različitih stranaka moguća jedino putem sustava pošte, ili 'licem u lice'. Elektronska komunikacija sa strankama može biti velika prednost s obzirom na fizičku i upravno-pravnu rascjepkanost BiH, te će se izvršiti izmjene ZUP-ova u tom smislu. U Estoniji, ZUP omogućava slanje dokumenata na e-mail adresu naznačenu u prijavi, sa digitalnim potpisom. U Sloveniji, stranke mogu uputiti elektronske zahtjeve prema središnjem računalnom sustavu, koji izdaje potvrdu o prijemu i prosljeđuje zahtjev nadležnome tijelu. Austrijski ZUP omogućava razmjenu pisanih materijala putem e-maila ili bilo kojeg drugoga tehničkog sredstva, ukoliko je stranka pristala na taj vid komunikacije.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Omogućiti e-komunikaciju sa strankama.	Radna skupina sačinjena od članova iz cijele BiH treba razmotriti iskustva u e-komunikaciji novoprimitljenih i ranijih zemalja članica EU, te predložiti neophodne izmjene ZUP-ova, kako bi se omogućila komunikacija sa strankama elektronskim putem.	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	2008. – 2010. godina
	Svaka središnja institucija zadužena za upravni postupak da koordinira izbor i provedbu bar jednoga pilot projekta (primjerice, u općini ili drugoj instituciji koja ispunjava uvjete), imajući na umu IT kapacitete javne uprave i mogućnosti pristupa internetu potencijalnih korisnika.	ARD i vladina središta za IT na drugim razinama Pojedinačne institucije odabrane za pilot projekte	

UP 5. Organizacija i izvori

UP.5.1 Organizacijske mjere

Osim donošenja odluka na različitim razinama odlučivanja, postojeće zakonodavstvo pokriva ostale upravne funkcije u veoma ograničenome obujmu. Postizanje istinskoga napretka u upravnome odlučivanju zahtijeva više od precizne primjene postojećega zakonodavstva. Kako bi se postigli bolji rezultati, sustav treba da razvije kapacitet za raščlambu vlastitih odluka i stalno poboljšavanje u tom smislu. Ovo iziskuje novo organizacijsko rješenje, te određena ulaganja u kadrove.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšati ustroj upravnoga odlučivanja, posebice obratiti pozornost na povećanje kapaciteta za sustavne	Uspostaviti zajedničku radnu skupinu na razini BiH sa predstavnicima svake odgovarajuće središnje institucije (Ministarstvo pravde (MP) BiH, MP FBiH, MULS RS, relevantni sektori	MP BiH, MP FBiH, MULS RS, nadležni odjeli Vlade BD	Do sredine 2007. godine

<p>raščlambe, kako bi se problemi u dizajnu upravnoga postupka i ovlastima službenih osoba identificirali i otklanjali.</p>	<p>Vlade BD) da rade na poboljšanju kvaliteta upravnoga odlučivanja pojedinih institucija i tijela vlasti.</p>		
	<p>Tijela će uprave revidirati postojeće organizacijske aranžmane, i uvesti neophodne mjere, kako bi postojao barem jedan stručnjak za upravni postupak i odlučivanje u upravnim stvarima; stručnjak će se usredotočiti na monitoring i raščlambe, i izvješćivanje o praksama upravnoga odlučivanja unutar institucija, uključujući potporu jedinicama i sektorima.</p> <p>Raščlambe će i izvješća pojedinačnih institucija biti podneseni analitičkim jedinicama u središnjoj jedinici koja je zadužena za koordinaciju pitanja upravnoga odlučivanja unutar određene razine vlasti.</p>	<p>Pojedinačne institucije koje su nadležne za upravno donošenje odluka</p>	<p>Do kraja 2007. godine</p>
	<p>Nadležne će institucije na svakoj razini (MP BiH, MP FBiH, MULS RS, itd.) razviti analitičke kapacitete za sveobuhvatne raščlambe upravnoga odlučivanja.</p>	<p>MP BiH, MP FBiH, MULS RS, nadležni odjeli Vlade BD</p>	<p>Do kraja 2007. godine</p>
	<p>Uspostaviti organizacijske aranžmane između nadležnih središnjih institucija da rade na zajedničkoj inicijativi u svezi postavljanja standarda (primjerice, smjernice za upravnu inspekciju, standardi ponašanja za predstavnike <i>front office</i>-a, itd.), srodne inicijative za obuku, i razmjena iskustava, itd.</p>	<p>MP BiH, MP FBiH, MULS RS, nadležni odjeli Vlade BD</p> <p>Ostali: VM BiH i vlade na svim razinama</p>	<p>Do kraja 2007. godine</p>

UP.5.2 Profesionalne kvalifikacije osoblja

Pristup ZUP-ova pitanju profesionalne kvalifikacije čini se nije dovoljan kako bi se osigurala visoka razina usluga. Stručno znanje znatno varira od institucije do institucije, sa nejednakim razumijevanjem ključnih aspekata upravnoga odlučivanja. Svi ZUP-ovi propisuju određeni uspjeh na posebnim ispitima, kao jedan od glavnih uvjeta za djelatnike ovlaštene za odlučivanje u upravnim stvarima. Ovaj se sustav može razviti u odgovarajući sustav dodjele certifikata za cjelokupno ključno osoblje koje donosi odluke u upravnome postupku. Nadalje, neophodno je provesti posebne obuke unutar institucija, imajući u vidu da djelatnici ovlaštene za vođenje postupka ili izvršavanje pojedinih radnji u sklopu njega, uglavnom nisu pravnici. Slovenija je ozbiljno pristupila osiguravanju profesionalnosti u upravnome odlučivanju, kroz profesionalnu "rehabilitaciju" koja se sastoji od pohađanja kurseva i polaganja ispita u različitim oblastima upravnoga odlučivanja. Uz to, provode se i kursevi profesionalne nadogradnje za stručnjake za upravni postupak, koji u svojim institucijama obavljaju analitičke zadaće u vezi s praksom upravnoga odlučivanja, kao i praktične obuke za djelatnike koji rade u prijavnim uredima.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
-----------	------------------	-----------------------	-----------------

<p>1. Središnje će se institucije koje su odgovorne za pitanja upravnoga postupka na svakoj razini, sa potporom agencija za državnu službu/upravu ili sposobnih tijela, usuglasiti oko zajedničke sheme za djelatnike koji su ovlaštene za odlučivanje u upravnim stvarima (stručnjaci za upravni postupak unutar institucija, djelatnici odgovorni za vođenje upravnoga postupka, i obuka za upravne inspektore).</p>	<p>Ukazati na potrebe za obukom.</p> <p>Usuglasiti plan i program obuke sukladno potrebama.</p> <p>Izrada i dostava obuke na svim razinama, koja je temeljena na modulima praktičnoga sadržaja, uključujući vježbe (<i>case study</i>) slučajeva koji su u vezi sa pojedinim oblastima upravnoga odlučivanja.</p>	<p>MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (relevantni sektori odgovorni za UP).</p> <p>ADS/U</p> <p>Pojedinačne institucije</p>	<p>Početak 2008. godine, kontinuirano</p>
<p>2. Osigurati visoku profesionalnost pri upravnome donošenju odluka.</p>	<p>Odgovarajuća će središnja institucija (u suradnji s agencijama za državnu službu/upravu) procijeniti opcije za uspostavu odgovarajućega sustava dodjele certifikata za ključne uloge u upravnom donošenju odluka, uključujući dodjelu certifikata dužnosnicima koji su odgovorni za provedba UP-a, i upravnim inspektorima.</p>	<p>MP BiH, MP FBiH, MULS RS, Vlada BD (relevantni sektori nadležni za UP)</p> <p>ADS/U</p>	<p>Do kraja 2008. godine</p>

UP 6. Interna kontrola

UP.6.1 Redoviti monitoring prakse upravnoga odlučivanja

Monitoring prakse upravnoga odlučivanja nije dovoljno razvijen, a u mnogim slučajevima i ne postoji. Unutarnje revizije i/ili raščlambe prakse upravnoga odlučivanja provode se u manje od polovice institucija na svim razinama vlasti. Zbog toga će se sustavi za praćenje kvaliteta upravnoga odlučivanja bolje razviti i primijeniti u cijeloj BiH. Ovo će redovito praćenje biti korisno i za središnju nadzornu jedinicu nadležnu za raščlambu i poboljšanje cjelokupnoga sustava upravnog postupka. Jedinostveni će standardi izvješćivanja biti dogovoreni na svim razinama vlasti.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Kako bi se rukovodstvo potaknulo da konstantno poboljšava prakse odlučivanja u upravi, svaka bi institucija (tijelo uprave) s ovlastima da odlučuje u upravnome postupku</p>	<p>Tijela će uprave osigurati redovito praćenje (<i>monitoring</i>), raščlambu i sačinjavanje izvješća o:</p> <ul style="list-style-type: none"> Praksi odlučivanja u upravi date institucije (donesene odluke podijeljene po temama, njihovi ishodi, primijenjeni postupci, poštovanje rokova, itd.); 	<p>Sva tijela uprave s ovlastima za odlučivanje u upravnome postupku</p> <p>Ostali: MP BiH, MP MoJ, MULS RS</p>	<p>Do kraja 2007. godine, kontinuirano</p>

trebala formirati interni sustav praćenja (<i>monitoring</i>) kvalitete rada.	<ul style="list-style-type: none"> • Ovo će za drugostupanjske odluke podrazumijevati i povratnu raščlambu problema koji su se javili u postupku donošenja prvostupanjske odluke; • Monitoring institucija glede praćenja izvršavanja njihovih odluka; ukoliko je pozitivna odluka, ili po pitanju drugostupanjske odluke (koliko često se ulažu žalbe na odluke, koji su ishodi žalbenoga postupka, razlozi izjavljivanja žalbe, itd); • Praćenje postupaka upravnih sporova (koliko često se pokreću ovi postupci, ishodi postupaka, razlozi pokretanja postupaka, itd.); • Praćenje poštovanja preporuke Institucije ombudsmana. 	Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	
	Svaka institucija (posebice ona s kompleksnim i višestrukim ovlastima za upravno odlučivanje) treba revidirati organizacijske aranžmane. Uspostaviti adekvatna rješenja za vršenje ovih ovlasti (uključujući i poziciju stručnjaka koja se organizacijski nalazi u blizini rukovodstva tijela, čija će zadaća biti prikupljanje podataka i raščlamba različitih sektora i odjela).	Sva tijela uprave s ovlastima za odlučivanje u upravnome postupku	Do kraja 2007. godine
	Postići dogovor o identičnim standardima izvješćivanja za svaku razinu vlasti.	MP BiH, MP MoJ, MULS RS Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	Do kraja 2007. godine

UP.6.2 Stegovna odgovornost

Sve razine vlasti u BiH karakterizira veoma mali broj stegovnih postupaka i postupaka za utvrđivanje materijalne odgovornosti djelatnika zbog zlouporabe položaja ili utvrđivanje ozbiljnih nepravilnosti u tijeku postupka. S druge strane, broj žalbi upućenih upravnim inspektorima i Instituciji ombudsmana, kao i veliki broj pokrenutih postupaka, pokazuje da je bilo potrebe za stegovnim sankcijama. Zbog toga će svaka relevantna institucija podnositi izvješća o izrečenim stegovnim mjerama za povredu postupka; a ovo će biti uključeno u redovita izvješća o praksi upravnoga odlučivanja.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Zajamčiti provedbu neophodnih stegovnih mjera i mjera za materijalne odgovornosti djelatnika zbog zlouporabe pozicije ili ozbiljnih nepravilnosti u tijeku	U okviru redovitih izvješća o praksi upravnoga odlučivanja, posebice izvješćivati o stegovnim mjerama izrečenim u slučajevima povreda postupka (na osobni zahtjev ili po navodima upravne inspekcije ili ombudsmana). Izvješća će se podnositi središnjim institucijama.	Sva tijela uprave s ovlastima za odlučivanje u upravnome postupku Ostali: MP BiH, MP MP, MULS RS	Do kraja 2007. godine, kontinuirano

postupka.	Radna će skupina za usuglašavanje ZUP-ova razmotriti dopune ZUP-a u smislu predviđanja obveze da tijela uprave u svoja periodična izvješća unose podatke o izrečenim stegovnim mjerama.	Vlada BD (sektori nadležni za upravni postupak)	
-----------	---	---	--

UP 7. Upravna inspekcija

UP.7.1 Izgraditi ulogu upravne inspekcije

Razvitak će se uloge upravne inspekcije tretirati kao prioritet. Trenutačno, ne postoji pravilnik ili standardni postupak koji regulira metodologiju rada inspekcije. Utvrđena bi pravila koristila, kako inspektorima, subjektima nad čijim se radom vrši inspekcija, tako i strankama, kako bi bolje razumjeli što sve inspekcija podrazumijeva.

Postoji velika potreba za upošljavanjem dodatnoga broja inspektora, pogotovo na državnoj razini, jer je, teoretski, predviđeni obujam ovlasti inspektora najširi i najjači upravo u zakonodavstvu na razini države. Uz to, Upravni je inspektorat u FBiH organiziran na centralistički način, što uveliko smanjuje vjerojatnost česte i učinkovite provedbe inspekcije od strane sjedišta. To znatno otežava i koordinaciju s izdvojenim kantonalnim upravnim inspektorima. U Brčko Distriktu, uloga je upravnoga inspektora ograničena na jednoga uposlenika Odjela za javnu sigurnost. Ovo je veoma neuobičajeno rješenje koje će biti razmotreno.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Usmjeriti ulogu upravne inspekcije na oblasti upravnoga odlučivanja (primjenu ZUP-ova) i osiguranja kvalitetnih usluga građanima.	Ukoliko je potrebno, izmijeniti nadležnosti upravne inspekcije.	Nadležna ministarstva na svim razinama	Do sredine 2008. godine
	Inspektori trebaju djelovati ne samo po pojedinačnim žalbama, nego i po planiranim aktivnostima provjere svih aspekata postupka, uključujući i standarde šalterske prakse		
2. Povećati kapacitete upravne inspekcije.	Pregledati i uspostaviti organizacijska rješenja za rad upravne inspekcije, uključujući neophodne aranžmane za decentralizaciju (posebice na razini FBiH).	Svi, posebice kantonalne vlade FBiH	Do sredine 2008. godine
	Nadležna ministarstva da utvrde potrebe i poduzmu neophodne mjere kako bi se uposlio dodatni broj upravnih inspektora na svim razinama vlasti (posebice na državnoj razini).	Svi, posebice MP BiH (u suradnji s ADS BiH)	Do sredine 2007. godine
	Poboljšati tehničke uvjete za inspekcije (dodatna oprema, vozila, itd.)	Nadležna ministarstva na svim razinama	Od 2007. godine, kontinuirano
	Inspektori će sudjelovati u obukama koje promoviraju njihovu veću ulogu u odlučivanju u javnoj upravi.	Nadležna ministarstva na svim razinama ADS/U	Kontinuirano
3. Uvesti jedinstvena pravila postupanja za upravnu inspekciju, kako	Uspostaviti Radnu skupinu sa članovima iz cijele BiH, koja će usuglasiti primarne aspekte sadržaja	MP BiH, MP FBiH, MULS RS Vlada BD (sektori nadležni	Do kraja 2007. godine

<p>bi se omogućilo identično postupanje pri obavljanju inspekcije.</p>	<p>Jedinstvenih pravila postupanja upravne inspekcije, koja će biti primjenjivana na svim razinama upravnoga odlučivanja u BiH.</p>	<p>za upravni postupak) Institucije koje u svom radu primjenjuju UP</p>	
<p>4. Funkciji koju obavlja upravni inspektor u Brčko Distriktu će se dati veća važnost u općem upravljanju sustavom upravnoga odlučivanja u upravi BD.</p>	<p>Vlada će Brčko Distrikta predložiti rješenje i pripremiti neophodne izmjene propisa (primjerice, da upravni inspektor organizacijski bude smješten u Odjel za stručne i administrativne poslove).</p>	<p>Vlada BD, upravni inspektor</p>	<p>Kraj 2006. godine</p>

DIO V INSTITUCIONALNA KOMUNIKACIJA

I POSTAVKA SUSTAVA

IK 1. Ključni propisi

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>Regulirati rad UI/IS-ova (Uredi za odnose s javnošću u institucijama – u daljem tekstu “PR ureda/djelatnika”).</p> <p><i>Veze: Projekt “Reforma javne uprave na državnoj i entitetskoj razini u BiH”, kojega financira DfiD, a provodi Nacionalna škola za upravu Ujedinjenoga Kraljevstva, radi sa Vladom RS-a na daljem jačanju uloge i funkcije vladinih odnosa s javnošću i unutarnjih komunikacija. Slična potpora, s osvrtom na usuglašavanje aktivnosti, razmatra se sa biroima za odnose s javnošću na državnoj razini, razini FBiH i Brčko Distrikta.</i></p>	<p>Sve će vlade usvojiti dokument(-e) o institucionalnoj komunikaciji (Odluku/Pravilnik o informacijskim djelatnicima, Priručnik o radu PR djelatnika ili drugi sličan dokument) koji će navesti načela rada svih PR ureda/djelatnika u javnim institucijama.</p>	<p>VM BiH, Vlade FBiH i BD</p> <p>Vladini središnji uredi za informiranje</p>	<p>Početak 2007. godine</p> <p>Priprema vladinih dokumenata do kraja 2007. godine; nakon toga kontinuirano</p>
	<p>Sačiniti radnu skupinu od članova iz cijele BiH, kako bi usuglasili osnovna načela takvih dokumenata.</p>	<p>VM BiH, Vlade RS, FBiH i BD</p> <p>Vladini središnji uredi za informiranje</p>	
	<p>Vlade koje su već usvojile takve dokumente povremeno će ih ažurirati, sukladno dogovorenim načelima i ovom Akcionom planu.</p>	<p>VM BiH, Vlade FBiH, RS i BD</p>	
	<p>Vladini će središnji uredi za informiranje kreirati i distribuirati priručnik sa sadržajem takvih dokumenata i operativnim procedurama koje su važne za rad PR djelatnika.</p>	<p>Središnji uredi za informiranje na svim razinama</p>	
	<p>Periodično ažurirati i pregledati sadržaj takvih dokumenata.</p>	<p>Središnji uredi za informiranje na svim razinama</p>	

IK 2. Komunikacijsko planiranje

IK.2.1 Poboljšati strateško komuniciranje

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
<p>1. Vladina strategija i akcioni plan komunikacije.</p>	<p>Svaka će vlada osmisliti i usvojiti vlastitu strategiju i akcioni plan komunikacije.</p>	<p>Svi</p> <p>(osobito VM BiH,</p>	<p>Kraj 2007. godine</p>
	<p>Na samome početku procesa, prije</p>		

	nego započne provedba strategije komunikacije, izvršiti istraživanje, kako bi se utvrdilo, primjerice, mišljenje šire javnosti o tijelima vlasti.	Vlade FBiH, BD)	
	Vršiti redovite ocjene provedbe, kako bi se utvrdile promjene u stavovima i mišljenjima javnosti o tijelima vlasti.		Kontinuirano
2. Poboľjšati komunikacijsko planiranje unutar institucija.	Vladini će dokumenti koji reguliraju rad PR djelatnika zahtijevati od svake institucije da pripremi i usvoji srednjoročnu komunikacijsku strategiju do određenoga datuma, te je uputi odnosnoj vladi na usvajanje. Vlade koje su već usvojile dokumente o IK-u trebaju ih ažurirati sukladno ovome Akcionom planu.	VM BiH, Vlade FBiH i RS Središnji uredi za informiranje	Kraj 2007. godine
	Institucije će, sukladno ovim dokumentima, definirati (ili ažurirati) ciljeve komunikacije, ciljne skupine, komunikacijske kanale, osnovne poruke, te organizirati javne rasprave ili promotivne skupove glede predstavljanja komunikacijskih strategija.	Institucije na svim razinama	
	Pored toga, svaka će institucija sačiniti i usvojiti godišnje operativne planove aktivnosti vezanih za komunikacije, koji će sadržavati procedure praćenja i procjene, kao i proračun.	Institucije na svim razinama	Kraj 2007. godine; nakon toga kontinuirano

IK.2.2 Uvrstiti komunikacijsko planiranje u proračun

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Uvrstiti komunikacijsko planiranje u cjelokupno planiranje i raspodjelu proračunskih sredstava institucija.	Planovi su i strategije komunikacije dio ukupnoga procesa planiranja i raspodjele proračunskih sredstava koji se odvijaju unutar svakoga odjela u instituciji: ali ne kao odvojena aktivnost.	Institucije na svim razinama	Kontinuirano
	Iskustva su u takvome planiranju skromna, i zbog toga je neophodna tehnička potpora i obuka za, između ostalih, rukovodne kadrove na višim pozicijama i PR djelatnike.	VM BiH, Vlade RS, FBiH i BD	

IK 3. Institucionalni odnosi/odnosi s rukovodstvom

IK.3.1 Osigurati sudjelovanje PR ureda/djelatnika u procesu odlučivanja i potporu rukovodstva na višim pozicijama

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati da rukovodstvo na višim pozicijama razumije i podržava rad PR ureda/djelatnika.	Osmisliti intenzivan program obuke za rukovodstvo na višim pozicijama u svim institucijama, o namjeni i zahtjevima vladinih dokumenata o institucionalnoj komunikaciji (IK).	Svi	Početak 2007. godine (program će biti spreman do kraja 2007. godine)
	Naglasiti da postoji potreba da se djelatnici na najvišim razinama vlasti, koji donose odluke, stave na raspolaganje upitima javnosti (ovo treba naglasiti u vladinim dokumentima o IK).	Središnji uredi za informiranje vlada i ured VM BiH Institucije	
2. Poboľjšati sudjelovanje PR ureda/djelatnika u procesu odlučivanja i povećati mogućnosti PR ureda/djelatnika za pristup informacijama.	Uključiti PR djelatnike u procese odlučivanja u njihovim institucijama (tako što će sudjelovati u radu kolegija, na redovitim sastancima rukovodstva, itd.).	Sve institucije	Do kraja 2007. godine; nakon toga kontinuirano
	Pregledati i preraditi interne procedure kako bi se PR djelatnicima osigurao odgovarajući pristup informacijama unutar njihove institucije.		

IK.3.2 Osigurati adekvatan status PR djelatnika

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Popraviti status PR djelatnika.	Točno ustanoviti poziciju PR djelatnika kao državnih djelatnika i osigurati odgovarajuću razinu stručnosti i funkcija (ne niži od "stručnoga suradnika").	Sve	Sredina 2007. godine Kontinuirano
	U hijerarhijskoj strukturi, PR djelatnici izravno su podređeni rukovodstvu na najvišim pozicijama.		
	Uspostaviti mehanizme za redovito podnošenje izvješća PR djelatnika njihovim nadređenima. Poboľjšati takve mehanizme, ukoliko već postoje.		

IK.3.3 Odvojiti institucionalnu od političke komunikacije

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Odvojiti institucionalnu od političke komunikacije.	Jasno definirati podjelu dužnosti između PR djelatnika i političkih glasnogovornika. U vladinim dokumentima o IK-u jasno naglasiti da su PR djelatnici u institucijama odgovorni za institucionalne, a ne političke informacije (u mjeri u kojoj ovo dosad nije jasno naglašeno u tim dokumentima).	Svi	Do sredine 2007. godine

IK 4. Pitanja ustroja

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Povećati kapacitete u institucijama.	Svako će ministarstvo i važnija institucija imati bar jednoga PR djelatnika, uposlenoga na puno radno vrijeme.	Sve, a osobito ministarstva svih razina vlasti i institucije koje imaju vodeću ulogu u procesu europskih integracija	Do sredine 2007. godine
	Manje institucije i ostali mogu koristiti resurse vladinih središnjih ureda.		
	Vlada će Brčko Distrikta službeno formirati središnju službu za informiranje.	Vlada Brčko Distrikta	

IK 5. Koordinacija i postavljanje standarda

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Poboljšati koordinaciju između PR ureda/djelatnika na svim razinama vlasti.	Svaki će od vladinih središnjih ureda za informiranje sazivati redovite sastanke (najmanje jednom mjesečno); PR djelatnici svih važnijih institucija će razmjenjivati informacije i planove, razvijati zajedničke strategije i aktivnosti, te raspravljati o zajedničkim problemima.	VM BiH, Vlade FBiH, RS i BD Središnji uredi za informiranje	Do sredine 2007. godine; nakon toga kontinuirano
	Službe će za informiranje DEI-a i VM-a organizirati redovite sastanke svih relevantnih PR djelatnika/ureda na temu procesa EU integracija.	Institucije	
2. Poboljšati umrežavanje s drugim djelatnicima za informiranje iz	Uspostaviti suradnju i povremeno organizirati zajedničke aktivnosti PR udruga i djelatnika za informiranje iz međunarodnih organizacija, NVO-a,	Sve	Do sredine 2007. godine; kontinuirano

vladinoga i nevladinog sektora.	itd.		
---------------------------------	------	--	--

IK 6. Pružanje usluga/Zajednička resursna središta

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati modernu opremu neophodnu za rad PR ureda/djelatnika u institucijama i vladinih središnjih ureda za informiranje.	Usvajanje je komunikacijske strategije i godišnjega komunikacijskog akcionog plana neodvojivo od procesa planiranja i planiranja proračuna, te će u okviru toga procesa svaki PR ured utvrditi i zatražiti opremu koju je potrebno žurno nabaviti ili obnoviti, kako bi se poboljšala učinkovitost rada. Svi će vladini središnji uredi za informiranje biti opremljeni modernom opremom, neophodnom za njihov rad.	Sve vlade i institucije	Početak 2008. godine; kontinuirano
2. Uspostaviti zajednička "resursna središta" vlada.	Oprema koja se manje koristi i/ili je skupa, dobavljat će se u okviru "resursnoga središta" i bit će dostupna svim PR uredima/djelatnicima putem ureda za informiranje središnje vlade.	VM BiH, Vlade FBiH, RS i BD	Sredina 2008. godine
3. Provesti studiju izvodivosti za predloženi Informativni centar BiH koji će koristiti svim vladama, medijskim kućama i javnosti.	Vijeće će ministara BiH, u suradnji s vladama FBiH i RS-a, provesti studiju izvodivosti za predloženi Informativni centar BiH (po mogućnosti uz međunarodnu pomoć). Studija će ustanoviti točnu svrhu i troškove takvoga Centra, te odrediti odnose svih vlada prema Centru, na temelju čega će vlade svih razina dati krajnju potvrdu svoje potpore.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH i BD	Sredina 2008. godine
4. Osigurati suvremen i učinkovit razvitak IK sektora u budućnosti.	Nakon nekoliko godina, provesti novi funkcionalni pregled IK kapaciteta, uz koordinaciju vladinih središnjih ureda za informiranje (uz pomoć Informativnoga centra BiH, ukoliko bude uspostavljen).	Sve	2010. godina

IK 7. Ljudski potencijali

IK.7.1 Usmjeriti nove potencijale na ključne točke sustava

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Usmjeriti nove potencijale na ključne	Sve bi pozicije PR djelatnika trebale što prije biti popunjene, kroz postupak	Sve	Kraj 2007. godine

točke sustava.	upošljavanja u državnoj službi.	ADS/U na svim razinama	Kontinuirano
	Budući da je nerealno povećanje broja uposlenih u većoj mjeri, svi će se dodatni potencijali usmjeriti na ključne točke - prvenstveno vladine središnje urede za informiranje (i predloženi Informativni centar BiH, ako bude uspostavljen).		

IK.7.2 Poboljšati uporabu i učinkovitost postojećih ljudskih potencijala

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšati uporabu i učinkovitost postojećih ljudskih potencijala.	Sve će institucije jasno definirati funkcije i položaj svojih PR djelatnika, s jasnim opisom posla, koji uključuje i potrebne kvalifikacije za taj posao.	Sve institucije	Sredina 2007. godine

IK.7.3 Pobrnuti se da profesionalne vještine i iskustvo PR djelatnika odgovaraju zahtjevima posla

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Pobrnuti se da profesionalne sposobnosti PR djelatnika odgovaraju zahtjevima posla.	Standardi će za preuzimanje pozicija PR djelatnika biti barem jednako strogi kao i za druga iznimno profesionalna područja državne službe; to podrazumijeva kombinaciju različitih vještina.	VM BiH, Vlade BD, RS i institucije FBiH Središnji uredi za informiranje ADS/U na svim razinama	Kontinuirano Sredina 2008. godine

IK 8. Obuka

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati obuku iz oblasti: <i>odnosi s javnošću</i> za PR djelatnike.	Svi će PR djelatnici proći obuku iz oblasti: <i>odnosi s javnošću</i> . Svi će PR djelatnici dobiti i priručnik za oblast: <i>odnosi s javnošću</i> (koji trebaju dobro poznavati).	VM BiH, Vlade BD, RS i FBiH Središnji uredi za informiranje ADS/U na svim razinama	Kontinuirano
	Obuka se može provoditi kao zajednički projekt na svim razinama vlasti (pod koordinacijom vladinih središnjih ureda za informiranje, u suradnji s ADS/U-om).		
2. Osigurati obuku PR djelatnika iz drugih	Osmisliti i osigurati obuke iz drugih oblasti, primjerice, iz oblasti	Institucije	

oblasti značajnih za njihov rad.	poboljšanja računalnih vještina PR djelatnika, poznavanja stranih jezika, te sposobnosti upravljanja osobljem, planom i proračunom.		
3. Omogućiti PR djelatnicima pristup najboljim iskustvima europske prakse.	Osigurati izravan pristup najboljim iskustvima europske prakse iz drugih zemalja, putem povremenih studijskih putovanja i bilateralnoga "twinninga" između PR djelatnika i odgovarajućih strana iz zemalja EU (moguće uz kratkoročne razmjene djelatnika), ili putem dugoročnijih i detaljnijih razmjena iskustava.	VM BiH, Vlade i institucije BD, RS i FBiH	Kontinuirano

IK 9. Proračunska raspodjela

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Povećati transparentnost i poboljšati upravljanje fondovima za PR aktivnosti.	Uvrstiti proračunske potrebe u godišnje planove PR djelatnika/ureda, te tako omogućiti rukovodstvu da ih razmotri.	VM BiH, sve vlade i institucije	Kontinuirano
	Konzultirati PR urede/djelatnike o sadržajnim pitanjima prigodom izbora između ponuda nabavki koje se odnose na njihov rad.		

II POSTAVKA SUSTAVA/AKTIVNOSTI

IK 10. Aktivnosti glede medija

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Pojasniti i pojednostaviti komunikaciju s medijima.	Pojedinačne će institucije jasno definirati proces komunikacije s medijima: definirati ulogu PR djelatnika, ovlasti za davanje intervjua medijima, vrstu informacija koje mogu, odnosno ne mogu, biti date u javnost, te osigurati ubrzani proces za pripremu i odobravanje izjava za medije.	Sve institucije	Do sredine 2007. godine; kontinuirano
	Pripremiti vodiče/priručnike za odnose s medijima, koji su usklađeni s vladinim dokumentima o IK-u.	Središnji ured u VM BiH i vladini središnji uredi za informiranje	
	Pripremiti i održavati popise predstavnika medija (na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini), s njihovim imenima i kontaktima.	ADS/U na svim razinama	

	Pripremiti popise s imenima novinara koji pokrivaju oblast interesiranja institucije, dijeliti informacije i redovito se sastajati s njima.		
--	---	--	--

IK 11. Praćenje medija/Media monitoring

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Poboljšati učinkovitost praćenja medija.	Dok je osnovno praćenje medija jedna od glavnih funkcija svih PR ureda, svi će uredi središnjih vlada osiguravati rezultate osnovnoga praćenja medija za svoju razinu vlasti, te ih dijeliti s institucijama. Predloženi Informativni centar BiH, ako bude uspostavljen, može vršiti uslugu praćenja medija za sve institucije.	Svi vladini središnji uredi za informiranje (Informativni centar BiH, ako bude uspostavljen) Institucije	Do sredine 2007. godine; kontinuirano
	Pripremiti posebna (tematski orijentirana) dnevna, tjedna i mjesečna press clipping-e/izvješća o praćenju medija.		
	Organizirati elektronsku distribuciju izvješća o praćenju medija svim zainteresiranim stranama.		

IK 12. Izravna komunikacija s javnošću - ZOSPI

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati da sve institucije ispune svoje odgovornosti sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama (ZOSPI).	Angažirati osoblje (djelatnike za informiranje prema ZOSPI-u) koje će se baviti zahjevima građana za pristup informacijama.	Svi	Započeti odmah; kontinuirano
	Pripremiti i objaviti vodiče i druge informacije o slobodnome pristupu javnim informacijama, s jasnim uputama za građane, sukladno Zakonu o slobodi pristupa informacijama.		
	Izložiti i promovirati takve vodiče i informacije na web stranicama institucija, oglasnim pločama, itd.		
	Distribuirati vodič zainteresiranim građanima i nevladinim organizacijama.		

IK 13. Web stranice

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati da sve institucije imaju web stranicu.	Sve institucije će ili: <ul style="list-style-type: none"> • Uspostaviti svoju vlastitu web stranicu, odvojiti resurse za njeno redovito održavanje, i postaviti linkove ka svojoj vladi i drugim stranicama; ili • Redovito dostavljati informacije za vladinu središnju web stranicu. 	Institucije	Do sredine 2007. godine
	PR uredi će kontrolirati sadržaj web stranice i uspostaviti blisku suradnju s IT osobljem koje se brine za tehničke aspekte (tehničko održavanje može obavljati osoblje unajmljeno izvana).		
	Institucije će organizirati promociju svojih web stranica.		
2. Osigurati kvalitet i konzistentnost web stranica.	Obrazac za dizajn web stranice, nužan minimum sadržaja i obilježja bit će navedeni u vodičima za web stranice koje će napraviti svaka od vlada (i/ili Informativni centar BiH, ako bude uspostavljen).	VM BiH, Vlade RS, FBiH i BD	Do sredine 2007. godine; kontinuirano
	Vladini će dokumenti o IK-u uključiti obvezu redovitoga ažuriranja web stranica od strane svih institucija i ohrabriti pristup više orijentiran na usluge.	Svi vladini središnji uredi za informiranje (Informativni centar BiH, ako bude uspostavljen)	
		Institucije	

IK 14. Izravna komunikacija s građanima

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Pružati informacije građanima bez posrednika.	Povećati aktivnosti usmjerene izravno prema građanima, a ne fokusirati se samo na odnose s medijima (organizirati okrugle stolove i druge javne događaje od interesa za širu društvenu zajednicu).	Svi	Kontinuirano
	Pobrinuti se da ovo bude naglašeno u vladinim dokumentima o IK-u.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH i BD	Do kraja 2007. godine
	Izdavati i distribuirati prospekte,	Svi vladini središnji uredi za informiranje	
		Svi	Kontinuirano

	brošure, i druge informacije od značaja za javnost.		
	Organizirati postavljanje kutija za prijedloge, žalbe i komentare.		
	Organizirati <i>dane otvorenih vrata</i> u institucijama za posjete građana, škola, i sl.		

IK 15. Branding i promocija države

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Uspostava <i>branding</i> -a države i promocija u inozemstvu.	Donijeti odluku i sporazum o <i>branding</i> -u države i promociji u inozemstvu, izdvojiti neophodna sredstava i započeti takve aktivnosti.	VM BiH (sa PR agencijama), u suradnji sa Vladama RS, FBiH i BD	Do kraja 2007. godine; kontinuirano
2. Korištenje diplomatske mreže BiH u izvanjskoj promociji.	Diplomatski će se predstavnici aktivnije angažirati na promociji BiH. Koordinacija Ministarstva vanjskih poslova ključna je u ovome pogledu.	VM i MIP BiH Diplomatski i konzularni uredi BiH	Kontinuirano
3. Angažman svih predstavnika institucija u izvanjskoj promociji.	Svaki institucionalni predstavnik, pogotovo voditelji i oni koji su u čestom kontaktu sa stranim okruženjem, koristit će svaku prigodu za promociju BiH i pružanje bitnih informacija o BiH.	VM BiH i vlade	Kontinuirano
	Razviti promotivne informativne materijale koji će biti dostupni svim predstavnicima institucija za uporabu prigodom kontakata sa strancima (takvi materijali moraju biti redovito ažurirani).	Sve institucije	

IK 16. Mjerenje rezultata

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Mjeriti učinkovitosti institucionalne komunikacije.	Komunikacijske će strategije i operacijski planovi uključiti mjerenje rezultata aktivnosti PR djelatnika/ureda (na temelju podataka dobivenih prethodnim istraživanjem) - kako u smislu produkata (broj izjava za medije, medijskih intervjua, publikacija, itd.), tako i u smislu učinkovitosti (stavovi javnosti i povratna reakcija, zastupljenost u medijima, itd.).	Svi Vladini središnji uredi za informiranje	Kontinuirano

	Sve će institucije provesti barem jedan postupak mjerenja povratnih informacija u tijeku mandata vlade – primjerice, jednostavnim upitnikom za ključne skupine korisnika.		
	Vladin će središnji ured za informiranje mjeriti sveukupnu učinkovitost vladinih komunikacija.		
2. Mjeriti stavove javnosti i stupanj poznavanja ključnih oblasti politika.	Uključiti teme koje predlože institucije u Omnibus istraživanja koja provodi vladin središnji ured za informiranje (i/ili predloženi Informativni centar BiH, ukoliko kasnije bude uspostavljen).	Sve institucije Središnji ured za informiranje	Kontinuirano

IK 17. Interna komunikacija

Dobra interna komunikacija podiže razinu svijesti i razumijevanje među osobljem; drži ih informiranim i uključenim kroz dvosmjerni tok informacija. Informacija teče od rukovodstva na najvišim položajima, do djelatnika na nižim položajima, kroz organizaciju, a povratni kanal omogućava komentarima, mišljenjima i, što je osobito važno, prijedlozima osoblja da se, kroz organizaciju, vrate natrag do rukovodstva na najvišim položajima. Ovo ohrabruje angažiranje osoblja, posvećenost i motivaciju, te tako osigurava poboljšanu uslugu korisnicima.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Razviti programe za poboljšanje interne komunikacije.	Uspostaviti radnu skupinu na razini BiH koja će izvršiti pregled postojećih aranžmana interne komunikacije, diskutirati o potrebama i usuglasiti zajedničke standarde koje će vlade na svim razinama moći usvojiti i promovirati.	VM BiH, Vlade RS, FBiH i BD	Do kraja 2007. godine; implementacija kontinuirano nakon toga
2. Osigurati uključivanje PR djelatnika/ureda u internu komunikaciju.	PR djelatnici/uredi bit će u stanju da distribuiraju izvanjske informacije unutar institucije, te da prime sve relevantne interne informacije.	Sve institucije	Kontinuirano
	Kao dodatak tomu, obavljat će se redoviti <i>brifinzi</i> (informativni sastanci), sjednice ili sastanci s rukovodstvom na najvišim pozicijama.		
3. Poboljšati elektronsku komunikaciju i razmjenu informacija.	Uspostaviti informativne štandove, oglasne ploče, kao i reklamne panoe.	Sve institucije	Do sredine 2008. godine; kontinuirano
	Predstaviti jednoobrazne Intranet sustave i računalne politike, što će omogućiti cjelokupnome osoblju pristup odgovarajućim vrstama informacija, onoliko brzo koliko to resursi dozvoljavaju.		
	Razviti e-mail umrežavanje radi brže i jednostavnije komunikacije.		

DIO VI RAČUNALNE TEHNOLOGIJE

IT 1. Opće politike, propisi i standardi

IT.1.1 Uskladiti pravni okvir u oblasti IT-a sa zahtjevima *acquis communautaire*-a

Usprkos značajnome napretku ostvarenom u oblasti IT zakonodavstva, postojeće je IT zakonodavstvo nasumično i rascjepkano, i ostavlja BiH daleko od zahtjeva *acquis communautaire*-a i potreba suvremenoga računalnog društva. Zbog toga je utvrđena žurna potreba za dosljednim i sveobuhvatnim zakonodavnim okvirom koji će regulirati korištenje računalnih tehnologija. Takav IT pravni okvir treba biti usklađen sa zahtjevima *acquis communautaire*-a.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Definirati potrebne zakone i druge propise u IT oblasti na državnoj i entitetskim razinama.	Angažirati pravnog IT stručnjaka. Koordinirati ove aktivnosti s UNDP projektom e-legislacije.	VM BiH i Vlade RS, FBiH i BD, ministarstva pravde, uredi-tajništva nadležna za zakonodavstvo	Sredina 2007. godine
2. Usvojiti relevantne zakone i druge propise koji nedostaju, sukladno <i>acquis communautaire</i> zahtjevima za uporabu IT-a.	Usvojiti Zakon o elektronskome potpisu, Zakon o elektronskome poslovanju, Zakon o elektronskome dokumentu i prateće dokumente. Pripremiti i usvojiti ostale zakone i pravne propise, sukladno zahtjevima <i>acquis communautaire</i> .		Sredina 2007. godine Kraj 2008. godine
3. Uskladiti važeće pravne propise sa zahtjevima <i>acquis communautaire</i> u IT oblasti.	Potpisati i ratificirati Europsku konvenciju o računalnome kriminalu. Uskladiti ostale zakone i pravne propise sa zahtjevima <i>acquis communautaire</i> .		Kraj 2007. godine Kontinuirano

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 2

IT.1.2 Implementirati Akcioni plan za e-Upravu

Strategija e-Uprave i prateći Akcioni plan, usvojen od strane Vijeća ministara BiH u studenome 2004. godine, dali su strateške pravce i smjernice za aktivnosti potrebne tijekom implementacije e-Uprave na svim razinama vlasti. Ipak, ovi dokumenti pružaju sveobuhvatan katalog mogućih radnji, istražuju širok spektar tehnologija koje bi se mogle primijeniti i akcija koje bi se mogle poduzeti, što ovisi o političkoj volji, tehničkim kapacitetima i raspoloživim sredstvima. Zbog toga predloženi IT projekti trebaju imati prioritet na temelju realnoga stanja postojećih kapaciteta i mogućnosti, političke volje za njihovu implementaciju, modela održivih troškova projekata, a sve s ciljem osiguranja potrebnih financijskih sredstva za njihovu implementaciju.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Ažurirati Akcioni plan za e-Upravu, uz jasno definiranje prioriteta među ponuđenim projektima.	Definirati prioritete među predloženim IT projektima na temelju racionalnoga pregleda potreba i učinaka, raspoložive političke potpore, raspoloživoga kadra i financijskih sredstava, tehničkih	VM BiH i Vlade RS, FBiH i BD, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne	Godišnje

	kapaciteta, raščlambi troškova i koristi, zahtjeva za prethodnom realizacijom drugih aktivnosti, itd. Sukladno definiranim prioritetima praviti projekciju IT projekata.	IT agencije, Pododjel za računarstvo BD, stručnjaci za financije iz institucija	
2. Osigurati političku potporu za implementaciju ažuriranoga Akcionog plana za e-Upravu u cijeloj državi.		VM BiH i Vlade RS-a, FBiH i BD, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo BD	Kontinuirano
3. Osigurati adekvatna financijska sredstva i ljudske resurse za implemetaciju ažuriranoga Akcionog plana za e-Upravu u cijeloj državi.			Konstinuirano
4. Implementirati ažurirani Akcioni plan sukladno definiranim prioritetima.			Djelomice do kraja 2010. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 1

IT.1.3 Izraditi software strategiju za javni sektor u cijelosti

Kako bi se održala konkurencija na tržištu software-a i osiguralo da tijela vlasti mogu izabrati optimalni software, kako u pogledu kvalitete, tako i u pogledu cijene, neovisno o tomu da li je software open source ili vlasnički, potrebno je razviti i usvojiti software strategiju za javnu upravu u cijelosti. Nadalje, kada je riječ o vlasničkom software-u, započeti se pregovori trebaju nastaviti za cijeli javni sektor širom države, bez obzira na razinu vlasti, kako bi se postiglo značajno smanjenje troškova za licence na temelju ugovora o licencama za skupine. Usporedo s tim, prateći prakse razvijenih zemalja, mogućnosti bi se migracije ka open source softwaru trebale ozbiljno uzeti u razmatranje, kao i uporaba takozvanih miješanih modela.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Saznati sve o troškovima i ostalim vrijednostima, koristima i zadovoljstvu korisnika raznim vrstama software-a. Na temelju prethodne aktivnosti izraditi i usvojiti software strategiju za javni sektor u cijelosti i tako osigurati da državna tijela mogu izabrati optimalan software, kako u pogledu kvalitete tako i u pogledu cijene,	Povjerenstvo za pregovore sa strateškim partnerima i Povjerenstvo za politiku software-a trebalo bi uključiti u svoj rad predstavnike svih razina vlasti, kako bi izradili software strategiju za javni sektor u cijelosti.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, Povjerenstvo za pregovore sa strateškim partnerima, Povjerenstvo za politiku software-a	Kraj 2007. godine

bez obzira da li je software vlasnički ili open source.			
2. Pregovarati oko zajedničkoga licenciranja software-a za javni sektor u cijeloj zemlji i postići znatno smanjenje troškova za licence na temelju ugovora o licencama za skupine.		VM BiH i Vlade RS-a, FBiH i BD Agencija za javne nabavke, AID, Povjerenstvo za pregovore sa strateškim partnerima, Povjerenstvo za politiku software-a	Sredina 2007. godine
3. Raščlaniti mogućnost korištenja OSS-a u javnoj upravi.	<p>Raščlaniti iskustva, prakse i trendove drugih zemalja.</p> <p>Raščlaniti prednosti i nedostatke u odnosu na vlasnički software.</p> <p>Ocijeniti potporu za OSS koja je na raspolaganju u BiH.</p> <p>Napraviti izvješće o ograničenjima i mogućnostima korištenja open source software-a u javnoj upravi BiH, uključujući i preporuke za korištenje konkretnih produkata, sa naznakom uvjeta.</p> <p>Na temelju pozitivnih iskustava korištenja open office-a u Brčko Distriktu, napraviti studiju izvodivosti i migrirati nove institucije.</p>	<p>Neovisno tijelo (primjerice, udruženje IT korisnika)</p> <p>AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, donatori, Povjerenstvo za politiku software-a</p>	Sredina 2007. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 8

IT.1.4 Uspostaviti standarde za IT nabavke

Iako je novi zakonski okvir o nabavci uskladio procedure nabavke na svim razinama vlasti, neophodno je uspostaviti dodatne standarde koji reguliraju nabavku IT opreme, radova i usluga, kako bi se doprinijelo standardizaciji i usuglašavanju procesa IT nabavke.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Definirati zajedničke standarde za IT nabavku (robe, usluge i radove).	<p>Definirati standarde za specifikaciju IT opreme i komponenti (mrežne, hardware i software).</p> <p>Definirati standarde za obrasce ugovora za IT usluge i isporuke.</p> <p>Definirati standarde za sadržaj projektne dokumentacije, instrukcije za rad i održavanje, itd.</p> <p>Uvesti tri kategorije radnih mjesta, s odgovarajućim zahtjevima za IT opremu i software.</p>	AID, Agencija za javne nabavke, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine

	Uspostaviti mehanizme za isporuku izvornoga koda kada su računalni sustavi razvijeni i prilagođeni situaciji u BiH.		
2. Definirati metodologiju upravljanja IT projektima.		AID, Agencija za javne nabavke, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine
3. Definirati kriterije za izbor najpovoljnijega ponuđača.	Po izboru: Kontrolirati specifikacije ponuda, praviti popise ponuđača, pratiti trenutačne cijene na tržištu, pratiti ponašanje tržišta, kao i nove proizvode na tržištu.	AID, Agencija za javne nabavke, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 10

IT.1.5 Izraditi politiku za IT sigurnost i uspostaviti stalni proces raščlambe rizika

Važan preduvjet za sigurnu elektronsku razmjenu podataka i pružanje e-usluga uprave je sigurnost. Zbog toga je neophodno implementirati politiku o sigurnosti i privatnosti, kao i metode nadgledanja poštovanja ovih politika od strane uposlenika. Politika bi sigurnosti trebala imati definirane tehničke preporuke, uvjete i referentne standarde, kako bi se omogućila sigurna razmjena podataka i informacija unutar uprave, te između uprave i korisnika javnih servisa. Osim toga, trebalo bi uspostaviti kontinuiran proces raščlambe rizika na svim razinama.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Definirati tehničke preporuke, pravilnike, tehničke i administrativne procedure sigurnosti, uvjete i referentne standarde za sigurne transakcije i sigurnu razmjenu podataka i dokumenata unutar uprave, a i izvan nje.	Napraviti sveobuhvatnu i iscrpnu inspekciju IT sigurnosti na svim razinama vlasti, s ciljem postavljanja osnove za buduću politiku IT sigurnosti, kao i preraspodjelu funkcija u vezi sa sigurnošću. Odvojiti sigurnosna pitanja kojima se treba baviti na središnjoj razini od onih kojima se treba baviti na entitetskoj ili lokalnoj razini, kao i identificirati mogući sukob između njih. Implementirati važeći BAS (nacionalni standard BiH) standard za sigurnost podataka u svim institucijama.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine
2. Uspostaviti stalni proces raščlambe rizika na svim razinama vlasti.	Napraviti popis osjetljivih točaka i opasnosti koji bi služio kao uvod u stalni proces raščlambe rizika. Neovisno bi tijelo trebalo biti	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije,	Kraj 2008. godine

	angažirano za odgovarajuću procjenu sigurnosti i provoditi stalnu inspekciju sigurnosnih mjera, temeljem koje će se stalno ažurirati politika sigurnosti zasnovana na upravljanju rizicima.	Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, Središnja jedinica za sigurnost, neovisno tijelo	
3. Odrediti CERT (Computer Emergency Response Team) instituciju.	Uspostaviti tim koji bi koordinirao odgovore i reakcije na provale sigurnosti i druge informatičke žurnosti, poput padova sustava, i sl.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2008. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 29

IT 2. Organizacija i ljudski potencijali

IT.2.1 Formirati središnje jedinice za računalno društvo

U oblasti računalnih tehnologija, za razliku od ostalih vodoravnih sustava u javnoj upravi, još uvijek ne postoji namjenska središnja institucija zadužena za IT koordinaciju, kako ni na većini razina vlasti, tako ni na državnoj razini. Buduća Agencija za informatičko društvo (AID, engleski: Agency for Information Society) treba biti glavni inicijator i implementator ovdje predloženih IT aktivnosti. Zbog toga je od ogromnoga značaja da se u što kraćem roku pronađe kompromis i odrede uloge, odgovornosti i funkcije buduće Agencije za informatičko društvo, te da ona bude operativna u što kraćem mogućem razdoblju. Nadalje, sposobne bi središnje IT jedinice trebale biti uspostavljene i/ili formalno priznate i na ostalim razinama vlasti, te bi trebale uspostaviti blisku i formalnu suradnju s Agencijom za informatičko društvo na državnoj razini, čim ona bude uspostavljena.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Formirati neovisnu IT agenciju za računalno društvo.	Žurno se usuglasiti o ulogama, nadležnostima i funkcijama buduće državne Agencije za informatičko društvo (AID) i, sukladno tomu, usvojiti zakon o AID-u. Formirati AID.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH, BD i kantona, OHR, UNDP, EK	Žurno
2. Jačati uspostavu središta znanja iz oblasti IT-a u entitetima i Brčko Distriktu i uspostaviti odgovarajuće središte u regijama/kantonima koje će održavati jake i formalne veze sa državnim AID.	Formalno odrediti uloge, nadležnosti i funkcije središnjih jedinica u entitetima i regijama/kantonima.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH, BD i kantona, AID	Kraj 2007. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 5

IT.2.2 Podići na optimalnu razinu raspodjelu i uporabu ograničenih ljudskih potencijala

Kada Agencija za informatičko društvo bude uspostavljena, potrebno je podići na optimalnu razinu raspodjelu i uporabu ograničenih ljudskih potencijala. Trebat će načiniti i jasnu podjelu između centraliziranih i decentraliziranih IT funkcija, kao i IT funkcija za čiju implementaciju mogu biti unajmljene privatne kompanije (outsourcing). Usporedo, pojedinačne institucije bi trebale zadržati barem minimalano

potrebno IT osoblje unutar institucije. Također, trebalo bi usvojiti i opći metodološki pristup za lakšu koordinaciju i suradnju između središnjih i sporednih jedinica.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Napraviti jasnu podjelu između centraliziranih i decentraliziranih IT funkcija i IT funkcija koje mogu obavljati privatne kompanije (outsourcing).	Centralizirati IT usluge poput mail-a, Internet pristupa, sigurnosti i ostalih usluga za koje se odluči da budu centralizirane. Izraditi strategiju za unajmljivanje usluga izvana: odlučiti koje se funkcije ne moraju obavljati unutar uprave na temelju prirode samih funkcija, postojeće pomoći, detaljnih raščlambi troškova i koristi, pozitivnih iskustava drugih zemalja, itd.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH, BD i kantona, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, sve ostale institucije, privatna poduzeća	Kraj 2007. godine
2. Na temelju podjele iz prethodne aktivnosti, izvršiti strukturnu preraspodjelu kadra, uz osiguranje da pojedinačne institucije imaju minimum potrebnih IT kapaciteta, bilo kroz središnju jedinicu, ili tako što će imati vlastito IT osoblje.	Napraviti raščlambu trenutačnih IT poslova na temelju kojih će se donijeti odluke o transferima iz pojedinačnih institucija u središnje IT jedinice. Na temelju prethodnih raščlambi relocirati sve pozicije zadužene za centralizirane funkcije iz individualnih institucija u središnje jedinice. Uvesti godišnje planiranje potrebnih IT ljudskih potencijala.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH, BD i kantona, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, sve ostale institucije	Kraj 2008. godine
3. Usvojiti zajednički metodološki pristup, kako bi se olakšalo koordiniranje između središnjih i sporednih jedinica.	Promovirati uporabu standardnoga okvira za upravljanje IT uslugama (ITIL): <ul style="list-style-type: none"> • Planirati zajedničke procese za sve sporedne jedinice; • Definirati uloge i aktivnosti s odgovarajućim referencama i komunikacijskim linijama između njih. 	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2008. godine
4. Poboljšati suradnju između IT osoblja.	Uspostaviti mehanizme, kao što su interni IT forum javne uprave, kako bi se rješavali zajednički problemi, razmjenjivala pozitivna iskustva iz prakse i stečena iskustva, postavili zajednički standardi.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta i ostale institucije	Forum: kraj 2007. godine Suradnja: kontinuirano

IT.2.3 Formirati forum e-Uprave

Kako bi se angažirali predstavnici vlasti, privatni sektor, sveučilišta, IT profesionalci i druge zainteresirane strane da daju svoj doprinos e-Upravi, potrebno je uspostaviti forum e-Uprave. Ovaj će forum surađivati s nedavno uspostavljenim Forumom asocijacije e-Općina.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Angažirati predstavnike uprave, privatnoga sektora, sveučilišta, IT stručnjake i druge zainteresirane aktere da daju svoj doprinos razvitku e-Uprave.	Na forumu bi se raspravljalo o problematici razvitka i implementacije e-Uprave, planovima i pravcima realizacije, i sl. Koordinirati rad foruma s asocijacijom e-Općina.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, privatni sektor, sveučilišta, nevladine organizacije	Osnivanje foruma: sredina 2007. godine Aktivnosti foruma: kontinuirano

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 6

IT.2.4 Povećati potporu rukovodstva sa najviše razine za razvitak i korištenje IT-a

Uz jaku političku potporu, brzi razvitak Internet tehnologije može pomoći BiH da izgradi učinkovitu i građanima okrenutu upravu. Zbog toga je neophodno organizirati seminare na visokoj razini, kako bi se osiguralo opće shvatanje važnosti IT potencijala u reformi uprave, kao i osiguralo aktivno sudjelovanje rukovodstva na višim pozicijama ka uvođenju IT-a u poslove uprave. Nadalje, potrebno je promicati suradnju između IT osoblja i rukovodnoga osoblja, predstavljati nove IT projekte kroz raščlambu troškova i koristi, uvoditi pilot projekte s kratkoročnim rezultatima u prioritetne oblasti, te redovito predstavljati sve implementirane projekte s postignutim pozitivnim rezultatima.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Ukazati na važnost i potencijale IT-a u reformi javne uprave.	Promovirati e-Upravu među uposlenicima u upravi, a i među korisnicima usluga. Organizirati programe seminara za rukovodni kadar o potencijalima IT-a u reformi uprave. Jačati suradnju i komunikaciju između IT osoblja i rukovodnoga kadra. Prezentirati nove IT projekte kroz raščlambu troškova i koristi. Inicirati pilot projekte u prioritetnim oblastima sa kratkoročnim rezultatima. Konstantno prezentirati pogodnosti implementiranih IT projekata i postignutih pozitivnih rezultata.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, ADS/U, donatori	Kontinuirano

IT.2.5 Uvesti odgovarajuću sistematizaciju IT radnih mjesta

Umjesto dosadašnjega pristupa "svi rade sve" trebalo bi uvesti ispravnu klasifikaciju IT poslova i odgovarajuću raščlambu poslova koja će definirati točne kvalitativne i kvantitativne zahtjeve za svako radno mjesto.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Provesti odgovarajuću raščlambu radnih mjesta i definirati tačne uvjete glede kvalitativnih i kvantitativnih zahtjeva	Uvesti šifranik poslova za IT (primjerice: IT help desk, sustav analitičar, sustav administrator, administrator baza podataka, aplikativni programer, IT arhitekt, web	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH i BD, AID, pojedinačne institucije	Sredina 2008. godine

za svako radno mjesto.	dizajner, itd.).		
------------------------	------------------	--	--

IT.2.6 Zadržati deficitarno IT osoblje

Kako bi se javna uprava učinila privlačnijom deficitarnom IT osoblju, potrebno je razviti strategiju za zadržavanje takvoga osoblja. Sukladno tomu, podržava se komponenta opće strategije upravljanja kadrovskim potencijalima, koja se odnosi na deficitarno osoblje, glede formaliziranja načina motiviranja deficitarnoga IT osoblja.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Podržati komponentu strategije upravljanja ljudskim potencijalima za zadržavanje deficitarnoga kadra i ozvaničiti načine stimuliranja deficitarnoga IT osoblja.	Ponuditi bonuse na plaću. Osigurati bolje mogućnosti za napredovanje u karijeri. Osigurati stalnu edukaciju za IT osoblje.	ADS/U, AID, pojedinačne institucije	Kraj 2008. godine

IT.2.7 Profesionalno IT osoblje

Kako bi javna uprava imala profesionalno IT osoblje, osigurat će se odgovarajuća proračunska sredstva za kontinuiranu profesionalnu edukaciju IT osoblja. Bit će uvedene raščlambe potreba za obukama, tako da ponuđene obuke budu sukladne stvarnim potrebama.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Osigurati sredstva u proračunu za stalnu stručnu edukaciju IT kadrova.	Raditi raščlambu potreba za obukom, tako da ponuda obuka bude temeljena na potražnji. Dodatno obučiti IT kadrove na rukovodnim funkcijama u vještinama potrebnim za rukovođenje projektima, poput vršenja raščlambe troškova i dobiti, procjenu rizika u vezi s IT projektima i slično.	ADS/U, pojedinačne institucije, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, donatori	Kontinuirano
2. Poboľjšati suradnju između IT osoblja raznih institucija glede rješavanja zajedničkih problema, razmjenjivanja stečenih iskustava, uspostave zajedničkih standarda i sl., i tako doprinijeti stjecanju znanja pojedinaca.		Pojedinačne institucije, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, donatori	Kontinuirano

IT.2.8 Povećati računalnu pismenost državnih djelatnika

Očigledno je da povećana računalna pismenost državnih djelatnika smanjuje potrebu za IT potporom (help desk). Pored toga, računalni su pismeni državni djelatnici preduvjet ka konačnome cilju povećanja učinkovitosti javne uprave. Zbog toga će se na svakoj razini izvršiti testiranje računalne pismenosti svih uposlenika i jedna institucija bi trebala biti odgovorna za kontinuiran rad na računalnoj pismenosti, organiziranje standardiziranih programa obuke (kao što je ECDL program), uvođenje e-učenja, sustavno vrednovanje IT pismenosti i naglašavanje važnosti samoobuke. Nadalje, kako bi se smanjili veliki troškovi

IT obuke, cjelokupno bi novouposlene osoblje trebalo posjedovati osnovne računalne vještine, i agencije bi za državnu službu/upravu trebale uvesti pravila koja zahtijevaju od državnih djelatnika minimum računalne pismenosti. Također, trebalo bi održavati suradnju sa fakultetima i polaznicima laboratorija e-Uprave.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Za novouposlene djelatnike uvesti pravila o minimalnim osnovnim računalnim znanjima.		ADS/U, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine
2. Izvršiti provjeru računalne pismenosti postojećega osoblja.		ADS/U, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2008. godine
3. Omogućiti konstantnu IT obuku, posebice za ono osoblje čija će znanja biti prevaziđena brzim promjenama.	Izabrati jednu instituciju na svakoj razini, koja će, kao neka vrsta koordinatora za edukaciju, biti zadužena za organiziranje standardnih programa edukacije (kao što je ECDL program), postavljanje parametara za IT pismenost, uvođenje e-učenja, potenciranje na važnosti samoobuke, itd. Poboljšati suradnju sa fakultetima i polaznicima laboratorija e-Uprave.	ADS/U, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, pojedinačne institucije, donatori	Kontinuirano
4. Uspostaviti tijelo na državnoj razini ovlašteno za osposobljavanje za dodjelu ECDL certifikata.		ADS/U, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2007. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 12

IT 3. IT infrastruktura

IT.3.1 Postaviti temeljnu mrežu za javnu upravu

Koherentna računalna i komunikacijska infrastruktura koja će pružiti jeftin, pouzdan i siguran pristup informacijama i omogućiti razmjenu informacija, kako unutar javnoga sektora, uključujući i razmjenu informacija između različitih razina vlasti, tako i eksterno, između javnoga sektora i korisnika javnih usluga, glavni je preduvjet, bez kojega se ne mogu ostvariti potencijali e-Uprave. Uspostava infrastrukture na pravi način je temelj za razvitak i implementaciju računalnih sustava i specijaliziranih aplikacija u svim oblastima

uprave. Kako bi se ovo postiglo, uprave na svim razinama vlasti moraju, kao prioritet, postaviti razvitak takve infrastrukture i u ovu svrhu trebaju biti osigurana odgovarajuća proračunska sredstva. Za početak, bit će uspostavljena rana koordinacija između svih zainteresiranih strana, kako bi se izbjeglo dupliranje napora; a zatim će se provesti raščlamba postojećih mreža u svrhu optimalne razine uporabe postojećih mreža i izbjegavanja neracionalnoga trošenja.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Napraviti aranžmane za korištenje i promicanje postojećih potencijala koji će jamčiti siguran i pouzdan prijenos podataka između institucija na svim razinama vlasti i između njih i korisnika javnih usluga.	Na samome početku, uspostaviti koordinaciju svih zainteresiranih aktera i izbjegavati svako moguće dupliranje napora. Napraviti projekt raščlambe postojećih mreža, s ciljem optimalne razine korištenja mreža i izbjegavanja neracionalnoga trošenja sredstava. Realizirati projekt povezivanja svih organizacijskih jedinica uprave, koji će omogućiti učinkovitu razmjenu podataka.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta Telekom operatori, elektrodistributivne i željezničke kompanije, donatori	Privremeni rezultati do kraja 2010. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 13, 14

IT.3.2 Poboljšati vodoravno i okomito umrežavanje unutar javne uprave

Usporedo s razvitkom računalne i komunikacijske infrastrukture (tzv. državne kičme) za potrebe javne uprave, lokalne će mreže u pojedinim institucijama biti kompletirane i osigurat će se infrastruktura za jedinstven i konstantan pristup Internetu, sa zajedničkim servisima i sigurnosnim rješenjima, gdje je god moguće. Rezultati će ovih aktivnosti biti: lakše održavanje, standardizacija domain-a i e-mail adresa, što će omogućiti veću učinkovitost, uz znatno niže troškove.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Dovršiti LAN-ove u pojedinim institucijama u kojima je to potrebno.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, pojedine institucije, donatori	Kraj 2008. godine
2. Osigurati infrastrukturu koja će omogućiti jedinstveni pristup Internetu sa zajedničkim servisima i sigurnosnim rješenjima, gdje god je to moguće, s ciljem postizanja ušteda i lakšega održavanja.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, pojedine institucije, donatori	Kraj 2009. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 34

IT.3.3 Izgraditi jedinstvenu točku pristupa za razmjenu informacija unutar uprave

Kako bi se osigurala jedinstvena točka pristupa za razmjenu informacija unutar uprave, potrebno je izgraditi gateway uprave koji će potvrđivati autentičnost, ovlasti, transakciju, preusmjeravanje i druge centralizirane

usluge koje bi trebale olakšati pristup zajedničkim podacima i uslugama.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Izgraditi gateway javne uprave koji će potvrđivati autentičnost, obavljati transakcije, preusmjeravanje i druge centralizirane usluge koje su potrebne za pristup zajedničkim podacima i uslugama.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2010. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 30, 19

IT.3.4 Uspostaviti standardnu konfiguraciju radnih stanica

Imajući na umu da je lakše održavati dobro organiziranu i standardiziranu infrastrukturu, standardizacija će konfiguracija radnih stanica uštedjeti dragocjena sredstva i povećati zadovoljstvo korisnika. Zbog toga će biti uspostavljene i primijenjene standardne konfiguracije radnih stanica na svakoj razini vlasti, ili barem na razini pojedinih institucija.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Uspostaviti i implementirati optimalne standarde za jedinstvenu konfiguraciju radnih stanica na svakoj razini vlasti, ili minimalno na razini pojedinih institucija.	Uvesti tri kategorije radnih mjesta (tzv. generičko uredsko okruženje), s odgovarajućim zahtjevima za IT opremu i software (gruba bi procjena bila da 90% računala treba biti u tzv. laganoj kategoriji).	Svi, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2008. godine
2. Održavati ažuriranu i konsolidiranu bazu podataka za upravljanje konfiguracijama u svim korisničkim institucijama.		Svi, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2008. godine

IT.3.5 Implementirati PKI (Public Key Infrastructure: infrastrukturu javnih ključeva)

Infrastruktura je *javnih ključeva* najčešće korištena tehnologija za implementaciju elektronskih potpisa. Trebala bi biti implementirana odmah nakon donošenja odgovarajućih zakona, kao što su Zakon o elektronskome potpisu, Zakon o certifikacijskome tijelu, i sl.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Implementirati projekt za PKI javnoga sektora.	Raščlaniti iskustva, prakse i trendove drugih zemalja. Definirati koncept i pripremiti pilot projekt. Realizirati pilot projekt.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za	Kraj 2009. godine

	Implementirati PKI.	računarstvo Brčko Distrikta	
		Svi	

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 31/32

IT 4. Računalni sustavi i e-usluge

IT.4.1 Izraditi standarde za arhitekturu i razvitak računalnih sustava (RS) i aplikacija

Trenutačna je praksa razvitak troslojne arhitekture računalnih sustava, s naglaskom na labavome uparivanju, a ne na čvrstoj integraciji, kao što je to bilo do sada. Kako bi se ovo postiglo, treba definirati zajednički okvir i standarde za arhitekturu računalnih sustava i razvitak aplikacija. Također, trebalo bi pripremiti i standarde za tehničku interoperabilnost aplikacija.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Pripremiti buduće modele za interoperabilnost.	Pripremiti prvo viziju, onda stratešku dokumentaciju, a nakon toga sveobuhvatnu metodologiju računalne arhitekture.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Sredina 2008. godine
2. Razraditi zajednički pristup, metodologiju i niz instrumenata za arhitekturu i razvitak računalnih sustava i aplikacija.	Pripremiti metodologiju koja definira skup aktivnosti u postupku razvitka sustava i aplikacija, uključujući sadržaj projektnih zahtjeva, odgovorne nositelje, uvjete razvitka sustava i aplikacija, testiranje, prijam proizvoda, održavanje i dogradnju, te referentne standarde.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Sredina 2008. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 9

IT.4.2 Uspostaviti okvir za interoperabilnost za e-Upravu

Trenutačni europski trend je da su, međusobna povezanost IT sustava javnoga sektora, razmjena podataka i pružanje usluga, temeljeni na interoperabilnosti, radije nego na integraciji IT sustava. Prema tomu, rad na okviru za interoperabilnost e-Uprave u javnome sektoru u BiH, usklađen sa nedavno objavljenim Europskim okvirom za interoperabilnost (EIF), postat će dugoročni prioritet. Također, što je prije moguće, proizvest će se zajednički, otvoreni standardi za razmjenu podataka i tehničku interoperabilnost među aplikacijama (najvjerojatnije temeljenih na XML-u), od strane buduće AID, a u koordinaciji sa središnjim IT jedinicama s ostalih razina.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Izraditi okvir za interoperabilnost (operativnu, semantičku i tehničku interoperabilnost) usklađenu s Europskim okvirom za interoperabilnost (EIF).	Raščlaniti iskustva, prakse i trendove drugih zemalja. Definirati nositelje aktivnosti. Definirati koncept, pravila i standarde.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Sredina 2008. godine
2. Izraditi zajedničke,	Definirati osnovne baze meta-podataka	AID, Centar za IT	Sredina 2008.

otvorene standarde za razmjenu podataka i definicije meta-podataka (temeljenih na XML-u) kako bi se svima omogućio pristup zajedničkim podacima i razmjena podataka, kako unutar javne uprave, tako i izvan nje.	i načine njihova korištenja u procesu razmjene podataka.	Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	godine
3. Implementirati projekt za verifikaciju i operacionalizaciju koncepta interoperabilnosti.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta	Kraj 2010. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 15, 16

IT.4.3 Izraditi strategiju za javne registre i implementirati je

Strategija koja obuhvata rješenja za usklađivanje i interoperabilnost javnih registara, poduprta raščlambama postojećih parcijalnih elektronskih registara, bit će razvijena. Bit će kreiran popis prioriteta za implementaciju i, ukoliko je moguće, implementirat će se jednoobrazno software rješenje za svaki javni registar. Sukladno strategiji, nastavit će se s integracijom i međusobnim povezivanjem registara i drugih važnih zbirki podataka, kako bi se osigurao bolji kvalitet podataka za potporu funkcija javne uprave i, u isto vrijeme, smanjio teret sa građana, prouzročen obvezom prikupljanja podataka. Krajnji će cilj biti jedinstvena točka pristupa podacima (tzv. one-stop-shop) za građane.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Napraviti raščlambu postojećih parcijalnih elektronskih evidencija i, na temelju toga, predložiti optimalno rješenje za usuglašavanje i povezivanje, te unificiranu realizaciju u tijelima javne uprave u kojima je to potrebno. Na temelju provedene raščlambe napraviti popis prioriteta za implementaciju javnih registara.	Po izboru: 1. Općinske matične službe: registri građana, 2. Katastar zemljišta i nekretnina, 3. Registar pravnih osoba.	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH i BD, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, vlasnici podataka, donatori	Kraj 2007. godine
2. Za svaki pojedinačni javni registar nastojati implementirati unificirana software rješenja i odabrati tehnologije sukladne	Osigurati interoperabilnost registara s ciljem omogućavanja jedne pristupne točke za građane. Izraditi procedure za pristup i korištenje podataka iz javnih registara. Kreirati životne događaje oko javnih	VM BiH, Vlade RS-a, FBiH, BD, AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije,	Privremeni rezultati do kraja 2010. godine

strategiji za e-Upravu, imajući u vidu, kao konačni cilj, jednu pristupnu tačku za građane za obavljanje svih potrebnih aktivnosti (tzv. "one-stop-shop").	registara.	Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, vlasnici podataka, donatori	
--	------------	--	--

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 25 (pilot projekt), 42, 44, 54, 55, 21

IT.4.4 Jednoobrazno implementirati računalne sustave koji podržavaju zajedničke vodoravne funkcije

Korištenje identičnih softverskih rješenja može automatizirati zajedničke procese u većini institucija, postići velike proračunske uštede, te izbjeći dupliranje napora i buduće probleme interoperabilnosti. Radi toga, što je prije moguće osigurati će se proračun za razvitak i implementaciju jedinstvenih softverskih rješenja koji podržavaju zajedničke vodoravne funkcije. Implementacija će biti urađena sukladno dogovorenim prioritetima, te u bliskoj suradnji s institucijama koje igraju središnju provedbenu ulogu na svakoj razini vlasti. Nakon implementacije, verzije će istih računalnih sustava u svim institucijama biti sinkronizirane, bit će uvedeno upravljanje konfiguracijama, održavat će se zajednička terminologija i definicije podataka, te napraviti zajednička riznica znanja za rješavanje problema u tijeku migracije i održavanja.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Odrediti prioritete na temelju stanja postojećih sustava, potreba institucija, očekivanih troškova, kratkoročnih i dugoročnih koristi.	Prijedlog prioriteta: 1. Sustav za elektronsko uredsko poslovanje (20, 35); 2. HRM IS (46); 3. Javne nabavke; 4. Proračun; 5. Promicanje funkcija trezora; 6. Materijalno-financijski i računovodstveni poslovi; 7. Statistički sustavi 8. Tok rješavanja predmeta; 9. Ostale vodoravne funkcije.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, institucije koje imaju središnju ulogu u implementaciji na svakoj razini vlasti (primjerice, ADS/U za ljudske potencijale ili ministarstva financija za trezor)	Sredina 2007. godine
2. Na temelju određenih prioroteta osigurati sredstva, razviti i implementirati unificirana softverska rješenja za svaku vodoravnu funkciju u svim tijelima uprave.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, institucije koje imaju središnju ulogu u implementaciji na svakoj razini vlasti (primjerice, ADS/U za ljudske potencijale ili	Kraj 2010. godine

		ministarstva financija za trezor)	
3. Držati sinkronizirane verzije identičnih računalnih sustava u svim institucijama, uvesti upravljanje konfiguracijama, održavati zajedničku terminologiju i definicije podataka, napraviti zajedničku riznicu znanja za rješavanje problema u tijeku migracije i pri održavanju.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, institucije koje imaju središnju ulogu u implementaciji na svakoj razini vlasti (primjerice, ADS/U za ljudske potencijale ili ministarstva financija za trezor)	Kontinuirano

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 20, 33, 35, 46

IT.4.5 Uspostaviti jedinstveni standard za web stranice institucija javne uprave i implementirati ga

Kako bi se doprinijelo jedinstvenom vizualnome i konceptualnom identitetu web stranica javne uprave Bosne i Hercegovine, koji trenutačno nedostaje, potrebno je uvesti zajedničke kriterije za razvitak web stranica institucija javne uprave, koji reguliraju kvalitetu sadržaja i strukture. Trebalo bi se razviti jedinstveno CMS web rješenje, te definirati jedinstven koncept za e-usluge.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Napraviti zajedničke kriterije za kvalitet sadržaja i ustroj web stranica za sve institucije javne uprave.	Formirati radnu skupinu sastavljenu od IT i PR osoblja, koja će uspostaviti i implemetirati ove standarde.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, uredi za odnose s javnošću	Sredina 2007. godine
2. Napraviti jedinstveno CMS web rješenje koje će koristiti sve institucije.			Kraj 2007. godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 57, 58

IT.4.6 Napraviti portal BiH

Usporedo s implementacijom jedinstvenoga vizualnog i konceptualnog identiteta web stranica institucija javne uprave, portal BiH će biti kreiran. Treba ga kreirati odmah, iako će u početku samo pružati informacije, s ciljem postupnoga prelaska na pravi one-stop-shop – s uslugama organiziranim oko životnih događaja i koji pokriva različite razine vlasti. Portal BiH će sadržavati linkove ka odgovarajućim podportalima za državu razinu, razine oba entiteta i razinu Brčko Distrikta.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Napraviti portal BiH koji će služiti kao one-stop-shop s uslugama organiziranim oko životnih događaja,	Kreirati zajednički gateway javne uprave BiH - portal BiH koji će služiti kao jedinstvena središnja točka pristupa ka svim institucijama, te sadržavati linkove ka odgovarajućim	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel	Sredina 2007. godine informativni portal BiH

pokrivajući sve razine vlasti.	subportalima na razini države, entiteta, Brčko Distrikta, kantona i općina. Početi odmah s pružanjem informacija, s ciljem kreiranja interaktivnoga portala, s uslugama kasnije.	za računarstvo Brčko Distrikta Svi	Privremeni rezultati do kraja 2010. godine, portal BiH kao središnja točka pristupa s implementiranim servisima
--------------------------------	--	---	---

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 59

IT.4.7 Implementirati 20 e-usluga iz e-Europe 2005.

Kreirati popis prioriteta za implementaciju transakcionalnih e-usluga sukladno trenutačnome stanju postojećega računalnog sustava, očekivanim troškovima i koristima i za javnu upravu i za korisnike usluga, te sukladno praksi razvijenih zemalja. Na temelju uspostavljenih prioriteta, osigurati sredstva, razviti i implementirati e-usluge.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Definirati jednoobrazan i općeprihvatljiv koncept elektronskih usluga javne uprave.	Formirati radnu skupinu sastavljenu od IT i PR osoblja.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, uredi za odnose s javnošću	Kraj 2007. godine
2. Kreirati popis prioriteta za implementaciju transakcijskih e-usluga od ponuđenih 20 iz e-Europe 2005. na temelju stanja postojećih sustava (back-offices), očekivanih troškova, kratkoročnih i dugoročnih koristi postignutih kroz njihovu buduću implementaciju online, i za upravu i za korisnike usluga.	Prateći prakse razvijenih zemalja i uzimajući u obzir da su poslovni subjekti na većoj razini e-spremnosti od građana, veći prioritet dati implementaciji javnih usluga za poslovne subjekte. 12 javnih usluga za građane: 1. Porez na dohodak: prijavljivanje i obavještanje o razrezu-26, 27; 2. Usluge za upošljavanje-49; 3. Doprinosi za socijalno osiguranje (pomoć neuposlenima, dječji doplati, zdravstveno osiguranje, studentske stipendije)-50; 4. Osobni dokumenti (putovnice i vozačke dozvole)-22; 5. Registracija vozila (novih, polovnih i uvezenih vozila)-22; 6. Zahtjevi za građevinske dozvole-45, 47, 48; 7. Prijava policiji (primjerice, u slučaju krađe); 8. Javne knjižnice (dostupnost kataloga, alata za pretraživanje); 9. Izvodi iz matičnih knjiga (rođenih, vjenčanih): zahtjev i isporuka-43;	Relevantni vlasnici podataka, uz koordinatorsku ulogu AID-a, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije i Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, poslovni subjekti, donatori	Kraj 2007. godine

	<p>10. Upis u visokoškolske ustanove, odnosno na fakultete;</p> <p>11. Prijavljivanje preseljenja (promjena adrese)-23;</p> <p>12. Zdravstvene usluge (primjerice, interaktivno savjetovanje o uslugama koje postoje u različitim bolnicama, zakazivanje pregleda ili boravka u bolnicama).</p> <p>8 javnih usluga za poslovne subjekte:</p> <p>1. Doprinosi za socijalno osiguranje za uposlene-51;</p> <p>2. Porezi koje plaćaju poslovni subjekti: prijavljivanje, obavještanje-26, 27;</p> <p>3. PDV: prijavljivanje, obavještanje;</p> <p>4. Registracija novih poduzeća;</p> <p>5. Dostavljanje podataka zavodima za statistiku-40;</p> <p>6. Prijavljivanje robe za carinjenje-28;</p> <p>7. Dozvole na temelju Zakona o životnoj sredini (uključujući i izvješćivanje)-52;</p> <p>8. Javne nabavke-36, 37, 38.</p>		
3. Na temelju određenih prioriteta osigurati sredstva, razviti i implementirati e-usluge.		Relevantni vlasnici podataka, uz koordinatorsku ulogu AID-a, Centar za IT tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije i Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, poslovni subjekti, donatori	Privremeni rezultati do kraja 2010. godine
Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 22, 23, 26, 27, 28, 36, 37, 38, 40, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52			
IT 5. Ostalo			
IT.5.1 Promovirati e-Upravu			
Brzi razvitak web tehnologije može pomoći BiH da postane učinkovita i građanima orijentirana javna uprava, ukoliko za to bude postojalo jako političko opredjeljenje. Potencijali se e-Uprave trebaju promovirati, kako među uposlenima u javnoj upravi, tako i među korisnicima usluga javne uprave.			
Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Konstantno promovirati e-Upravu, kako među uposlenima u javnoj	Organizirati program seminara, okruglih stolova, javnih debata, promotivnih kampanja i sl., na kojima	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne	Kontinuirano

upravi, tako i među korisnicima usluga.	bi se sudionicima omogućilo da shvate potencijale računalnih tehnologija u reformi javne uprave i time steklo njihovo aktivno opredjeljenje ka uvođenju IT-a u poslove javne uprave.	IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, ADS/U, donatori	
---	--	---	--

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 4

IT 5.2 Pratiti napredak u procesu uvođenja e-Uprave

Dok se postojeći sustavi vrednovanja koji mjere napredak uporabe računalnih tehnologija u upravi fokusiraju na komponentu pruženih e-usluga (tj. na postotak osnovnih javnih usluga raspoloživih on-line i na razinu korištenja istih, a sukladno zahtjevima *e-Europe 2005.*), potrebno je imati na umu da se razvitak on-line javnih usluga mora bazirati na unutarnjoj reorganizaciji računalnih sustava (back-office). Zbog toga će se dodatni sustavi vrednovanja fokusirati na način na koji će se uprava, njene razne agencije i računalni sustavi prilagoditi i reorganizirati, kako bi se suočili s izazovima i mogućnostima koje pruža računalno-komunikacijska tehnologija. Sukladno tomu, a na temelju prakse drugih zemalja, trebalo bi odrediti statističke parametre razvitka e-Uprave, te načine prikupljanja podataka i mjerenja napretka.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
1. Ugraditi mjerne instrumente koji će biti temeljeni ne samo na razinama pruženih e-usluga, nego i na razinama postojeće IT infrastrukture i računalnih sustava (back-office-a).	Raščlaniti praksu drugih zemalja u ovome pogledu. Definirati precizne i mjerljive kriterije, tj. statističke parametre razvitka e-Uprave, kao i načine prikupljanja i praćenja podataka. Primijeniti računovodstvenu metodologiju temeljenu na nizu računovodstvenih standarda usmjerenih na proračunske varijabile, kao što su troškovi održavanja, povrat investicija i ukupni troškovi vlasništva, itd.	AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, statistički zavodi, revizorske kuće	Sredina 2008. godine
2. Na temelju uspostavljenih mjernih instrumenata u prethodnoj aktivnosti, mjeriti napredak u korištenju IT-a u javnoj upravi.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije, Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, statistički zavodi, revizorske kuće	Kontinuirano, jedanput u dvije godine

Veza za Akcioni plan za e-Upravu: 39, 41

IT.5.3 Koordinacija strane pomoći

Prateći trenutačnu praksu implementacije IT projekata koji su financirani od strane donatora, bilo bi dobro osigurati da se ubuduće fondovi donatora usredotoče na one IT projekte koji su identificirani kao prioritetni.

Aktivnost	Predložene mjere	Odgovorne institucije	Vremenski okvir
Osigurati da donirana sredstva budu usmjerena na prioritetne IT projekte.		AID, Centar za IT Tajništva Vlade RS-a, FBiH i kantonalne IT agencije,	Kontinuirano

Izbjeći „preklapanje“ donatorske pomoći.		Pododjel za računarstvo Brčko Distrikta, DEI, Ured PAR Koordinator	
--	--	--	--